

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2090

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Za mir

Ali bo mogoče ohraniti mir? To je vprašanje, ki se vedno bolj grozeče dviga na evropskem političnem obzorju. Izven Evrope itak trenutno divjata dve krvavi vojni: ena v Južni Ameriki med Paragvajem in Bolivijo, druga na Daljnem vzhodu med Japonci in Kitajci. Toda, nekam vsakdanje in brez interesa se nam vse to zdi, kakor da sta ti dve vojni le predigra neprimerno večji drami, ki more zadeti našo Evropo in ves svet. Kdor je sam na tem, da utone, nima mnogo časa, da bi razmišljal o usodi drugih ponesrečencev.

Evropa je danes pod kamenitim obrazom vojnega boga Marsa. Bojna pesem vedno glase, ne odmeva pred vsem v Nemčiji, ki je srce Evrope. Hitler lahko izjavlja kar hoče. Treba je pogledati samo nemške revije, liste in ilustracije pa že površen pogled zadostuje, da človek spozna, kako sistematično in intenzivno se je pričelo obdelovanje javnega mnjenja v prilog vojaških ciljev, kako ostro je zavel po Nemčiji militaristični duh in pangermanska propaganda, ki je brez krvave vojne ni mogoče uresničiti. Svetu ni znano efektivno nemško oboroževanje, ne poznamo skritih zalog morilnega orožja in orjaških možnosti hipne spopolnitve pri industrijsko tako visoko razviti državi. Novi režim v Nemčiji nam je le povedal, da smatra politiko prejšnjih zmernejših vlad za narodno izdajstvo, vemo le, da so slovesno na javnih trgih zažgali in zavrgli iz svoje srede vse antimitaristične in pacifistične spise. Resnični prijatelji miru morajo biti v skrbeh ko vidijo, kako velika in silna Nemčija brusi meč. Toda ona ni edina. Isto se godi v Italiji, v Franciji, na Angleskem — in male države, zlasti slovanske, ki so si komaj na gomilah svojih najboljših sinov drago odkupile svojo svobodo, morajo v strahu za svojo neodvisnost votirati vedno višje vsote za vojaške izdatke, ko bi tako krvavo gosile sleherni novci za svoj mladi kulturni in gospodarski razvoj.

Glavni krivec, ki žene Evropo v smrtonosni vrtnice, je razbrzdani nacionalizem, ki doživlja vedno več priravnencev in apostolov, čeprav ni preteklo še niti 20 let, ko je ista nacionalistična zabloda povzročila svetovno klanje. Pri Francozih Maurrasu in Barrésu, ki sta proglasila »francosko resnico in pravico merodajno za ves svet« so se učili italijanski fašisti, ki kličo na kolenih pred »italijanskimi«, v kateri vidijo vteleseno najvišje, božje bitje (prim. Enrico Corradini, Il nazionalismo italiano) — in Italijani zopet posnemajo nemški fašizem, ki za playaloso germansko raso zahteva prvo in privilegirano mesto pod solncem ter v svojem političnem katekizmu na prvem mestu zabija: »Vsak dan zaovna pomni, da si Nemec! Kaj čudno, če zgledi velikih narodov vlečejo v isti kolo, lovoz tudi manjše narode. Vedno znova se pojavi kje kak nacionalistični prerok, ki bi hotel postati vsaj Mussolinček, če že ne Mussolini. Od vojnih liferantov plačano in vzdrževano časopisje ustvarja vojno psihozo, ki je zatemnila jasno spoznanje, da narodi ne vidijo več, v kako brezdnanji prepad drve po tej poti. Saj je danes precej splošno prepričanje, da bi vojna za vedno strmoglavila Evropo iz njenega dominantnega stališča v svetu. Bolj zdrava in od slepe nacionalistične strasti ne tako razjedena ljudstva bodo stopila na njeno mesto, ako ne pride pravočasno boljše spoznanje.

Spričo takšnega nevarnega stanja bi se morali zlasti katoličani zavedati svoje zgodovinske naloge. Pred izbruhom zadnje svetovne vojne se zdi, da se katoliški narodi niso v zadostni meri zavedali ogromnega pomena mirovne ideje, ki je poleg svobode najvišje, za kar se more in bi se moral vsak kulturen in povrh še krščanski človek boriti. Proti aktivni vojni propagandi katoličani le preradi kažemo neko pasivno zadržanje, nekakšen fatalizem ali kvietizem, ki v danem slučaju pomenja greh in izdajstvo na naši krščanski kulturi in blaginji človeštva.

Mnogi v katoliških vrstah se boje očitka, da ne bi veljali radi svojega pacifizma za nepatriote. Toda katoliški patriotizem je utemeljen na vse preveč solidni bazi, da bi smel kdo o njem dvomiti. — Če je seveda dobre volje, še pred nedavnim časom je papež v imenu katoličanov govoril o »upravičeni domovinski ljubezni, ki jo mora vsak imeti do svojega naroda, ki jo urejavalni princip krščanske ljubezni ne le ne zameta ampak jo z zdravimi in učinkovitimi nagibi celo ukazuje« (okrož. Caritate Christi compulsi). Po krščanskem nauku je človekov namen na zemlji, da časti Boga v duhu in resnici: »Ljubi Gospoda, svojega Boga, z vsem srcem in vso dušo in vsem mišljenjem. To je največja in prva zapoved. Druga pa je njej enaka: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe. V tej splošni ljubezni, ki je ukazana kristjanu, ni stopenj, pač pa gotova distinkcija, ki upošteva, kdo nam je bolj ali manj blizu. Ljudje, s katerimi živimo dan za dnem skupaj, so nam vsekakor bližje kakor n. pr. prebivalci Ognjene zemlje. Kaj nam naj bo bližje kakor naša domovina? Saj nam je domovina, v nekem smislu dala življenje. Njej se moramo zahvaliti, da nismo osamljeni barbari temveč da moremo živeti življenje civiliziranega človeka. Od dneva, ko smo se rodili, obstoja med nami in domovino nepisana pogodba — hvaležnosti. Niti ne zavedamo se, kaj vse smo sprejeli v teku let od znanih in nezanih in kaj vse je oblikovalo naše erce in naš duh! Odteguje se našemu spoznanju dolga vrsta prednikov, ki so v davni leti trpeli za našo bodočnost; ne poznamo vseh svojih rojakov po krvi in jeziku, ki s svojimi žrtvami in delom tudi danes na svoj način ustvarjajo pogoje materialnega in duhovnega življenja tudi za nas. Pravičnost in ljubezen zahtevata, da smo jim hvaležni.

Radi tega se katoličan svojega patriotizma ne sme posluževati le za videz, ampak mora biti pripravljen tudi služiti domovini in ji pomagati, kadar je v potrebi. Ta služba domovini naj ne bo zvršena z občutkom sužnosti ampak z zavednim srcem, po svetopisemsko: vselega darovalca ljubi Bog! Seveda vse to le tedaj, če voditelj domovine in države ne rav-

Italija drži v ognju več želez naenkrat

Približevanje Italije državam Male zveze?

Informacije pariškega »Tempsa«

Pariz, 24. maja. t. g. Tukajšnji »Temps« priobčuje telefonsko poročilo svojega rimskega poročevalca o povečani diplomatski aktivnosti italijanske vlade tudi na področju Podonavja in Balkana. Osobito so zanimiva izjava, ki tičejo odnose Italije do držav Male zveze. Rimskega dopisnika »Tempsa« je izvedel o tem sledeče informacije.

Z Jugoslavijo

»V diplomatskih krogih v Rimu se je prav posebno opazilo, da je italijanski poslanik v Belgradu Galli prišel zadnje mesece večkrat zaporedoma in v kratkih presledkih v Rim poročati svoji vladi. Iz tega so diplomatski krogi sklepali upravičeno, da je italijanska vlada poslala v Belgrad konkretne predloge o končnoveljavi rešitvi vseh spornih vprašanj med Italijo in Jugoslavijo, vprašanj, ki se križajo na Jadranu. To se je zdelo tem bolj verjetno, ker je bil istočasno odpoklican iz Rima tudi dosedanj jugoslovanski poslanik Rakic, ki zaradi obstoječe napetosti med obema državama ni mogel razvijati nobene večje aktivnosti, a je bil v rimskih krogih zelo priljubljen in je pri odhodu iz Rima sprejel zelo redko darilo od Mussolinija — njegovo sliko z zelo prisrčnim voščilom. V Rimu se je takoj čutilo, da je napetost pojenjala in da se sme pričakovati še nadaljnja izboljšanja odnosov med obema državama.«

Z Romunijo

»K tej razveseljivi omilitvi političnega ozračja na Jadranu pripada še znatno izboljšanje odnosov med Romunijo in Italijo. Po objavi prve izdaje rimskega pakta meseca marca se je romunski zunanji minister Titulescu podal v Pariz in London, kjer je v imenu Male zveze agitiral proti italijanskemu predlogu, kar je napravilo v Rimu najbolj neugoden vtis. Toda sedaj se je tudi tukaj nevihta pogoja. Princ Ghika, dosedanj romunski poslanik v Rimu, je poslan v Bruselj in na njegovo mesto pride dosedanj romunski trgovinski minister Lugosianu, kar naj pomeni, da želi Italija zblizanja z Romunijo najprvo na polju medsebojnih gospodarskih odnosov. Znano je tudi nadalje, da je ita-

lijanski poslanik v Bukarešti Sola ob priliki slavnostnega banketa na čast rektorju rimske univerze de Vecchio, ki se nahaja v Romuniji, slovesno izjavil — po nalogu svoje vlade —, da Italija pod nobenim pogojem ne bo privolila v kakršno koli zmanjšanje romunskega državnega ozemlja.«

S Češkoslovaško

»Tudi s Češkoslovaško so razmerja postala boljša, mnogo boljša. Češkoslovaški poslanik Chwal-

kowski je bil večkrat v Pragi, italijanski poslanik de Rocco večkrat v Rimu, vršili so se dolgotrajni razgovori tako v Pragi, kakor v Rimu. Posebno dobro se je zdelo Mussoliniju, da dr. Beneš v svojem velikem zunanjepolitičnem govoru pred parlamentom Italije ni napadel, ampak se je posluževal prav spoštljivih izrazov, kadar je govoril o Italiji. Tukaj poudarjajo, da se je dr. Beneš vzdrževal iz istih razlogov, da pripomore k temu, da se ustvari večje zaupanje med Italijo in med državami Male zveze.«

Kakšni razlogi vodijo Italijo?

Iz strahu pred Anschlussom

Pripomba

(Tako rimski dopisnik »Tempsa«. Njegove informacije so brez dvoma verodostojne, ker se ujemajo z vestmi, ki jih je priobčila »Neue Zürcher Zeitung« tudi iz Rima in ki so bile v »Slovenec« ponatisnjene. Pristaviti pa je temu treba to, da je tako v notranji kakor v zunanji politiki koristno držati vedno več želez naenkrat v ognju. Ako spodleti eno, uspe drugo ali tretje. Italija ustvarja pakt štirih velesil, ki je očitno naperjen proti Franciji, jo hoče oslabiliti in z njo države Male zveze in Poljsko. To je eno železo. Sedaj slisimo zopet, da se ista Italija resno približuje Mali zvezi. To je drugo železo. Kako si naj to tolmačimo? Ako Italiji ne uspe politika sporazuma štirih, naperjena proti Franciji, bo morda uspelo približevanje Mali zvezi, ali narobe. Morda pa je Italija započela to zblizevanje z Malo zvezo le, da bi odvrnila našo pozornost od italijanske protifrancoske politike in nas uspravala? Le če bomo tako motrili mednarodnopolitične dogodke, se bomo izognili nevarnosti, da bi nas nekaj presenetili. Pri tem pa moramo imeti svojo linijo, ki je za nas le ena, zvestoba do Male zveze, do Poljske in do Francije. — Op. ur.)

Pogajanja o »paktu štirih«

Francosko stališče - naše stališče

Pariz, 24. maja. Zjutranji tisk se bavi s paktom četvorice ter naglašja, da se v Rimu vodijo pogajanja samo v zvezi z zadnje francoske spomenice, medtem ko je Mussolinijev načrt postavljen popolnoma ob stran. »Populaire« čuje, da je vlada vse dosedanje predloge, ki so bili izročeni v teku zadnjih pogajanj, povrsti zavrnila. V glavnih črtah pa je vendarle dosežen sporazum, ki pa ni obvezen in ki bo predložen v odobritev interesiranih vladam.

Težkoče obstojajo v zvezi s čl. 16 pakta Zveze narodov in čl. 19 istega pakta, torej s členom, ki govori o sankcijah in s členom, ki obravnava revizijo mirovnih pogodb. Francija zastopa stališče, da mora biti čl. 16 doslovno vnešen v pakt. Francija tudi ne popušča v vprašanju revizije mirovnih pogodb. Kakor znano, določa čl. 19 pakta Zveze narodov, da se revizija lahko izvrši le soglasno v Svetu Zveze narodov. Med tem pa po informacijah francoskega tiska prevladuje v francoskih vladnih krogih prepričanje, da je treba dati temu členu večjo gibčnost, namreč, da pri reviziji ni potrebno soglasje in da Svet Zveze narodov revizijo lahko odobri brez pristanka one države, na katero se revizija nanaša. Razen tega bi morala iz pakta štirih velesil izpasti beseda »revizija«, namesto nje pa bi moralo priti: »Ponovna proučitev« in »Ponovno sklepanje pogodb«. To popuščanje v zvezi s čl. 19 pakta Zveze narodov bi se lahko izvršilo samo pod pogojem, če dobi Francija popolno jamstvo. V zvezi s tem pogojem bi bila Francija pripravljena napraviti nekatere koncesije v vprašanju revizije mirovnih pogodb.

najo proti božjim in naravnim postavam, ker v tem slučaju velja, da je Boga treba bolj služiti kakor ljudi. V tem oziru so za vse poznejše čase krasen zgled krščanskega patriotizma prvi kristjani. Naj je bila katerakoli država in kakršnakoli njena oblika, niso ji odrekli pokorščine, dokler ni od njih zahtevala nekaj, kar je bilo proti njihovi vesti in veri. Krščanski patriotizem se ravno v tem bistveno loči od onega, ki ga goje pretirani nacionalizmi, da ne postavlja naroda na mesto Boga, ampak da v redu stvarstva Bog ohranja svoje primarno mesto. Bog je katoličanu tudi izvor urejene demovinske ljubezni, ki ima v tem okviru potem svoj nadnaraven smisel in pomen.

Zato pa krščanski patriot, ki vidi v svojem sonarodnjaku — brata, ne bo žalil pravičnosti ne do njega, da bi ga preganjal, zatiral, gojil maščevanje in s tem kopal prepad v družbi, — in tudi ne do pripadnikov drugih narodov. Velika tegoba, ki raste iz sovraštva med narodi, nas stoprav uči, da so tudi narodi in države med seboj naravna družba, ki je brez kazni za človeštvo ne smemo zanikati. Vsi naši napori morajo iti za tem, da bo razmerje med narodi temeljilo na pravičnem miru in ne na sili, ki tako rada menja svoj obraz. Krščanski patriotizem, ki dela za mednarodni mir, služi zato najbolje in v prvi vrsti lastni domovini. Kajti skrbeti za splošno blaginjo pomenja v prvi vrsti lastni domovini in lastnemu narodu pripravljati trajno korist.

»Klub za razmrcvarjenje Evrope«

Pariz, 24. maja. tg. Nacionalist Marin je v poslanski zbornici brez povičja in zveze imenoval pakt četvorice klub za razmrcvarjenje Evrope. Dalje je izjavil, da bo takoj strmoglavil vladu, če bi se držala pristopiti k temu paktu.

Daladier je odgovoril: »Pa vendar bom podpisal pakt četvorice, če je dober!«

Ta zadnji dostavek se zdi, da v Franciji še niso na jasnem ali je pakt dober, ker pakt še ni podpisan, dasi se je trdilo, da bo takoj podpisan. »Populaire« poroča k temu, da je ministrski svet proglasil besedilo nove pogodbe, sklenjene v Rimu med Mussolinijem, Göringom, angleškim in francoskim poslanikom, za nesprejemljivo, dasi pomenja bistveno izboljšanje.

Belgrad miren

Belgrad, 24. maja. I. Objavljenje vesti o sklepu pakta med štirimi velesilami je bilo v Belgradu v merodajnih krogih sprejeto z značilno mironostjo. Vaš dopisnik se je obrnil na kroge, ki so v mednarodnopolitičnih vprašanjih merodajni, da bi izvedel kaj točnejšega o stališču, ki ga namerava naša država oziroma Mala zveza zavzeti napram rimskemu predlogu. V odsotnosti našega zunanjega ministra B. Jevtiča, ki se nahaja v Zenevi, tako se mi je odgovorilo, še ni mogoča nobena izjava, ki bi predstavljala mišljenje jugoslovanske vlade. B. Jevtič je stopil v stik s svojimi tovariši dr. Benešem in Titulescom in se bo brez dvoma

Pretiran nacionalizem, kakor smo kratko omenili, hujska narod proti narodu in pripravljala sovraštvo in vojne. Krščanski patriotizem pa uči ljubiti domovino, toda tako, da spoštuje in ceni tudi kar je tujega, Kdor nima ljubezni do svojih sodržavljanov, ki jih ima dnevno pred očmi, ta tudi ne bo imel spoštovanja do tistih, ki žive onkraj državnih mej. Tako postaja vprašanje miru izključno vprašanje pravičnosti in ljubezni. Kjer ni ene ne druge, tam je sovraštvo in vojna. Ako mednarodne pogodbe druga za drugo postajajo cunje papirja in so se dozdaj še vsi razorožitveni poskusi razblinili, je vzrok v tem, ker ni resne volje ne za mednarodno pravičnost in še manj za ljubezen. Državniki so izločili Boga iz mednarodnega življenja in ga oprli na makiavelističen princip sile in nadvladanja. Brez Boga pa ginejo tudi tiste čednosti, ki edine morejo trajno urediti človeško družbo.

Spričo rastoče vojne atmosfere čakajo katolicizem zelo težke in nujne naloge. Njemu pripada naloga, da reši človeštvo pred vojnim samomorom. Treba je, da po papeževem zgledu iz notranjega doživljanja in prepričanja toda brez iluzij vedno znova realno vsak na svojem področju delamo za mir. Gotovo je to ena poglavitnih nalog organiziranega katolicizma našega časa, kar smo seveda dolžni izvesti najprej sami v sebi in v lastnem narodu.

drin.

tudi razgovarjal z drugimi državniki, ki se nahajajo trenutno na razorožitveni konferenci, predvsem seveda s francoskim zunanjim ministrom Paul Boncourjem in s poljskim zastopnikom grofom Raščinskim. Mala zveza bo pojasnila svoje stališče v uradni izjavi, če bo smatrala to za potrebno, naš zunanji minister B. Jevtič pa bo brez dvoma pri svojem povratku informiral javnost preko našega tiska o vstih, ki jih je napravil rimski pakt, in o posledicah na zunanjo politiko naše države. Sicer pa je vsako vznemirjanje nepotrebno, ker je bilo državam Male zveze sporočeno, da je vprašanje revizije mirovnih pogodb iz italijanskega predloga o sporazumu štirih izpadlo in da se novi predlog trdno oklepa francoskih predlogov z dne 10. aprila. Pakt med štirimi velesilami je torej nepotreben iz mednarodnopolitičnega stališča in ima k večjemu ta pomen, da bo dal neko zadovoljenje Mussoliniju in omogočil novo veliko mednarodno manifestacijo za mir, ki bo na splošno ugodno vplivala na duševno razpoloženje narodov.

Angleški tisk napada Francoze

London, 24. maja. Zjutranjih dogodkih v glavnem odboru razorožitvene konference piše »New York Chronicle«, da je po izjavi Paula Boncourja zavladalo precejšnje nerazpoloženje. »Daily Herald« očita Franciji, da je pričela preprečevati razpravo. Isti list ugotavlja, po njegovem mnenju zelo važno okolnost, da je Nemčija še dalje pomirljiva, medtem ko Francija ne more zatajiti svojega nezadovoljstva in nerazpoloženja. »Morning Post« naglašja, da Francija vrši obstrukcijo. »Daily Telegraph« komentira nerazpoloženje francoskega tiska proti ameriški vladi in pravi, da ni v ničemer opravičeno. Absolutne varnostne garancije niso mogoče. Lokarnski pakt in pakt četvorice, če bo sklenjen, bosta nudila Franciji dovoljno jamstvo proti napadom. Če bi to ne zadostovalo, bo angleško javno mnenje absolutno proti vsem nadaljnim obvezam. Zenevski dopisnik »Timesa« poroča, da Boncour ni pokazal svojega znanja in spretosti. Saj ni bilo niti potrebno, da je govoril, toda opiral se je na francosko javno mnenje in na položaj francoske vlade. Pri tem pa je seveda pozabil na mednarodno mišljenje, ki je ravno sedaj tako važno za Francijo.

Stališče Amerike

Zeneva, 24. maja. AA. Ameriški delegat Norman Davis je podal novo izjavo USA, ki bi se tako-le glasila:

Priznavajoč, da je vsaka kršitev ali grožnja kršitve pariškega pakta in Briand-Kelloggovega pakta vprašanje, ki zanima vse podpisnike tega pakta, izjavlja vlada severno-ameriških Združenih držav, da bo za primer kršitve ali grožnje kršitve tega pakta pripravljena posvetovati se, v svrhu ohranitve miru, če se posvetovanje v ta namen organizira na podlagi čl. X do Y prvega dela razorožitvene konvencije. V primeru, da bi bila vlada USA sporazumna z odločitvijo te konference glede dognanja napadake, bo vlada Združenih držav vse storila, da prepreči vsako akcijo odnosno vsako politiko, s katero bi se njeni državljani angažirali v dejanja, ki bi mogla izjaloviti kolektivno prizadevanje na konferenci zbranih držav proti napadaku.

Dunajska vremenska napoved: Ne bo bistvene spremembe sedanjega vremena.

Odgovor italijanskim načrtom

Francosko-rusko prijateljstvo

Nastop Male zveze

Pakt Male zveze Poljska - Rusija

Pariz, 24. maja. Z. »Journal«
poroča, da so zastopniki Male zveze in Poljske vložili odločen protest proti sklenitvi pakta četvorice. Poljska je pri tem celo zagrozila, da bo v slučaju sklenitve pakta zapustila razorožitevno konferenco iz predložila načrt pakta med Malo zvezo, Poljsko in Sovjetsko Rusijo.

in podonavska pakt?

Pariz, 24. maja. Tg. Zastopniki Male zveze in Poljske so včeraj zopet odkrito izjavili Paul-Boncourju v Ženevi, da mora Francija izbirati med paktom četvorice in svojimi zaveznicami. Če hoče obdržati zaveznice, ne more sprejeti pakta četvorice. »L'Oeuvre«
poroča, da se zato v Ženevi vršijo pogajanja, ki pa razen direktnega razgovora med Benešem in baronom Aloisijem še niso imele nobenega uspeha. Gre za tri točke: 1. da se prepove priključitev Avstrije k Nemčiji, 2. da se ponovno izreče neodvisnost Avstrije, 3. da se sklene

Japonska na predzadnji stopnji

svojega cilja

Kitaj kapituliral

London, 24. maja.

Po dolgih pogajanjih in oklevanjih je nankinška vlada sklenila, da sklene premirje z Japonsko. Premirje je sklenil v imenu šefa nankinške vlade Čankajška njegov pooblaščenec, general Huanglu, ki se nahaja v Pekingju. Nacionalna dijaška organizacija v Šanghaju je poslala Čankajšku brzojavko, naj se odpelje na sever in prevzame poveljstvo kitajske armade, medtem ko bodo generali kantonske vlade prevzeli poveljstvo nad armado, ki operira proti komunistom v provinci Kvasi.

Nevaren incident v Pekingju

Toda Čankajšek se temu patriotičnemu pozivu ni odzval, ker je položaj pred Pekingom brezupen. Sicer sta tam 73. in 17. kitajska divizija, ki sta se zakopali okoli mesta, pripravljene, da se branita do konca, toda vladi se zdi, da bi bile te žrtve zaman.

Na drugi strani je bilo nevarno, odlašati s premirjem tudi zaradi tega, ker se je v Pekingju samem zgodil hud incident. V Pekingju se namreč nahaja japonska vojska straža pod poveljstvom generala Ihara, ki varuje japonsko poslatništvo in japonske podanike, ki prebivajo v Pekingju. Nek Kitajec pa je napadel japonsko stražo in jo nevarno ranil. Čeprav se je glavni poveljnik kitajske armade v Pekingju Ho Jing Čin takoj opravičil pri japonskem poslatniku, je japonski generalni štab, ki se nahaja sedaj 20 km pred Pekingom v kraju Tungšao, sklenil, da nemudoma vkoraka v mesto. Tokijski vladi, ki je bila o tem takoj informirana, je komaj uspelo, da vrhovnega poveljnika japonske armade pred Pekingom Avajbara pregovorijo, da je to namero v zadnjem momentu opustil.

Kitajska armada se je umaknila

To je bilo povod, da je Čankajšek iz Nankinga poslal povelje v Peking, da naj se kitajska armada umakne iz mesta, v katerem je ostala sama policija. Čankajšek je hotel s tem tudi preprečiti, da ne bi japonska težka artiljerija mesta bombardirala. Sicer se baje nekatere divizije kitajske armade, ki je morala mesto na povelje nankinške vlade zapustiti, nameravajo južno od Pekinga vnovi zakopati v jarko in močede tam počakati ojačen iz Kantona, zdi se pa, da bo Čankajšek z vsemi silami delal na to, da se to ne zgodi, ker bi v takem slučaju Japonci kljub sklenjenemu premirju gotovo Peking zasedli, Kitaj sam pa bi vnovi postal pozorišče bratomorne vojne med nankinško in kantonsko vlado, kar bi seveda Japonci prišlo popolnoma prav. Treba je namreč vedeti, da japon-

Kitaj pred državljansko vojno

Pariz, 24. maja. Iz Saigona v Indokini so do spele semkaj vesti iz Kantona, ki pravijo, da je korak nankinške vlade, ki je baje že podpisala premirje z Japonsko, učinkoval v političnih krogih južnega Kitaja kakor bomba. Ogorčenje proti Čankajšku je nepopisno. Dolžijo ga, da nalaš ni pošiljal verskokitajski armadi municije in živil, ker da že ves čas z Japonsko igra dogovorjeno igro.

Kantonska vlada izjavlja, da premirje med Nankingom in Japonsko ne more imeti nobenega mednarodnopravnega značaja in ne more vplivati na vprašanje Mandžurije. Seveda to stališče Kantona, ki ima mogoče prav, praktično ne šteje, ker bodo Japonci, kar so si zagotovili v preliminarne miru z nankinško vlado, ki je mednarodno priznana kot osrednja kitajska vlada, z metem branili.

Proti Čankajšku

Kantonec so opremili več divizij, da odkorakajo proti severu. Ni težko uganiti, da te divizije ne bodo pregnale Japoncev, ampak da bo prišlo do spopada med njimi in Čankajškovimi armado, kar pomeni toliko ko državljansko vojno, kakaj Kantonec hočejo Čankajškovo vlado strmoglaviti in tako v Nankingju kakor v Šanghaju se že dviga val nacionalističnega ogorčenja. Anarhija pa bo tem večja, ker med Nankingom in Kantonom stoji komunistična »armada«
v provinci Kvasi.

Proti Čankajšku so sicer združeni nacionalisti, toda z njim je več generalov severnega Kitaja, na čelu jih Huang Po, ki je postal šef pekinške vlade, kakor so to želeli Japonci. Če bo prišel Čankajšek vsled opozicije nacionalistov v resno stisko, ni izključeno, da se bo popolnoma združil z Japonci in da bo tako tudi Nanking prišel pod vpliv japonske vojske.

Treba je vkorakati v Peking!

Kar se tiče položaja v Pekingju, pravijo zadnje vesti, da tam ni nobene obrambe več. Vojski so se deloma v redu umaknili na jug, deloma se na vse strani raztepli, s severa pa prihajajo v mesto beženci z dežele. Isto je v Tjencinu. Tokijska vlada se prička z generalnim štabom, ki na vsak način vztraja na tem, da japonska armada vkoraka v Peking, češ da drugače ne bo mogoče urediti novega stanja v severnem Kitaju in da je treba dati učinkovito oporo novi vladi oziroma Čankajšku. Če bo kitajskim nacionalistom uspelo, da zanetijo upor proti vladi, ki je sklenila z Japonci mir, potem je gotovo, da bo v par dneh skozi severna vrata vkorakala v Peking japonska armada.

gospodarska in podonavska federacija, v kateri bi tako Italija kakor Mala zveza mogla najti svoje koristi.

Moskva, 24. maja. Tg. Politični pomen soglasnega sprejema francosko-ruske pogodbe in francoski poslanski zbornici se jasno podčrtava s tem, da so se objavili medsebojni pristrani pozdravi brzojav med Litvinovom ter Paul-Boncourjem in Herriotom. Litvinov je brzojavil Paul-Boncourju: »Ta manifestacija je izredno povečala vrednost sovjetsko-francoskega pakta.«
Paul-Boncour pa je brzojavil: »Svet naj ve, da je ta pakt velik faktor ne samo za odnosaje med obema državama, temveč tudi za ureditev in zavarovanje miru na svetu.«
Paul-Boncour naglašava posebno v svojem odgovoru, da mora ta pakt postati faktor rastočega pomena v obeh ozirih. Medsebojno osebno čestitanje za zasluge za sklenitev tega pakta igra posebno vlogo v brzojavki Litvinova Herriotu, v kateri se je Litvinov osebno zahvalil Herriotu pa 10 letno neumorno bojevanje za mir. Herriot pa imenuje ta pakt resničen faktor miru in izraža upanje, da bosta obe državi dosegli skupno še nadaljnje koristne rezultate. Na koncu Herriot pošilja tople čestitke ruskemu narodu.

Premirje sklenjeno!

Težki pogoji

Medtem ko so se kitajske čete umikale iz Pekinga, je japonska vojska straža v Pekingju zasedla del tako zvanega tatarskega mesta, v katerem prebivajo inozemci, in tudi zasedla ondotti kolodvor. To operacijo je podpiralo 11 japonskih letal, ki so krožila nad mestom, ne da bi se kitajski protiletalski topovi oglašali. Nato se je Čankajškov pooblaščenec, general Huanglu podal v kvartir japonskega generalnega štaba, kjer se je takoj podpisal premirje. Pogoji premirja so jako težki. Kitajska armada mora izprazniti vse ozemlje med Velikim zidom in Rumeno reko. Japonci se niso obvezali, da ne bodo zasedli Pekinga in Tjencina, ampak so samo obljubili, da ostanejo na svojih pozicijah, dokler se v Pekingju ne ustanovi kitajska vlada, ki bo dobila placet Japonske. Splošno se govori, da bo predsednik te vlade general Huanglu, ki je v prvi vrsti delal za mir med Japonsko in Kitajsko. Ako pa bi se taka vlada ne mogla sestaviti in bi v Pekingju radi tega nastali neredi, vsled katerih bi bili ogroženi interesi Japonske, bi Japonska vkorakala v Peking in Tjencin. Vsako novo zbiranje kitajskih čet v tem ozemlju bi se smatralo kot novi povod za vojno. Kitajski pooblaščenec so to premirje podpisali v imenu Čankajške oziroma centralne kitajske vlade v Nankingju.

Rusija si nič ne upa

Med tem časom je prišlo tudi do provizoričnega sporazuma med Rusijo in Japonsko glede vzhodnokitajske železnice. Rusija prizna, da ima Mandžuko pravico do souprave pri železnici z istimi praviciami, ki jih je imel Kitaj, ki je dal glavne direktorja. Mandžuko, ki je že imenoval glavne direktorja, pa smatra ta aranžama samo kot provizoričen in bo v danem momentu postavil svoje definitivne zahteve. Mandžuko namreč osparja stališče Rusije, ki meni, da je lastnica te železnice, in tudi, da ima Rusija samo pravico do souprave, katero hoče Mandžuko od nje odkupiti.

Japonska se za rešitev tega vprašanja veliko ne prizadeva, ker je mnenja, da se bo Rusija sama te železnice z veseljem iznebila, ker zanjo ne pomeni več veliko.

Posredovanje Anglije

Izve se, da je premirje med nankinško vlado in Japonsko posredoval angleški veleposlanik v Kitaju, sir Miles Lampson. V tem vidijo dokaz, da Anglija kljub svojim ženevofilskim izjavam dejansko vsesokoli podpira japonsko politiko. Nasprotno pa je poslanik USA delal proti miru, pa ni uspel. Kitaj stoji pred usodnimi dogodki, ki bodo ustroj te dežele pretresli do dna.

Iz krogov, ki so blizu Čankajšku, se izve, da je ta najpomembnejši politik modernega Kitaja že davno prišel do zaključka, da ureditev in okrepitev Kitaja ni mogoča brez sodelovanja Japonske, s katero mora Kitaj skleniti aljanco v smislu Monroe-doktrine.

Tokio, 24. maja. Tg. Kitajsko-japonsko premirje bodo visoki vojaški poveljniki obeh držav podpisali v Mijunu. V končni mirovni pogodbi se bo kitajski veliki zid priznal kot meja med Džeholom in severno Kitajsko.

Nova nizozemska vlada

Haag, 24. maja. AA. Nova holandska vlada, ki jo je sestavil dr. Colijn, je takole sestavljena: predsedništvo vlade in kolonije Colijn, zunanje zadeve Jonkheer de Graff, bivši holandski poslanik v Tokiju in Washington ter bivši generalni guverner Indije, pravosodje van Schaik, notranje zadeve dr. de Wilde, prosveta in umetnost dr. Marchant, finance dr. Oud, narodna bramba dr. Deekers, gospodarstvo in delo dr. Verschuur, javna dela Kalff. Nova vlada namerava ustanoviti tudi ministrstvo za socialne zadeve; ta resor bi prevzel profesor Slotemaker de Bruine.

BOTRICE IN BOTRI

zapomnite si: najlepši, najtrajnejši

SPOMIN

za Vašega birmanca je cenen in dober

FOTOAPARAT

ker izdeluje sam trajne spomine — fotografije — v Vaše in Vaših birmancev veselje.

DROGERIJA GREGORIČ, d. o. z., Ljubljana, Prešernova ulica 5.

Kralj. banska tkalnica preprog Drinske banovine v Sarajevu

Obiščite

Razstavo sarajevskih preprog

v veliki dvorani hotela »UNION«

od 27. maja do 31. maja od 9. do 12. ure dop. in od 2. do 7. ure zvečer

Sprejemamo naročila na 24 mesečno odplačevanje brez naplačila

Jugoslavija od Jadrana do Crnega morja

Kako združiti Jugoslavijo in Bolgarijo

Članek prote Petrovića

Belgrad, 23. maja.

Opozorili smo že na velepomembni obisk srbskih pravoslavniških cerkvenih dostojanstvenikov v Sofiji ter na smoter, ki so ga naglasili poedini udeleženci tega obiska. Radi posebne važnosti je dobro, če se obširneje seznanimo z idejami, ki so vodile obiskovalce bolgarskih cerkvenih krogov. Potrebno je to tem bolj, ker so se načela na sofijskem sestanku gotovo osnovna vprašanja, ki morajo zanimati tudi v podobnostih vsakega iskrenega prijatelja končnega pomirjenja balkanskih narodov, predvsem pa še dveh tako sorodnih kot sta si srbski in bolgarski narod. Usoda vsakega Balkana je od nekdaj v velikem, če ne v glavnem, bila odvisna od prijateljskih ali pa sovražnih političnih odnosajev med Srbi in Bolgari. In to radi posesti tako zvane »Makedonije«, ozemlja, ki ima nekako tako lego med štirimi narodi, bolgarskim, srbskim in grškim s Solunom vred, kakršno ima ozemlje slovensko z ozirom na Madjare, Nemce in Italijane s položajem Trsta. Pravilna

REŠITEV MAKEDONSKEGA VPRAŠANJA

je od nekdaj prizadejala evropskim diplomatom obilo hudih ur in ni čuda, če se je o Makedoniji napisalo že na stotine brošur in razprav. Balkanska vojna je le deloma rešila to vprašanje, s svetovno vojno se je zdelo, da je zadeva za večno spravljena s sveta, a »makedonstvujušči«, makedonski »komitaši«
so vse do današnjih dni skrbeli za to, da svet ni pozabil na »balkanske metode«, s katerimi se rešujejo medsebojna nacionalna vprašanja. Ker »makedonski komite«, zlasti osrednja organizacija četašev »VMRO«
ne jenja s terorističnimi sredstvi vznemirjati zlasti jugoslovanske meje, je jasno, da vladajo na naši jugovzhodni meji prav napete razmere, včasih bolj, včasih manj, kakor pa kaže politični položaj na uspeh ali na polom četaške »akcije«. Odkar pa so medsebojni po boji med četaši samimi na sofijskih ulicah takorekoč vsakdanja zabava »Protogerovcev«
in »Mihajlovcev«, je postalo »makedonsko vprašanje«
tudi za vsa bolgarska misleča javnost velika muka in skrajno neprijetna zadeva.

Pa ni naš namen o tem vprašanju razpravljati. Naš namen je seznaniti slovensko javnost z nazori srbske odlične javnosti, zlasti cerkvenih krogov, o tem vprašanju, ki je os, okrog katere se suče vse vprašanje o združitvi Bolgarije z Jugoslavijo, kar mora biti naš pravi končni cilj, če hočemo dvigniti Balkan na tisto višino krščanske kulture, na katero bi zaslužil, da že enkrat dospe po tolikih potokih krvi in okrutnosti.

»MI IN BOLGARI«

Belgrajski prota Milivoj Petrović je gotovo oseba, ki sme in mora govoriti tako, kot mu srce in um velewa, še bolj pa kot — pravoslavni svečenik, ki je že marsikaj videl in doživel v telu svojih svečeniških let na krvavih poljanah Balkana. Nihče mu ne bo mogel očitati, da ni dovolj rodoljuben in dovolj patriotičen in odločen — Jugoslovan, če izpoveduje svoj credo in konfiteor v imenu vseh, ki hočejo dobro vsem južnim Slovanom, vstevši tudi nesrečne Makedonce.

Lahko smo, naglašja prota Petrović v »Pravdi«
16. maja v članku »Mi in Bolgari«, ponosni na svojo preteklost, tako Srbi kot Bolgari. Ako pa bi se združili, bi pri tem ne trpel ponos ne enega in ne drugega, tudi ne bi bila skaljena radost nikogar. Mi, eni kot drugi, imamo slavne svoje pradede, preslavne svoje dinastije in doba srednjega veka je opisana z zlatimi črkami na straneh naše zgodovine. To spoznanje daje vzgon našemu imenu in če dopustimo, da nam se to občutje razžari z žarom resničnega rodoljublja, potem nam je težko biti neobčutljiv in neljubosumen, če se kdo zaleti v to, kar nam je v kras. Toda za ohranitev te občutljivosti nam nudi največje poročilo, ako bi se na bratski način znašli v skupni Jugoslaviji in šli tako v objemu dalje skozi zgodovino. Naravno, da bi vsak svoje ohranil in negoval pod eno skupno državno streho, pripravljene, da bi to svojino tudi pokazali radi okrepitve svojega nacionalnega ponosa.

Ti, ki si žele to in takšno zvezo, zares verujejo, da bi Jugoslavija šele s prihodom Bolgarov v njen sestav došla do polnega izraza. In tako misli, tako hoteti in tako verjeti ni utopija. Skupnost državna z Bolgari ima svojo podlago in svoj smisel. Ko pa obstoji to dvojje, kako da ni možno ono? Ta možnost se ponovno naglašja in podčrtuje. Ako izločimo iz plemen sedanje jugoslovanske zajednice nas Srbe kot najbližje Bolgarom, bomo našli to bližino ne samo v zemljepisnem, ampak tudi v misljenjskem smislu ter tudi sicer z ozirom na druge osebine. Dva spoštovanja vredna naroda, oba poljedelca in živinorejca. A ene krvi in ene vere. To versko edinstvo bi bilo poleg vsega drugega ona krepka, nerazrušljiva spona, ki bi vezala in trdno držala zaželjeno politično enotno. S tem elementom treba računati kot z resnim dejstvom.

IN MAKEDONIJA

No, na vsa ta in taka razmotrivanja stvari se navadno odgovarja: »Nemogoče!«
Temu se običajno še dodaja in kot refren vrstoma ponavljajo oni fatalni: »Politika...«
»Režim...«
»Makedonstvujušči...«
Pa najsi taki odgovori niso zadovoljivi, prijatelji stvari ne smejo biti nemirni radi tega. Kadar gre za ustvarjanje, ki se nam obeta, ne more biti govora o nepremagljivi vrsti težav, ki so tu. Pa najsi bodo take ali take. Krepekšji napor dobre volje premore mnogo. Pristaši makedonskega gibanja na pr. niso zlo, ki bi se ne dalo odstraniti. Njim se more mnogo zameriti radi sredstev, katerih se poslužujejo. Kdo ima rad prelivanje krvi? To je na vsak način graje in obsodbe vredno. Morda celo sami v globini svoje duše občutijo bolečino radi nastopov, ki pa jo zaradi cilja premagujejo in zatajujejo v sebi. Kadar se rodoljubje prelevi v fanatizem, potem nameni in sredstva nič ne pomenijo. Tudi patriotična stremjenja se morejo izprevreči v strasti. Je pa ena stvar:

pristašem makedonskega gibanja se ne more oporekati ljubezni do domovine. To pa je v nizu teh misli važno dejstvo. Treba je torej naglasiti in vprašati: kaj se je poskušalo, da se jih poboljša, predručaja, da se jih pridobi za boljše poti, za druga sredstva, a za isti cilj, ki mu služijo? Veruje se, da pristaši makedonskega gibanja ne bi bili protivni solidarnosti, ki bi bila osnovana na naši, na balkanski, na naši slovanski bazi, na kateri bi se dobila poročstva in viri za svobodni razvoj in ohranitev svojih lastnih tradicij...

NOVO OZRAČJE

Za te druge poti je treba samo pripraviti novo ozračje, v katerem bi se nemoteno služilo domovini, in samo njej. Ljubezen do domovine ne prenaša tujih interesov. Kako velika nesreča v zatiranju najboljših sinov svojega naroda!... Ali se ne odpirajo oči na vprašanja: Čemu vse to razdor in nelegalno delo? In kje so rezultati njegovi? — Da, oni ne opravljajo svojega posla od včeraj: pogubna njihova delavnost šteje že desetletja, a stvar se ne gane nikamor. Tudi to je nesreča. Nad to nesrečo in nad glavami bratov Bolgarov pa se z uspehom povzdiguje edinole neprijatelj. Vsak novi obračun tega razdornega dela daje v rezultatih to neprijetno resnico...

Toda le en sam korak na desno, na pravo pot, bi postavil to borbenost, vse to rodoljubno delo v novo bojno vrsto. Sadovi, dobljeni iz tega, prav gotovo ne bi bili Bogu neljubi. Nove poti bi se morale imenovati božje. Zgodovina balkanskih Slovanov bi pričela svojo novo in sijajno dobo. Da, zadosti je zatiranja in krvi. Zemlja jo bo bruhnila iz sebe. Vsaka prelita kaplja vpije do neba. V imenu Pravičice, ki je večna in ki kot taka zahteva, da se zadovolji in osveti... To je neizbežnost, ki je aksiom.

Nikdar ni bilo mimo današnjega ugodnejšega casa, da se vstopi v novo perijodo. Izročimo vodstvo na svetlejša pota onim, ki jim je od Boga dano, da prinašajo večjo miru. Imejmo zaupanje v cerkvi, ki hoče mir in resnično srečo ljudi, ki zidata na miru kot zanesljivem temelju. Srbska in bolgarska, obe pravoslavni, vlivata obilo vere, da bo njuno prizadevanje moglo prinesiti lepše dni njunima narodoma. Tudi skozi zgodovinsko preteklost sta hodili kot dve objemajoči se sestri skupaj v slavi in trpljenju. Zakaj ne bi v sedanosti mogli nepretrgoma obdržati te vezi in v teh resnih časih srečati se, da bi njuni otroci, da bi duše zaupanih jima narodov krenile na boljše pot...

ENO NAJTEŽJIH VPRAŠANJ

Tako članek v »Pravdi«. Priznati moramo, da se je srbska cerkvena oblast lotila enega najtežjih vprašanj, ki mutijo soglasje vsega Balkana. Ali se ji bo posrečilo zblizati si brate? Na vsak način je misel, da treba pričeti najprej na versko-cerkvenem torišču čistiti poti do src, zakrknjenih po dolgotrajnih krvavih medsebojnih borbah. Nehote se nam vriva v spomin slika Prešernovega meniha Dobroslava in na uho nam done njegove besede Črtomiru o velikem kulturnem poslanstvu njegovem med brati na vzhodu v znamenju dobre Kristove besede o bratski ljubezni vseh ljudi. Ali ni »Krst pri Savici«
čez sto let zopet aktualen po vsej svoji vsebini? Kako tedaj velja še danes vsa njegova krvava zgodba za nas Slovane na jugu ob misli na — bratomorne boje. Rešitev problemov ni v novi krvi, ni v nasiljih, zatiranju, preganjanju — nego edinole v evangeliu Kristovem, edinole v dejanjih, ki izvirajo iz ljubezni in ne mržnje, osvete in zavisti.

Ce znamenja ne varajo, se bližamo tudi mi na Balkan novi dobi — pomirjenja in zblizanja med vsemi južnimi brati. Kadar misel dozori do jasnega prepričanja, se prej ali slej tudi uresniči. In prav zato se nam zde izvajanja prote Petrovića dobro znamenje, da se pričanja delo na pravem mestu. Priznati moramo veliko moralno moč možu, ki je tako odkrito označil bistvo najtežjega vprašanja na Balkanu in s tako plemenito besedo oznanil novo blago besedo bratom med brati na vzhodu. Upajmo, da bo njegova beseda prijetno odjeknila doma med Srbi kot tam preko med brati Bolgari, najbolj pa še med krogi, ki stoje blizu »makedonskega gibanja«.

Morilec Andrej Mali

Novo mesto, 24. maja.

Iz od sodišča neodvisnih krogov smo zvedeli, da zaslišuje morilca Andreja Malija preiskovalni sodnik sam. Zasliševanje se vrši v sobi poleg morilčeve celice. Morilec je precej shujšal in je zelo potr. Kljub temu pa nastopa elegantno, prikupno in vzbuja simpatije. Andrej Mali zvrča krivdo na svojo ljubico Mici Golmajerjevo, češ da ga je ona nagovarjala k zločinu in zahtevala, da se znebi Amalijs, da bi se potem z njo poročil. Javnost se zelo zanima za potek obravnave in se ljudje že sedaj zanimajo za vstopnice k glavni razpravi. Zlasti ženski svet obsoja Malijev zločin in zahteva zadoščenje. Jasna slika o poteku dogodkov se bo pokazala šele pri glavni razpravi.

Poskušaj samomor

Novo mesto, 24. maja.

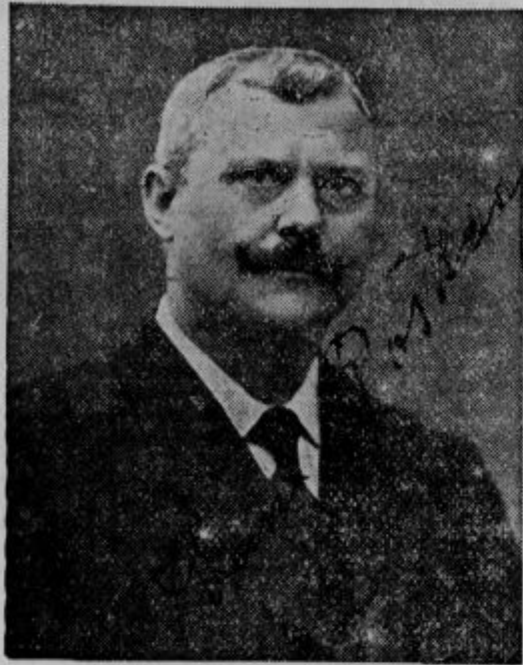
Josip K., sodni sluga v pokloju, si je v samomrtilnem namenu z britvijo prerezal vrat in obe roki v zapetju. Vse kite in žile si je prerezal, odvodnice pa so ostale nedotaknjene. Padel je v nezavest in ko se je prebudil, je imel še toliko moči, da je sam poiskal soferja, ki ga je ponoči odpeljal v bolnišnico umirjenih bratov.

Dr. Dragoljub Jovanović aretiran

Belgrad, 24. maja. 1. Radi širjenja neresničnih in alarmantnih vesti je bil sredi aretiranih bivši vseučiliški profesor na belgrajski univerzi dr. Dragoljub Jovanović.

Bivši poljedelski minister in poslanec

Ivan Roškar umrl

Maribor, 24. maja.

Pri Sv. Juriju v Slov. goricah je umrl v torek, 23. maja, po dolgotrajni, zelo mučni bolezni g. Ivan Roškar, bivši poljedelski minister in poslanec.

Pogreb bo na Vnebohod, 25. maja popoldne ob 3. uri pri Sv. Juriju v Slov. goricah. Za številne njegove tovariše in prijatelje, ki se pripeljejo z vlakom v Maribor in za Mariborčane bodo na Vnebohod pripravljene avtobusi pri gostilni Spatzek, ki bodo vozili od 2 do pol 3 popoldne k Sv. Juriju in nazaj za zmerno voznino.

*

Ta izredni mož je bil rojen dne 8. aprila 1860. Poročil se je dne 18. maja 1885. Rodilo se mu je sedem otrok. Sin Milan je med svetovno vojno umrl v Celovcu za posledicami ran.

Roškar je bil izredno talentiran mož. Dasi ravno je obiskoval le nekaj razredov domače ljudske šole, se je vendar s svojo pridnostjo in energijo povzpел do odličnega voditelja našega kmetijskega slovenskega ljudstva že pred svetovno vojno. V pisavi in govoru je bil na višku v kljub temu, da ni imel prilike se šolati.

Razmeroma mlad je stopil v javno življenje. V domači občini Malna pri Sv. Juriju v Slovenskih goricah so ga občani izvolili za župana, ko je komaj dopolnil 25. leto. Kamor je prišel, povsod je zastavljal svojo moško besedo za pravice našega kmetijskega in delavskega ljudstva. Moške iz vsega okraja Sv. Lenarta so Roškarku v teku desetletij zaupali mnogo odličnih mest: Bil je skoraj 20 let vodilni član izvrstno delujočega okr. zastopa, kjer je zavzemal mesto podnačelnika. Z njegovim sodelovanjem in večim vodstvom se je v njegovi dobi zgradila v okraju cela vrsta važnih prometnih zvez. Slov. gorice so bile za časa, ko so še nemakarjane gospodarili v okrajnih zastopih, silno znamenitost glede cest. Ko so naši slovenski rodoljubi: Mesarec, Krajnc, Bela, Šuman, Roškar in drugi vrgli nemurje iz okrajnega zastopa, se je začelo blagodejno delo po vsem okraju. Gradile so se ceste na vse strani. Pohvalno važna zveza je bila, ki jo je dosegel Roškar z rajnim prijateljem Krajncem, cesta Sv. Lenart—Sv. Jurij—Sv. Jakob—Marja Snežna. Z malim sredstvi, brez številnih komisij, brez nepotrebnih formalnosti so ti podjetni možje zagrabil za delo in ga tudi moštrosko izvršili. Če bi Roškar ne dal Slovenskim goricam drugega kakor dobre ceste, bi že to bile zasluge, ki zaslužijo, da ga res zapišemo z zlatimi črkami v zgodovino.

Roškar je sodeloval tudi pri Okrajni hranilnici kot načelnik in je dvignil ta domači zavod na višek. Žal, da se je v zadnjem času moral umakniti drugim. Sodeloval je tudi pri Posojilnici. Pri Sv. Juriju je ustanovil bralno društvo »Edinost«.

kmetijsko podružnico in celo vrsto drugih kulturnih in gospodarskih ustanov. Roškarja lahko prištevamo med prvobornike za osamosvojitve štajerskih Slovencev za časa Avstrije. Geslo »Proč od Gradca« je izvajal Roškar z vso energijo. Bil je poleg dr. Korošca, Robiča in dr. Verstovška glavni borec za slovensko kmetijsko šolo pri Sv. Juriju ob južni železnici. Roškar ni prej miroval, da smo Slovenci dobili svoje zastopnike v štajerski kmetijski družbi.

Veliko je bilo Roškarjevo delo za napredek našega kmeta. Skrbel je za biko-plemenjake, za sadjarstvo in posebno za vinograde. Sam je bil prvovrsten gospodar. Njegov vinograd na Slatniku je bil vzor dobro urejenega vinograda. Roškarjev osebni prijatelj dr. Korošec je bil mnogokrat na »počitnicah« na prijaznem Slatniku.

In kot politik! Tu je rezal naš Roškar tako rekoč prve brazde osamosvojitve naše stvari. Našel je Roškarja dr. Korošec ob neki priliki, ko je govoril na shodu pri Sv. Juriju. K besedi se je oglasil mlad kmet, ki je tako dovršeno govoril, da je dr. Korošcu izredno imponiral. In nato najdemo Roškarja vedno v družbi dr. Korošca na političnih in gospodarskih zborovanjih v naših krajih pred vojno.

Roškar je bil pri volitvah leta 1907 prvokrat izvoljen za štajerski deželni zbor, v okraju Maribor—Sv. Lenart. V državni zbor pa je bil izvoljen v okraju Maribor—Ljutomer. Roškar je bil dober ljudski govornik. Kot poslanec je prepotoval vse dele okraja in je šel ljudem na roko, posebno ob času raznih nesreč in vremenskih uim. V deželnem zboru v Gradcu je za časa slovenske obstrukcije bil žilavo vtrajen v težki borbi za osamosvojitve Slovencev.

V dunajskem državnem zboru je bil Roškar skoraj celih 10 let zvest branilec pravic slovenskega kmeta. V davčnih, vojaških in drugih važnih zadevah je bil najboljši svetovalec našim ljudem. Roškar je bil sicer miroljuben, aji proti hudobnemu nasprotniku je bil tako energičen, da je še tako drznemu nasprotniku vzel korajžje.

Roškar je bil neomajano zvest pristaš svetovnega krščanskega nazora. Tu ni poznal kompromisa. Najsi je bilo na zborovanjih ali v privatni družbi, povsod je tako energično branil pravice katoliške stvari, da je nasprotnik moral utihniti. Bil pa je tudi sam globoko veren in je izpolnjeval svoje verske dolžnosti doma in na tujem tako vzorno, da je bil politikom najlepši zgled!

Roškar je bil iskren slovenski rodoljub. Njegovo rodoljubje pa ni bilo samo pri kozarcu rujnega vinca, ampak je bil Slovenec tam, kjer je bilo treba dejansko braniti slovenske pravice. Radi njegovega rodoljubja in delovanja je bil ob začetku svetovne vojne preganjan kot »arbofile« in so ga odgnali v graške zapore, kjer je obenem z drugimi slovenskimi rodoljubi moral več tednov biti na nedolžnem zaprt.

Po preobratu je bil poklican za poljedelskega ministra v Protli-Korošev kabinet, kjer je skušal uveljaviti svojo politiko v korist celokupnemu kmetijstvu. Žal, da je s padcem vlade padel tudi ves lep načrt ministra Roškark za rešitev kmetijske krize.

Ko je radi zrahljanega zdravja stopil Roškar v letih 1922-23 iz javnega življenja, se je posvetil podrobnejemu gospodarskemu delu v okraju. Deloval je v okrajnem zastopu, okrajnem in krajevem šolskem svetu, domačih denarnih zavodih in občini. Zelo ga je bolelo, ko so ga drugi nadomestili v korporacijah, kjer je storil toliko za napredek domačega okraja.

Z našim Roškarjem lega v grob mož, kakršnih je malo rodila slovenska mati. Mož izredno talentiran, mož dela, mož prepojen iskrenega slovenskega rodoljuba, mož zvesto vdan katoliški cerkvi, mož kremenitega značaja, ki se ni dal upogniti ne na levo ne na desno. Hodil je vedno ravna pota. Bil je v vsakem oziru mož poštenjak, kakršnih potrebujemo.

Omeniti moram še, da je bil Roškar ustanovitelj Slovenske kmetijske zveze, njen prvi predsednik, ki je z veliko vnemo deloval za njen precvet.

Naj bo našemu Roškarku lahko domača zemlja, katero je tako iskreno ljubil! F. Z.

Rujava polt

Zraena kopel! Solnena kopel! Uživate jo, kolikokrat morete! Popre se pa morate nadgrniti z Nivea-Creme ali — ojem To posesti potemtrev, obenem pa omili nevarnosti solnarice

Okod ta učinek? Od eucerita. Tega ne vsebuje nobeno drugo sredstvo za negovanje kože na svetu. Nivea je toraj nenadomestljiva

NIVEA je poceni: Creme Din 3.50, 6.— 12.— 25.—

NIVEA

CREME * OLJE

Nesrečna srbka vas Berkovec

Zemlja še vedno podira in se trese

Belgrad, 23. maja.

Poročali smo že o grozni katastrofi, ki je zadela srbško vas Berkovec blizu reke Kolubare. Tam je zemeljski plaz uničil trem velikim kmetijskim družinam 10 poslopij in povzročil tudi drugače veliko škodo. Sedaj poročajo o novi nevarnosti, ki grozi tej nesrečni vasi.

Veliko in pogosto deževje je še bolj razrahljalo zemljo. Pokazale se so nove razpokane. Dež tudi preprečuje prebivalstvu, da bi rešilo kaj od preostalih svojih stvari, da bi si napravilo zasilna prebivališča. Na ta način je prebivalstvo še vedno navezano na svoje zemljišče, kjer se je zgodila katastrofa, in na sosednja zemljišča, ki mu po mnenju strokovnjakov tudi grozi enaka nesreča.

To, kar so napovedovali strokovnjaki, se je delno že zgodilo. Pred tremi dnevi so se pokazale nove razpokane. Te razpokane so še večje, kakor

pri prvi katastrofi. Ogrožena so posestva treh nadaljnjih kmetijskih družin. Na vsem ogroženem sosedstvu je sedaj 8 družin s približno 50 dušami.

Od sobote na nedeljo je imela nesrečna družina Radovičev zopet strašno noč. Tedaj je prišla vnovič pokati zemlja. Deževalo je čedalje bolj. Ponoči so domačini slišali nenavaden šum, ki je prihajal iz kleti. Z grozo so opazili, da je iz zemlje prišla udirati voda v klet. Naenkrat so čuli močan tresk. Kamnite stopnice, ki so vodile v hišo, so se odvalile obenem s kosom zemlje. Nadaljnji del noči domačini niso smeli prebiti v hiši.

Geologi in inženjerji iz Belgrada so kmete po-učili, katera zemljišča so varna in katera so ogrožena.

V Belgradu so nabrali že več tisoč prostovoljnih prispevkov za nesrečno vas. Toliko seveda ne bodo mogli nabrati, kolikor so imeli nesrečni kmetje škode.

Zaradi uboja uboge prevžitarice

Obsojen na 18 let

Maribor, 24. maja 1933.

Pred velikim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je vršil včeraj proces, ki ga je z zanimanjem pričakovala vsa slovenjebistiška okolica. Zagovarjal se je pred sodnim dvorom 45-letni posestnik Franc Lunežnik iz Bukovca pri Slovenski Bistrici, obtožen umora prevžitarice Marije Huberjeve. O žalostnem dogodku dne 17. februarja letošnjega leta v Bukovcu, smo že svoječasno obširno poročali. Obenem z Lunežnikom je stala pred sodniki njegova dekla Apolonija Holcerjeva, rodom iz Sv. Lovrenca v Slov. goricah. Dejanje, radi katerega se je Lunežnik zagovarjal, in okoliščine slika obtožnica sledeče:

Kaj trdi obtožnica

Obdolženec Franc Lunežnik in njegova žena Marija Lunežnik sta kupila s kupno pogodbo z dne 1. maja 1930 od Ivana in Julijane Huber, to je brata in svačinje umrle Marije Huber, posestvo vlož. štev. 15, k. o. Bukovec za 135.000 Din. Na račun kupnine sta obdolženec in njegova žena prevzela vključeno dedno terjatev umrle Marije Huber iz prisojila z dne 9. septembra 1929, v znesku 40.000 Din in njene stanovanjske in prevžitarice pravice iz imenovanega prisojila. Namesto obresti od vključene dedne terjatve, je obdolženec plačeval raji mesečno 200 Din. Pri rajnji je stanoval njen 13-letni sin Pavel Huber. Marija Huber je bila po soglasnih izpovedbah zaslišanih prič izvanredno marljiva delavka in trezna ženska. Ker si pa uboga ni znala dovolj pomagati, jo je okrajno sodišče v Slov. Bistrici preklevalo, ko so ji umrli starši in ji postavilo za skrbnika Antona Hraščnika, posestnika v Zgornji Polskavi št. 12. Marija Huberjeva je stanovala v posebni hišici kalih 50 korakov oddaljeni od stanovanja obdolženca Franca Lunežnika. Sedanje gospodarske prilike so zadele tudi obdolženca in radi tega je težko dajal Huberjevi prevžitek in še težje ji je plačeval dogovorjenih 200 Din na mesec. Huberjeva pa je vztrajala na pogojenih dajatvah in radi tega je prišlo pogosto med njo in obdolženecem do preprirov. Ob-

dolženec je šel celo tako daleč, da je prepovedal Huberjevi zajemati vodo iz vodnjaka, ker to ni bilo pisano v pogodbi. Januarja in februarja letošnjega leta je obdolženec zopet zaostal s plačilom mesečnih 200 Din in to je najbrž bilo povod dejanju, ki ga je obdolženec izvršil 17. februarja. Domnevajo namreč, da je Huberjeva tega dne znova terjala obdolženca, da ji plača ostanek mesečnih obrokov, da je radi tega nastal med njo in obdolženecem prepri in da je v teku prepira obdolženec zadavil Huberjevo. Tako vsaj slika dejansko stanje obdolženčeva žena Marija.

Holcerjeva pa je obdolžena, da je usodnega dne videla Franca Lunežnika v sobi pokojne Huberjeve in slišala, kako je ta klicala na pomoč ter hropela, ni pa skušala preprečiti dejanja ter tudi ni naznanila dogodka oblastem, kakor bi bila njena dolžnost. Zakrivila je s tem zločinstvo zoper pravosodje.

Razprava

se je proti obema obtožencema že pred nedavnim vršila, bila pa je prekinjena radi zasluzbe nekaterih novih prič ter ugotovitve novih momentov. Lunežnik se je namreč zagovarjal, da je sicer Huberjevo zadavil, zgrabil pa jo je za vrat v jezi, ker ga je zmerjala. Ko je omahnila, jo je spravil v posteljo ter jo skušal zopet oživit. Ni toraj izvršil dejanja premlajeno in z namenom. Trdil je nadalje, da mu je pokojnica sama odprla stanovanje, ni pa vdrl notri s silo. Točnost njegovega zagovora je hotelo sodišče ugotoviti ter je prvo rapravo odgodilo.

Zanimanje za razpravo je bilo zlasti med domačini ogromno. Razpravna dvorana štev. 53 je bila nabito polna radovednega občinstva. Razpravi je predsedoval vss Lenart, vss dr. Kovča, Pečnik, dr. Kotnik in Zemljišč prisodnik. Obtožbo je zastopal prvi državni pravdnik dr. Jančič Obravnava je trajala do pol 13.

Obsojen

Lunežnik je bil obsojen na 18 let robije, obtožena Holcerjeva pa je bila oproščena.

Prijatelj prijatelju kradel

Kamnik, 23. maja.

Pogosto slišiš izrek, da danes ne smeš več nikomur zaupati, niti svojem najboljšemu prijatelju ne. Očitek se zdi na prvi pogled krivičen, vendar pa se je njegova resničnost že pogosto izkazala. To je imel priliko spoznati tudi trafikant v kamniškem predmestju. Neki znanec je že več let zahajal k njemu in na njegovo poštenost in neoprečnost bi prišel vsak, kdor ga je poznal. Bil je to okrog 27 let star posestnikov sin iz trdne kmetijske domačije v kamniški okolici. V trafikantovi družini je bil znan in domač kot družinski član, kateremu so vse zaupali. Pri vsakem, kdor ga je poznal, pa je fant po svoji zunanosti, odkritem in neprisiljenem vedenju vzbujal vtis poštenjaka od nog do glave. Po večkrat na teden se je na svoji poti ustavljal v trafiki, kjer je včasih tudi po par ur za prodajalno mizo pisal ali pa prebiral časopise.

Trafikant je že skozi tri leta stalno opazal, da mu izginja iz predala denar. Na noben način si ni mogel razložiti, kdo bi bil skrivnostni tat, katerega kljub veliki pozornosti niso mogli izslediti. Pred tednom dni je spet ugotovil, da mu je zmanjkal iz predala zavitek kovancev v vrednosti 100 dinarjev, katere je imel pripravljene, da jih odnese na pošto. Denar je izginil v času, ko se je trafikant za hip odtrgal iz trafike, da prinese kozarec vode prijatelju, ki je medtem sam ostal za mizo. Vse okoliščine so kazale, da denarja ni izmaknil nihče drugi kot poštini prijatelj. Trafikant tega kar ni mogel verjeti in ni hotel naravnost obdolžiti prijatelja, o čigar poštenosti je bil vedno prepričan, pač pa je sklenil, da ga preizkusi.

V predal, kjer je navadno sedel, je položil 30 Din, katerih po odhodu prijatelja ni bilo več v predalu. To se je ponovilo dvakrat med tednom. V nedeljo ga je nekdo skrit za leseno steno skozi luknjico opazoval. Ko se je trafikant odtrgal, da

Zavarujte se pri

„KARITAS“

Zahtevajte prospekt. — Pojasnila dobite tudi pri župnih uradih.

„KARITAS“

LJUBLJANA, palača Vzajemne zavarovalnice

Fantje in mošje

konjiške in novocerkovške dekanije

Marijin mesec majnik se bo kmalu poslovil. Da se pa tudi mi poslovimo od njega in se utrdimo v češčenju do preblažene Device Marije, se zberemo v nedeljo, dne 28. maja v cerkvi sv. Trojice na Gobji na Frankolovem pri Vojniku, kamor bo prišel med nas tudi škofijski voditelj Marijinih kongregacij mil. g. Franc Časl. stolni kanonik v Mariboru.

Sporod našega zborovanja je tale: Ob devetih se zberemo v župni cerkvi sv. Jožefa na Frankolovem, odkoder pojdemo v procesiji s kongregacijsko godbo iz Konjic na čelu na Gobjo, kjer bo ob desetih imel stolni kanonik mil. g. Časl pridigo in sv. mašo.

Po sv. maši bo zunaj cerkve kratko zborovanje, na katerem podajo delegatje poročila o delovanju, med drugim pa bosta govorila tudi gg. dr. Josip Jeraj in dr. Franc Vatovec oba iz Maribora. Fantje in mošje to je vaša dan, zato naj ne bo zavednega katoličana, ki bi ta dan ostal doma. V nedeljo, 28. maja vsi na Gobjo!

Nočni požar v Dobu

Domžale, 24. maja.

Snoči, malo pred 9 je zažarelo na vzhodni strani Domžal nebo v krvavem svitu ognja. Gorelo je v Dobu pri Domžalah pri posestniku Logaju. Ogenj je nastal na dveh krajih in je v hipu zajel kozolec-dvojnik, šupo in hlev. Ker je bilo vse s slamo krito, je imel ogenj dosti hraniva. Domači in sosedje, ki so prihitali na pomoč, so imeli še toliko časa, da so rešili živino iz hleva in vovze izpod kozolca, vse drugo gospodarsko orodje je pa postalo plen ognja. Na pomoč so prvi prišli gasilci iz Vira, ki so skušali ogenj omejiti, da se ne bi razširil na hišo, ki je bila šele lansko leto na novo prezidana. Ko so prispeli še gasilci iz Radomlja, se jim je posrečilo ogenj omejiti samo na goreča poslopja. Prišli so tudi gasilci iz Stoba in Domžal, katerim pa ni bilo treba stopiti v delo.

Za srečo birmancem

naj bolji ali pa starši kupujejo lepe in izvrstno izdelane obleke za dečke pri najcenejši trdnici z izgotovljenimi in po meri izdelanimi oblekami pri

Drago Schwab, Ljubljana.

Glavna skupščina Zadružne zveze

Za glavno skupščino Zadružne zveze dne 1. junija t. l. je železniški minister dovolil polovično vožnjo. Polovična vožnja velja za čas od 30. maja do 3. junija. Delegatje za glavno skupščino kupijo na vstopni postaji celo karto, katere pa naj v Ljubljani po svojem prihodu ne oddajo, ker velja tudi za vožnjo nazaj. Na obnem zboru bodo dobili potrdilo, da so se udeležili občnega zbora.

Skrnitev grobov po naročilu pogrebnega zavoda

Skopljje, 22. maja.

V Skopljju so v zadnjem času odkrili več primerov skrnitev grobov. Neznani zlikovci so prihajali ponoči na pokopališče, razkopali več svežih grobov in odnesli krste. Razkopali so samo dragocene krste. Preiskava je dosegla presežljivo odkritje. Policija je namreč ugotovila, da so tatovi kradli in skrunili grobove po naročilu nekega pogrebnega zavoda, ki je na ta način eno in isto krsto prodal dvakrat ali trikrat. Kradli so tudi nagrobne vence, krže in drugo in sicer največkrat takoj v noči po pogrebu. Ker preiskava še teče, policija noče izdati imena onih ljudi, ki so v to afero zapleteni. Več oseb je že aretiranih, napovedujejo se pa še nove aretacije.

Ljubljanske vesti:

Kriza ustvarja brezdomce

Ljubljana, 24. maja.

Ko prikuje razburkani valovi gospodarske krize na vrhuncu, je vselej opazovati, da ustvarja kriza na eni strani hudo socialno bedo, pomanjkanje, da ustvarja brezposelnost in brezdomstvo, ker ljudje ne morejo več zmagovati skromnih, kaj še večjih najemnin za stanovanja, na drugi strani pa kriza rodi zločinstvo, zlasti se takrat množe zločini zoper tujo lastnino in človeško življenje.

Da, sedanje gospodarske stiske ustvarjajo brezdomce. Deložacije se množe od meseca do meseca. Mnogi deložiranci postajajo apatični, drugi pa krejijo peeti in se skušajo znesti nad nedolžnimi organi, ki morajo izvršiti samo to, kar jim nalaga sodni sklep, ki so ga zahtevali hišni lastniki. V maju je bilo doslej deložiranih že 18 revnih stanovanskih najemnikov, pri katerih je intervenirala mestna občina. Mnoge intervencije so bile uspešne. Deložacije so bile izvršene brez vsakega incidenta in hrupa. V drugih slučajih pa je prišlo do ostrejših konfliktov. Pri deložacijah se zlasti razgali v vsej bedi vsa beračija ubogih stanovanskih najemnikov, ki se bore za svoj življenski obstanek in katerih mesečni dohodki dostikrat celo ne presegajo borih 400 Din. Neka deložiranka se je hotela celo zastropiti, a so ji v bolnišnici pravočasno rešili življenje. Prav žalostni prizori se pojavljajo, ko je treba vreči iz temnega in vlažnega stanovanja družino z nedoraslimi otroci. Družinsko ropotijo še kam zavlečejo, a družina je dobesedno na cesti.

So pa tudi slučajji, ki so obžalovanja vredni. Nekatere stranke začno nagajati in so izbirne v nakazilu stanovanj. Tako je znan primer, ko stranka ni hotela sprejeti nobenega od ponujenih sta-

novanj, čeprav sta ji bili na razpolago 2 stanovanji. Tragična je tudi usoda neke bivše hišne posestnice. Valutne neprilike so jo spravile na beraško palico.

Je še neko drugo zanimivo vprašanje! Koliko deložacij najemnikov iz mestnih stanovanskih hiš je na programu za ta in prihodnji mesec? Iz mestnih hiš ima biti deložiranih 19 najemnikov, ker niso plačali že več mesecev najemnine. Zadevni deložacijski sklep sodišča pa še ni dostavljen magistratu. Za 27 strank pa je sklep že dostavljen magistratu. Te stranke se imajo najpozneje do 16. junija izseliti. Izpraznjen barak v Gramozni jami, od koder bo deložiranih 24 strank, se je odločila zaradi neugodnih vremenskih razmer.

Kruta usoda tepe tudi nekega obrtnika. Kriza ga je spravila na kant. Njegova tašča ga je deložirala, ker ji ni plačal stanovanja, dočim je hčerki in otrokom dovolila stanovati še nadalje pri njej. Zetovo pohištvo so zmetali pod neki kozolec. Zet sam pa bega okrog kot Ahavser.

Na stanovanski oddelke mestnega magistrata je zadnje dni velikanski naval strank, ki vse prošje, da bi jim magistrat nakazal kako, če tudi borno stanovanje. Ni mogoče! Kriza je ustvarila brezdomce, ker ne zmorejo velikih najemnin, če tudi je v Ljubljani na izbero lepih, a dragih stanovanj, ki stoje prazna že pol leta in celo več let. Na eni strani za malega človeka ni dobrih in zdravih stanovanj, na drugi strani pa hišni posestniki ne morejo oddajati dragih stanovanj, ker stoje na stališču, da morejo prav najemniki znatno prispevati k amortizaciji glavnice, porabljene za zgradbo nove hiše.

Še enkrat o plačah mestnih uslužbencev

Prejeli smo:

Občinski svetnik g. prof. dr. Pipenbacher je v »Slovenec« dne 20. t. m. objavil članek, v katerem obravnava plače mestnih uslužbencev ter jih primerja z državnimi. Gospod profesor je v tem članku posvetil posebno pozornost nižjemu uslužbenstvu neuradniških kategorij. Ker pa so njegove primerjave in izvajanja postavljena na krivo bazo, smatramo podpisane organizacije za potrebno, podati k temu sledeče pojasnilo:

Primerjava mestnih uslužbencev z državnimi, kar tiče kvalifikacije in strokovne izobrazbe, ni baš lahka. To pa radi tega, ker zaposluje občina uslužbenca raznih strok (dohodkarstveni urad, tržna straža itd.), ki jih država nima, nasprotno pa zaposluje država nameščenca raznih strok (varnostna straža, železnica itd.), ki jih občina nima. Radi tega je tudi različna uvrstitev v posamezne kategorije, različna pa je tudi plača. Začnimo pri državi. Številke, ki jih navajamo, so vzete iz obeh pragmatik, državne in mestne. Državni uslužbenec izven uradniškega položaja so uvrščeni v kategorije služiteljev in zvanikov. Za služitelje smatramo osebe, ki sname uradne prostore in dostavljajo akte raznim uradom. Služitelj začne v II. kat. in konča v I. kat. Začetna plača torej letno 11.040 Din, končna pa 13.600 Din. Vse one osebe pa, ki vrši službo, za katero je določena posebna strokovna izobrazba, je uvrščeno v kategorijo zvanikov. Zvanik začne v III. kat., konča pa v I. kat. Začetna plača torej letno 13.800 Din, končna pa 21.180 dinarjev.

Mestni uslužbenec izven uradniških položajev pa so uvrščeni v 3 neuradniške kategorije.

V I. kat. so: delovodje, vodilni monterji, vodilni strojniki, vodje dohod. linjskega urada, cestni nadzornik, garažni mojster itd. Te kategorije državna pragmatika ne pozna, ker so nameščenci z isto kvalifikacijo (državni mojstri itd.) uvrščeni v uradniški stalež. Začetna plača te kateg. znaša letno 19.600 Din, po doslužnih 35 letih pa Din 38.280.

Rjavi ali črni damski boks čevlji.

Ant. Krisper

Mestni trg 26 Ljubljana Stritarjeva ul. 1-3

Slovo

Zdaj pa odhajam k njemu, ki me je poslal in nihče izmed vas me ne vpraša: »Kam greš?« (Jan. 16, 5).

Največji revolucionar zapušča svet in njegovi najljubši ga ne vprašajo, kam gre. Poslavlja se in njegovi sovražniki ne vedo. Vsi od kraja bi se razveselili, če bi vedeli, da je spod nog on, ki je od vsega početka križal najbolj zvit načrte človeštva. Še v zibelci je prevrnil kralja Heroda, trideset let so nasprotniki živeli v živni veri, da ga ni na svetu, le enkrat — kot dvanajstleten — se je pokazal in so se čudili njegovi modrosti; potem je prevel svet od skrajnih globin do nebeskih višin s silnim prevratom, ki ga vsa človeška modrost ne bo zavrla, ki ga tudi sam hudič ne bo zadržal. Prišel je in ni je moči, ki bi vsaj malce mogla zanikati njegov prihod in njegovo delo.

Na vliku slave je šel prostovoljno v smrt, v sramotno smrt na križu. Zdaj je po njem, so mislili nasprotniki. Kaj še! Saj je povedal, da je ves trud zaman, da bo tako, kot on hoče, povedal je tudi, da ga bodo bitali in križali, a da je vse to le prehod, ki ga popelje v veličanstvo in v slavo. Zdaj gre! Ni ga več!

Ne; če bi vedeli, da je šel, bi farizeji in pis-mouki govorili in bahali: Pa smo ga! Toda on se poslavlja, a se poslavlja kraljevski. S svojo močjo gre s tega sveta. Nihče drug ne more tako svojevoljno zapustiti te ravne zemlje.

Dejal je svojim: »Na svetu boste imeli stisko; ali zaupajte, jaz sem svet premagal.« (Jan. 16, 33). Kdo bi si drznil odpreti usta, da bi izpregovoril take besede? In če bi se kdo drznil, njegova trditve bi bila laži! Tu pa je kot biser čista resnica. Svet je premagal v njegovi moči. — Radi tega je prišel: zdaj gre radi tega.

Veličastna je bila njegova oporoka. Ne samo kraljevska, bila je duhovniška; oporoka velikega duhovnika, samega Boga. Kako samozvestno jo je

Za primerjavo pridejo torej v poštev samo naslednji 2 kategoriji.

V II. kat. so uvrščeni: poduradniki, monterji, strojniki, pregledniki dohod. urada, nadpazniki cestnega nadzorstva itd. Začetna plača te kateg. znaša letno 14.400 Din, po odeluženih 35 letih pa 30.000 Din.

V III. kat. so: zdravstveni pomočniki-desinfektorji, stražniki in nadstražniki tržnega nadzorstva, šoferji, poklic. gasilci-profesionalisti, telefonisti, inkasanti, pazniki in nadpazniki doh. urada, pazniki cestnega nadzorstva, mestni ječar itd. Začetna plača te kategorije znaša letno 13.700 Din. Vse navedene osebe mora biti strokovno izobrazeno. Uradni čas znaša 8 do 12 ur dnevno, pri nekaterih celo več; nagrad oz. funkcijskih doklad nižji uslužbenec ne prejema.

Splošni gospod. profesor Pipenbacher pa je v svojem članku primerjal mestne uslužbenca navedenih kategorij — z državnimi služitelji. Umevno, da se je potem pokazala precejšnja razlika v plačah.

Državni uslužbenec z isto kvalifikacijo bi se prav lepo zahalil tistemu, ki bi jih uvrstil v kat. služiteljev. Priznamo, da je razlika v plačah mestnih in državnih uslužbencev neurad. kategorij. Toda ta razlika je malenkostna, če se vpočeva kvalifikacija posameznih kategorij, ter že večkrat omenjeni bonus pri državnih nameščenih; absolutno pa ne dosega razlike 100, ali celo nad 100 %, kakor to trdi g. profesor. Nepristranski opazovalec dobi pri celi stvari vtis, da gre tukaj za dvojce, in sicer: ali so plače državnih nameščenecv premajhne, ali pa so plače mestnih uslužbencev previsoke. Mi trdimo prvo. Prepričani pa smo, da so istega mnenja tudi državni uslužbenec in vsa javnost.

Mislimo, da je sedaj zadeva glede plač vsestransko pojasnjena in s tem za nas končana. Na event. nadaljne izpade v »Pohodu« ali kjerkoli, podpisane organizacije ne bodo več odgovarjale. To pa radi tega ne, ker postaja zadeva že mučna in domnevamo, da javnosti že preseda.

Organizacije mestnih uslužbencev neurad. kategorij v Ljubljani.

Matineja Trboveljskih Slavčkov. Danes dopoldne točno ob pol 11 se vrši v Unionski dvorani matineja Trboveljskih slavčkov pod vodstvom njihovega zborovodje g. Suligaja. Opozarjamo, da se dobe sedeži in stolišča od pol 10 dalje v večji pred veliko Unionsko dvorano. Na razpolago so še sedeži po 4 din in pa stolišča po 2 din, ravno tako se dobi tudi lepa programna knjižica s slovenskim in češkim besedilom petih zborov, stane 3 Din.

naročal: »Pojdite po vsem svetu in oznanjajte evangelij vsemu stvarstvu.« (Mt 16, 15). Edino on je mogel povsem upravičeno izreči te besede. To je tisti, ki mu je zemlja podnožaj, ki ima zemljo za pručico, da na njo položi svoje božje noge. To je tisti, ki je kratkomočno dejal: »Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji. Pojdite torej in učite vse narode!« (Mt 28, 18).

Toda to ni tako preprosto. Dati je lahko, in če bi kdo drugi dal, kaj bi bilo? Nič! Polom! Tu pa je Bog in zato je stvar drugačna. Dal in izročil je oblast na zemlji ljudem. Vedel pa je, kakšni so ljudje. Saj jih je nam v vzgled bolj preizkusil kot vsi drugi. Zato je dal še moč, ki je tudi edino v njegovih rokah: »Jaz sem z vami vse dni do konca sveta.« (Mt 28, 20). Tu je trn, ki bode njegove nasprotnike, ob ta trn se sovražniki spotaknejo in vprav tu padejo po človeško. »Zastonj« je klic tistega, ki je govoril: »Kdor bo veroval in bo krščen, bo poveljan, kdor pa ne bo veroval, bo pogubljen.« (Mt 28, 16).

Da, njegova oporoka je bila edinstvena. Tako samozvestno nihče ne dela oporoke, ko odhaja s sveta. Vsa se boji zase, Bog pa je skrbel za druge. Tolažil je svoje in vse tiste, ki hodijo za njim in po njegovih stopinjah: »Tiste pa, ki bodo verovali, bodo spremljali ta znamenja: V mojem imenu mu bodo hude duhove izganjali, nove jezike govorili, kače prijemali, in če kaj strupa izpijejo, jim ne bo škodovalo; na bolnike bodo roke polagali in ti bodo ozdraveli.« (Mt 16, 17—18). Kot pravilica se eliš vse to in če ne bi bilo res, bi mislili, da je le lepa pravilica. Toda tako lepe pravilice si ne bi mogel nihče izmisliti in dokazi za resničnost so se množili za vsako črko in še vedno se množe. Teh besedi ne bo zavrgla nobena znanost in vsa peklenska hudobija, kajti: stoje kot skala.

V slovo pa pove še razveselje besede: »Za vas je dobro, da grem. Zakaj, če ne odidem, Tolažnik ne bo prišel k vam; če pa odidem, vam ga bom poslal.« (Jan. 16, 7). Kako resnično so te besede! Tolažnika smo potrebni, morda smo ga da-

DAMSKE OBLEKE

in kompleje najmodernejših vzorcev in najnovejšega kroja že od 150 Din naprej, plašče po globoko znižanih cenah nudi tvrdka FRAN LUKIČ — STRITARJEVA ULICA — LJUBLJANA

Dr. Mušič-beyeva mati živi v Ljubljani

Ljubljana, 24. maja.

Poročilo o smrti slovenskega egiptovskega plemiča dr. Mušič-beya je v javnosti vzbudilo veliko zanimanje. Pokojnik je bil silno navezan na svojo skrbno mamico, ki je zanj v mladostnih letih vse žrtvovala, da mu je pomogla povzpeti se v tujni do tako visoke in ugledne stopnje. Dr. Mušič pa tudi ni pozabil svoje matere ter ji je preskrbel tu v Ljubljani mirno in srečno zavetje. Mati Barbara Mušič je bila 6. decembra 1852 rojena v Blatni Brezovici pri Vrhniki. Že mlada je odšla s doma služiti. S sinom je prišla v Aleksandrijo, kjer si je s poštenim delom prihranila nekaj denarja in skrbel tudi za sina. V Aleksandriji, kamor so pred vojno hodila mnoga slovenska dekleta za zaslužkom, je ostala do leta 1905. Domotožje jo je gnalo v staro domovino. Naselila se je v Ljubljani. Stanovale je sprva na Sv. Petra cesti, pozneje na Kongresnem trgu in nato na Mestnem trgu. Leta 1912 se je vrnila k sinu v Aleksandrijo, ki je takrat že zavzemal odlično pozicijo. Bil je med drugim odvetnik mednarodnega apelacijskega sodišča. Pred izbruhom vojne z Italijo se je zopet vrnila v Ljubljano ter se nastanila na Tržaški cesti. Sin se je vedno zanimal za svojo mater ter je bil v stalni korespondenci z nekim ljubljanskim odvetnikom. Pred približno 9 leti jo je na cesti podrl neki kolesar. Pri padcu je dobila na nogah tako hude poškodbe, da je ohromela na obe nogi. Ljubljanski odvetnik je takoj o nesreči obvestil svojega prijatelja v Aleksandriji. Ta je takoj po hitel v Ljubljano in poskrbel za mater, da je dobila primerno bolniško postrežbo. Mati pokojnega dr. Mušič-beya se sedaj nahaja v Leonici. Že zelo rezervirana in molčeča. Smrt sinova jo je močno potrla.

Za otroka

Za otroka žrtvuje današnja človeška družba v teh težkih gospodarskih in razdrpanih socialnih razmerah vsa razpoložljiva sredstva. Rešujemo otroka in zagotovili bomo našemu narodu in naši državi zdrav in krepek, duševno in telesno od-poren rod.

Pretekla zima, ki je bila najbolj kritična, je zapustila svoje težke posledice najbolj pri otrocih. Mestna občina bo tudi letos v počitnicah tem otrokom zamenjala njihove barake, kletna stanovanja z zračnimi prostori na Gorenjskem in ob morju, kjer bodo ob skupni hrani nabrali novih moči za bodoče šolsko leto. Petsto prošenj je vloženih za sprejem v počitniške kolonije. Krediti je pa zelo omejen. Zato bomo priredili v juniju veliko javno tombolo s krasnimi dobitki. Prepričani smo, da bo javnost pridno segala po tablicah, ki se bodo prodajale po 2 Din.

Dajmo otrokom solnce in zraka, da jih ohranimo zdrave in vesele.

VSE ZA OTROKA!

Za binkošti posebni vlak v Split

Za binkošne praznike od 3. do 6. junija priredi Zveza za tujski promet izlet v Split. Kdor želi poceni preživeti binkošne praznike na našem Jadranu, naj se takoj prijavi pri »Putniku« v Ljubljani, najkasneje pa do 30. t. m. Cena izleta, t. j. vožnja posebnega vlaka III. razr. tja in nazaj, prehrana, izleti z avtobusom, odnosno z ladjo v Kaštel Stari, Omis, Makarsko (po izbiri) je iz Ljubljane 325 Din za osebo.

Odhod posebnega vlaka iz Zagreba 3. junija ob 21. prihod v Split 4. junija ob 7. Odhod iz Splita 5. junija ob 21. prihod v Zagreb 6. junija ob 7. uri.

IZRABITE PRILOŽNOST!

Vse preostale pomladanske plašče odprodajam z 20% popusta.

Gospodim nudim elegantne kamgarn obleke češke kakovosti že od 900 Din dalje. — K. PUČNIK, Selenburgova ulica 1 (nasproti kavarni »Zvezda«).

Kazenska razprava pred binkošti

Veliki kazenski senat ljubljanskega okrožnega sodišča bo še pred binkošti sodil v dveh večjih obravnavah, ena je politična, pri drugi pa gre za koristolovski umor. Najprej se bo vršila razprava proti posestniku Antonu Vombergerju iz Tunjic in njegovemu pomagaču Avgustu Hafnerju, čevljarskemu mojstru v Tunjski Mlaki. Oba sta obtožena, da sta 29. aprila lani zadušila 78 letno gostilničarko in posestnico Ivano Rakel v Tunjski Mlaki. Prvotno so ljudje mislili, da je starica umrla naravno smrti, ker ni bilo opaziti na njej nikakih znakov nasilja. Pozneje pa je bil osumljen, da jo je zadušil njen nekak Vomberger, da bi se polastil njenega premoženja. Za ta zločin pa je najel drugega obtoženca. Že svoječasnno, ko je bila pojasnjena starika smrt, je umor v kamniški okolici vzbudil veliko senzacijo.

Prihodnji teden se bo vršila prav tako pred velikim senatom razprava proti 4 mladim komunistom zaradi zločina po čl. 1 in 2 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi.

Tik pred binkošti pa pridejo pred mali kazenski senat drzni in premeteni ljubljanski svedrovc, ki so bili dolgo časa pravcati strah Ljubljane, kajti izvrševali so vlomilske posle prav na debelo. Tolpa je štela 11 članov, ki jim je načeloval mizar Martin Praček. Družba je dobro živela in zapravljala kar na debelo ukradeni denar. Praček sam pa je obtožen, da je lani za božične praznike vlomil v blagajno Gospodarske zveze ter odnesel za 35.553 Din tujega denarja in srebra. Njegova žena Valerija in mizarski pomočnik Stefan Šloser pa sta mu pomagala skrivati ta denar in ga izmenjavati v malih zneskih v Zagrebu. Praček je po tem vplomu imenitno in razkošno živel. Za to razpravo vlada med Ljubljančani veliko zanimanje.

Izrabite priložnost!

Vse preostale pomladanske 20% popusta damske plašče od prodajam z 20% popusta. Gospodim nudim elegantne kamgarn obleke češke kakovosti že od Din 900— dalje K. PUČNIK, Ljubljana, Aleksandrova ul. 1 (nasproti kavarni »Zvezda«).

Kaj bo danes?

Drama: »Rokic«. Izven. Globoko znižane cene. Opera: »Grofica Mariea«. Izven. Znižane cene. Kino Kodeljevo: Ob pol 4, pol 6 in pol 9 Kačmarek (Fritz Schulz).

Kinogledališče St. Vid-Višmarje predvaja danes ob pol 4, pol 6 in 8 zvečer najboljši film Pat in Patačona »Med ljudmi«.

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Ustar, Sv. Petra cesta 78 in mr. Hočevar, Celovška cesta 34.

KAJ BO JUTRI?

Drama: Zaprla. Opera: Zaprla. Nočno službo imata lekarni: mr. Sušnik, Marjini trg 5 in mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 10.

Na obiske dobil sem brata — pa sva si pomignila, k Slamiču sva švignila, danes ruska je sajata!

© Krščanska šola za stolno župnijo ima jutri v petek zvečer po šmarnicah redni letni občni zbor v stolnem župnišču. Vsi člani vljudno vabljeni.

© Počitniška kolonija. Slovenska krščanska ženska zveza priredi tudi letošnje počitniške počitniško kolonijo v lepem in prijetnem kraju bližnje Gorenjske. Kolonija se bo vršila v skupinah za deklice in dečke ločeno. Vsa tozadevna pojasnila in informacije sprejmejo starši v pisarni Kolodvorskega misijona, Masarikova c. 12, v poslovnih urah od 8. do 12. in od 14. do 16. ure izveniši nedelje in praznike. Rok za pripravljanje je v števcih 3. junij. — Slovenska krščanska ženska zveza.

© 70 letnico svojega rojstva praznuje jutri 26. maja v krogu svoje družine gospa Ivana Herzog. Jubilarntka je dolgoletna naročnica »Slovenca«. Bog živi blago gospo še mnogo let!

Danes otvoritev kavarniškega vrta »Kavarne Tabor«

Zvečer poje oktet »škerjančkov« Se priporočata Ivan in Zofi Flerin

© Prebivalci Florjanske ulice so mestnemu magistratu hvaležni za lepo ureditev Florjanske cerkve. Da pa bo delo popolno in da bo hvalilo mojstra, ni dovolj, da se je uredila in tlakovala Ulica na Grad, ampak tlakovati bi se morala vsa Florjanska ulica od mestne dekleške šole do cerkve sv. Florjana. S tem bi se dosegla tudi zveza z že tlakovano Rožno ulico ter bi dobil ves okraj moderno mestno lice.

© Na Tyrševi (Dunajski) cesti so izravnali in opremili z robniki nedavno tudi levi del hodnika od Strojnih tovarn in livarn naprej do cerkve sv. Kristofa. Zvišali in posuli pa so samo polovico banketa, druga je sedaj za dobrih 30 cm nižja, kar bo povzročilo ob deževju mlake, ne glede na to, da je videti celo delo polovičarsko izvršeno.

© Vilharjeva cesta zavije v spodnjem delu v ostrom, pravokotnem ovinku proti mestni mitnici, odnosno proti železniškemu podvozu na Šmartinski cesti. Ta ovinek je odločno preozek in zaradi nepreglednosti avtomobilistom nevaren. Stvar bi se dala s najmanjšimi stroški popraviti s tem, da se odreže ovinek proti železniškemu svetu v položno izpeljanem, vsaj 3 m na noter pomaknjem loku. To naj bi se zgodilo čimprej, preden se tam zezida kako javno ali zasebno poslopje.

© Bluze, razno damsko perilo, torbice in rokavice, najnovejše mode, dobite le pri tvrdki Miloš Karničnik, Stari trg.

© Specijalno izbiro modnih hlač in pumparc dobite najceneje pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14.

© Dunajsko oranje svetlolikanje, šimenc, Kolo-dvorska 8.

Novi pravilnik za železniško delavstvo

Nižji prejemki in nižje pokojnine

Ljubljana, 24. maja.

Z dnem 21. majem je stopil v veljavo novi pravilnik za pomožno delavstvo pri prometnih ustanovah, to je v glavnem pri železnicah.

Stari pravilnik je veljal od 1. julija 1930 in je bil zelo nejasen ter je že tedaj pomenjal za delavstvo občutno poslabšanje. Zato so bile uvedene od vseh strani akcije za spremembo. Dne 21. maja pa je stopil v veljavo novi pravilnik. V splošnem so ostale vse stare odredbe ter se novi pravilnik od starega ne razlikuje v mnogih točkah.

Zmanjšane pa so plače delavstva. Stari pravilnik je določal za nekvalificirano delavstvo dnevne mezde od 22—35 Din, novi pravilnik pa od 19,80—31,50 Din. Za profesionaliste je stari pravilnik določal mezde od 26—59 Din dnevno, novi pravilnik pa določa dnevne mezde od 23,40—52,20 Din. Tako so z novim pravilnikom uzakonjene vse redukcije mezd, ki so bile na železnicah od 1. oktobra pa do danes.

Predpisi za stalnost v službi so ostali isti, kakor so bili dosedaj. (Tri leta službe in starost pod 36 let.) Edino oni delavci, ki so bili v železniški službi pred 28. oktobrom 1923 in uslužbenci bivše južne železnice, dobe stalnost ne glede na starost in s tem tudi pravico na dopust.

Znatno so spremenjeni pokojninski predpisi in sicer znaša članarina za profesionaliste sedaj 63 Din mesečno (do sedaj 70). Za polkvalificirano delavstvo 45 Din mesečno (do sedaj 50) in za navadno delavstvo 36 Din (40 Din). Pravico do pokojnine dobi delavec po 12 letih članstva (to je po 15 letih službe).

Zlata poroka

Videm ob Savi, 21.

Brez zunanjega bleśka, skromno kakor sta skromna današnja slavljena je videnska fara proslavila redko slavo: Pavel in Terezija Planinč sta obhajala zlato poroko.

Skoro osemdeset let dolgo dobo svojega življenja sta preživela slavljena v zdravem krščanskem duhu. Saj beremo na 79 letnem možu in 72 letni ženi še polno veselja in volje do življenja.

Res, le prava, na dobrih temeljih sloneča slovenska korenina more slaviti tak jubilej. — Našima slavljencema želimo še obilo zdravega življenja v božji milosti.

Jubilej

skromne slovenske žene

Ljubljana, 24. maja.

Gospa Ivanka Česenj, soustanoviteljica taceske elektrarne, je skromna slovenska žena in mati, a podjetna in marljiva. Prav s svojo vztrajnostjo in odločnostjo je dosegla, da se je sprva malo podjetje, taceska elektrarna, razmahnilo v veliko podeželsko elektrarno. Gospa Ivanka je praznovala v soboto 20. t. m. 50-letnico, od kar je zagledala luč belega dne v Vnanjih Goricah, ljubljanska okolica. V nežni mladosti so ji starši pomrli. Zato so jo Marinkovi v Vnanjih Goricah vzeli k sebi in jo vzgojili. Vedno je bila skromna, a vestna in marljiva gospodinja. Gospa Ivanka ee je poročila s posestnikom I. Česnjem na Brodu pri Tacnu pod Šmaro goro. Na desnem bregu ne daleč od taceskega mostu se dviga lepa kmetija, tik ob bregu pa stoji velika zgradba elektrarne. Pokojni I. Česenj je bil podjeten in umen gospodar. L. 1906. je zgradil malo hidroelektrično centralo. Centrala je bila sprva namenjena bolj domačim potrebam. Pokojnik je imel velike načrte, ki pa mu jih je prekrizala svetovna vojna, kajti postal je nje žrtve. Kot avstrijski ujetnik je s srbsko vojsko doživel umik čez albanske gore, pozneje pa je umrl na nekem italijanskem otoku.

Po moževi smrti je gospa Ivanka prevzela vodstvo elektrarne in gospodarstvo. L. 1928. se je elektrarna modernizirala in povečala. Prav letos je tudi 25-letnica ustanovitve te hidroelektrične centrale. Tako združuje gospa dvojen jubilej: 50-letnico rojstva in 25-letnico ustanovitve centrale, ki je prva leta imela samo 200 PH kapacitete, dočim sedaj zmora že 1200 PH in 500 PH kalorične rezerve. Taceska elektrarna preskrbuje z električnim tokom vse vasi v severni ljubljanski okolici.

Visoka starost

Sredlšče ob Dravi, 23. maja.

95 let in 3 dni je dočakala Marija Simonič, prevzličarica v Šalovcih. Izredno trdne narave je bila, še zadnje mesece je večkrat odšla v okolico k sosedom. Zadelo jo je kap — pa je še kljubovala 10 dni. Pretelko nedeljo pa je umrla.

Bila je članica III. reda in je na domu mnogokrat prejela sv. zakramente. Sama ni točno vedela svoje starosti, zato je že pred leti zatrjevala, da ima že 100 let — a ni jih dočakala. Počivaj v Bogu!

STAREJŠIM OSEBAM ZAGRENUJEJO STARE DNI RHEVMATICNE BOLEČINE.

Vsem, ki trpite na revmatizmu, protinu, zbadanju, išiasu, zobobolu, glavobolu, se priporoča masaža. Za masažo je »ALGA«. Masaža z »ALGO« Vas krepi in osvežuje.

»ALGA« se dobiva povsod, 1 steklenica Din 14.—

Mnogo bolj, kakor so padli prispevki, ki jih plačuje delavstvo za pokojnine, pa so se znižale pokojnine same.

Tako je imel profesionalist po starem pravilniku po 12 letih članstva 500 Din mesečne pokojnine, po novem pravilniku pa 450 Din. Po 36 letih članstva je imel profesionalist poprej 1290 Din mesečne pokojnine, po novem pa 1152 Din. Polkvalificirani delavec je imel poprej po 12 letih članstva 360 Din mesečne pokojnine, po novem pravilniku pa 324 Din. Po 36 letih članstva je imel poprej 921,60 Din pokojnine, po novem pa 830 Din. Navadni delavec je imel poprej po 12 letih članstva 285 Din mesečne pokojnine, po novem pa je ima 256 Din. Po 36 letih je imel delavec poprej 729,60 Din mesečne pokojnine, po novem pa ima 655 Din.

Prispevek delavca je znižan v vseh 36 letih za 1728 Din, njegova pokojnina pa je znižana za vsako leto za okoli 1000 Din. Upokojenec ne dobi tudi nobenih družinskih in nobenih draginskih doklad.

Enako morajo delavci po novem pravilniku doplačati naknadne prispevke za ves čas svojega članstva, tako da bo za zgornj navedene pokojnine plačal delavec s 30 leti članstva 10.000 Din, profesionalist pa nad 20.000 Din. Ta doplačila se bodo pobirala v mesečnih obrokih in sicer v 100 do 200 obrokih.

To so najvažnejše in bistvene izpremembe v pravilniku. Glede dopustov je ostalo vse pri starem.

Zadnja pot

† dr. Wernerja Höhna

Slatina-Radenci, 23. maja.

Zadnji ponedeljek se je vršil pogreb dr. Wernerja Höhna na pokopališču pri Kapeli, ki je pokazal, kako močno se je ljudstvo zavedlo, kaj mu je bil rajnik, ki ga je skozi vse življenje vodila resnična, nesebična, požrtvovalna ljubezen do bližnjega, in kako globoko je začutilo, kaj z njegovo smrtjo izgubi. Že pri hiši žalosti v Radencih se je zbrala ogromna množica raznega občinstva iz domače župnije in sosednih krajev, ki je pričala, kako priljubljen je bil rajni povsod. V lepih besedah, s katerimi je orisal kristalno nesebično, požrtvovalno delovanje rajnega gospoda zdravnika v njegovem poklicu, se je pri hiši žalosti poslovil od njega v imenu vseh g. Stanko Schweiger, sodnik iz Gornje Radgone. Domači pevski zbor mu je zapel v slovo »Vigred se povrne...«, nakar se je začel sprevod. V sprevodu si opazil najprej solarje radenske šole, kolesarje, stare vojaše, izredno veliko število tovarišev požarnikov iz domače in sosednjih župnij, njegove stanovske tovariše, domačo in skoraj vso gornjeradgonsko inteligenco ter ogromno število priproste ljudstva, ki je opustilo kljub krasnemu dnevu svoje delo, da je izkazalo zadnjo čast svojemu ljubljenuemu zdravniku. Pri Kapeli se je pridružila sprevodu še kapelska šolska mladina z učiteljem in veliko množico ljudi. Marsikatero oko se je ob tej priliki solzilo, zavedajoč se, da je zgubilo blagega, usmiljenega, skrbnega zdravnika-dobrotnika. Na pokopališču pri Kapeli so ga položili v družinsko grobnico med očeta in brata k večnemu počitku. V slovo mu je govoril še ob odprtem grobu tovariš Joža Hrastelj, načelnik požarniške župe iz Gornje Radgone, poudarjajoč in zahvaljujoč se za njegovo požrtvovalno in plodno delovanje v gasilskem društvu v Radencih, katerega ustanovitelj je bil ravno rajni dr. Werner Höhn. Pevski zbor mu je zapel nagrobno. Počivaj v miru, dragi nepozabni naš prijatelj, zdravnik in dobronik, od trudopolnega dela, ki si ga izvrševal v svojem poklicu z očetovsko skrbjo le bližnjemu v pomoč! Vsemogočni bodi tvoj bogati plačnik!

Huda nesreča otroka pri slamoreznici

Ljubljana, 24. maja.

V vasi Kumnišču pri Šmarju, južno od Ljubljane, se je pripetila večeraj popoldne huda nesreča pri slamoreznici. Pri posestniku Erjavcu so rezali slamo na slamoreznici. Okoli slamoreznice se je vrtela tudi domača triletna hčerka Anica, ki jo je stroj naenkrat pograbil in jo pričel vrteti. Stroj je otroka večkrat zasakal, preden so domači ustavili stroj in otroka rešili. Otroek se je večkrat zadel v železno ogrodje in se močno pobol po glavi in dobil tudi hude notranje poškodbe. Otroka so prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Njegovo stanje je zelo nevarno.

Na cesti je padla s kolesa in se poškodovala na glavi in desni roki 18letna Katarina Rabič, pletilja, doma iz Bohinjske Bele 96.

Čez leto dni najdeno blago

Ljubljana, 24. maja.

Pred letom dni, to je 17. maja 1932, je bilo v večernih urah med deveto in polnočjo vlomljeno v krojaško delavnico Franca Pertota na Celovski cesti 72. Neznani vlomilci so tedaj odnesli okoli 50 m manufakturnega blaga v skupni vrednosti okoli 9000 Din. Zasedovanje za vlomilci je bilo brezuspešno. Te dni pa je okradeni Pertot sam opazil na cesti nekega mladeniča, ki je imel na sebi hlače iz takega blaga kakor je bil pri njem ukraden. Pertot je dal mladeniča aretirati. Bil je to 23letni Viktor Jakolin, delavec iz Štepanje vasi. Jakolin je najprej trdil, da je blago za hlače kupil od neznanega možkega, pozneje pa je zagovoril izprememil in je dejal, da sta blago našla pozimi za nekim kozolcem na Viču. Policija je našla pri obeh bratih Jakolinih, to je pri Viktorju in Andreju še suknjič iz blaga, kakor je bilo ukradeno Pertotu. Oba brata sicer tajita, da bi sama vlomila pri Pertotu, vendar pa je policija prepričana, da ima prave vlomilce v rokah in ju je izročila sodišču. Kam sta oba brata dala drugo blago, za seveda sedaj ni znano in bo morda to dognala sodna preiskava.

Koledar

Četrtek, 25. maja: Kristusov vnebohod. Gregorij VII., papež; Urban I., papež.

Petek, 26. maja: Filip Nerij, spoznavalec; Marija Ana Jer.

Novi grobovi

† V St. Vidu nad Ljubljano je umrl v visoki starosti 84 let posestnik g. Valentin Babnik. Pogreb bo v petek ob 8 dopoldne. Naj mu aveti večna luč! Žalujemo naše iskreno sožalje!

† Na Dobrih pri Guštanju je umrla g. Elizabeta Kotnikova, p. d. Jugova strina. Pogreb blagopokojne bo v četrtek. Naj ji podeli Vsemogočni večni mir, žalujemo pa naše iskreno sožalje!

† Šmartno pri Litiji. Dne 23. t. m. je umrla — stara 77 let — ga. Terezija Zavrl, roj. Ke-pa, mati kresniškega postaj, načelnika g. Lojzeta Zavrla in Drag. Zavrla, zaseb. uradnika v Kranju. Pokoj blagi duši! Sinovima in sorodnikom naše iskreno sožalje.

Osebnosti

— Na generalni kapiteli frančiškanskega reda je danes odpotoval v Rim provincijal dr. p. Gvido Rant.

— Iz učiteljske službe. Iz 8. v 7. položajno skupino je napredovala učiteljica gđc. Marija Igljič, Bizelsko.

— Iz vojaške službe. Po službeni potrebi so odrejeni za vršila dolžnosti poveljnika brzmetne čete 1. bataljona 20. pešpolka peh. kap. II. razr. Zlatko Benkovič; za vršila dolžnosti poveljnika 6. čete 20. pešpolka peh. poročnik Maks Jurkovič; za vršila dolžnosti poveljnika 5. čete 56. pešpolka peh. poročnik Rudolf Svesenik, na službo v štab 2. bataljona 56. pešpolka peh. kap. II. razr. Mirko Baljak; za vodnika 1. bataljona 2. pontonirskega polka inž. poročnik Rajmund Staleker; za vodnika 1. bataljona 1. pontonirskega polka inž. podporočnik Jožef Pevec; za upravitelja inventarja nepremičnih mariborske garnizijske uprave inž. poročnik Josip Šolar; za vršila dolžnosti upravitelja materialne opreme brezčičnega bataljona telg. polka inž. podporočnik Rajko Danko; za vršila dolžnosti pobočnika 1. pontonirskega polka inž. poročnik Dragoljub Jurkovič; za vršila dolžnosti upravitelja inventarja nepremičnih sara-jevske garnizijske uprave inž. poročnik Ivan Velikonja in za vodnika 39. pešpolka peh. podporočnik Matija Močivnik.

Za negovanje las

Ostale vesti

— Zelo važno, ne prezrite! Cenjene naročnike, ki še dolgujejo naročnino za mesec maj ali morda tudi več, vljudno prosimo, da poravnajo zastanek zanesljivo do konca meseca. To velja za poštno in lokalne naročnike. Izjeme ne moremo delati nobene. V prvem tednu junija bomo morali ustaviti list vsem p. n. naročnikom, ki ne bodo imeli poravnane vsaj za ostale naročnine. Brez naročnine ne moremo pošiljati lista, ker ni mogoče zadostiti dolžnostim nasproti tiskarni in pa uslužbencem. Papir in visoka carina zanj se mora plačevati naprej, delavstvo mora točno dobiti svoj zaslužek! Zato še enkrat: Ne prezrite teh vrstic!

— Sv. maša na Krvavcu bo v nedeljo, 28. maja, ob 10 dopoldne ob vsakem vremenu.

— S Trstata sem se zvon doni... in vabi romarje k Materi božji. Binkoštno soboto pa bodo zapeli vsi zvonovi na trsatskem gričku slovenskim romarjem pozdravno pesem in od spodaj se bo pridružila šumna pesem morja. Kdor gre še z nami, naj pride osebno po legitimacijo, ali pa naj piše, da mu jo pošljemo po povzetju. Kdor bi je ne prejel po povzetju, naj ve da smo že vsa mesta na vlakcu oddali. — »Sveta vojska«, Ljubljana, Dunajska cesta 17.

— Pri haemeroidah, zaprtju, ranitvi črevesa, tvorih, pritisku vode, bolečinah v križu, tesnobi v prsih, utripanju srca ter omotici dosežemo z uporabo naravne »Franz-Josef« grenčice vselje prijetno olajšanje, večkrat pa celo popolno ozdravljenje. Strokovni zdravniki za notranje bolezni predpisujejo v mnogih slučajih vsak dan zjutraj in zvečer pol kozarca »Franz-Josef« vode. — »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Velik meddistriktni sestanek rotarskih klubov na Bledu. Binkoštni prazniki nam obetajo velik naval tujih gostov v naše kraje, zlasti tudi zato, ker se vrši ob tem času tudi ljubljanski velesojm. Na Bledu se n. pr. sestanejo med 3. in 5. junijem rotarski klubi jugoslovanskega, češkoslovskega in avstrijskega distrikta. Prireditelj, ki ima značaj prijateljskega sestanka v namenu medsebojnega spoznavanja, se bo začela v soboto 3. junija s prihodom gostov, nadaljevala v nedeljo, dne 4. junija, z oficijelnim pozdravom zbranih rotarjev v Zdraviliškem domu na Bledu ter s popoldanskim izletom v Vintgar ter končala v ponedeljek, dne 5. junija, z avtobusnimi izleti v Bohinj, Kranjsko goro in Ljubljano. Za omenjeni sestanek se je priglasilo že mnogo gostov, zlasti iz Češkoslovske. Pričakovati je, da bo o binkoštnih praznikih zavladovalo na Bledu veliko življenje in vrvenje kakor v polletni sezoni.

— Konvikl Notre Dame v Ljubljani nudi stanovanje in vso oskrbo dijakim srednjih in strokovnih šol. Pojasnila daje: Predstojništvo Ubogih šolskih sester de Notre Dame, Ljubljana, Langsova 16. Tramavska proga: Vič — Stan in dom.

— Izredni dogodek v čebelarstvu. V nedeljo so čebele na frančiškanskem vrtu v Novem mestu razveselile svojega čebelarja Fr. Herkulana z izrednim rojem, ki je tehtal 4 in pol kg. Dolgo so odlasalo z rojenjem, a so se zato pozneje tembolj odrezale.

— Glavna skupščina Udruga jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov bo letos v Belgradu od 4. — 6. junija. Istčasno bosta tudi kongresa zveze slovenskih inženjerjev ter ju-

TOGAL TABLETE

blagodejno upliva proti:

revmatizmu	protinu
hripi	živčnim boleznim
prehladu	lumbago
	išiasu in glavobolu.

Togal tablete ne ublažujejo samo bolečin, ampak pripomorejo tudi k izločenju mokračne kisline. Vseled tega so bili doseženi odlični rezultati tudi v zastarelih slučajih. Če več kot 6000 zdravnikov, med katerimi je mnogo profesorjev, predpisuje Togal tablete, potem lahko tudi vi z zaupanjem kupujete to zdravilo. Togal Vam bo pomagal, kakor je že tisočim drugim. Togal tablete so neškodljive za želodec, srce in ostale organe, ako se jemljejo v predpisanih količinah. Vprašajte svojega zdravnika. Dobe se v vseh apotekah. — Odobreno od Min. Soc. Pol. in Nar. zdrav. S. br. 2082 6/II. 1933

goslovanskih kemikov in tehnologov, hkratu pa tudi sestaneke bolgarskih in jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov. Po glavni skuščini bodo bližnji in daljni izleti. Za člane je dovoljena četrtinska, za njihove spremljevalce pa polovična železniška vožnja. Program je na razpolago v tajništvu sekcije (Novi trg 1). Prijave je poslati tajništvu do vključno 31. maja. Razgovor o podrobnostih bo na članskem sestanku v četrtek 1. junija ob 20 v družabnem lokalu sekcije (v Kazini). — Sekcija Ljubljana.

— Zupnik uradom se priporoča mlad, izvežban, vojaščin prost in samski organizist-cerkovnik. Vešč je kot organizist, kapelnik godbe, ter izvrsten pevec in pevovodja ter posebno navdušen za ljudsko petje in cerkvene koncerte. Vešč je tudi zadržnega in občinskega tajništva ter zelo požrtvovalen režiser. Nudi dobra sprichevala orgl. šole ter lepo priporočilo. Nastop lahko takoj in gre kamorkoli. Cenjene ponudbe prosil na tajništvo »Slovenca« pod »Sv. Cecilijae.

Za solnčenje

ACEITE RADICO „LA TOJA“!

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:

»CHEMOTECNA« družba z o. z., Ljubljana, Mestni trg št. 10.

— V Službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine št. 42 od 24. t. m. je objavljena »Kraljeva odločba o ukinitvi konzulata v San Franciscu« dalje »Naredba o izrekanju in izterjevanju kazni za železniško-policijske prekrške in odškodnine za prizadeto škodo«. Pojasnilo o takiranju vlog na trgovinske, industrijske in obrtne zbornice in vlog teh zbornic. »Izpremembe in dopolnitve pravilnika za izvrševanje zakona o zatiranju rastlinskih bolezni in škodljivcev«. »Razpisidopolnitve v čl. 10. pravil o tari; — tara na uvožno blago po predlogu zakona o občni carinski tarifi; — pojasnilo k členu 173. car. zakona o jamstvu blaga za kazniva dejanja, navedena v tem členu; — uporaba zakona glede konvencije o fiskalnem režimu tujih motornih vozniš sredstev v mednarodnem potniškem promet; in »Objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v l. 1933«

— Uprava bolnišnice za umobolne v Novem Celju sporoča, da je sprejem nadaljnjih bolnikov v zavod zaenkrat nemogoč vsled nedovršenih adaptacij in ker so vsi razpoložljivi prostori zasedeni. Tudi v bodoče je treba v vsakem slučaju za sprejem pismeno zaprositi in priložiti zdravniško sprichevalo. O rešitvi take vloge bodo prizadeti pismeno obveščeni.

— Prepovedan inozemski tisk. Z odlokom ministristva za notranje pošte je prepovedano uvazati v našo državo in razširjati v njej list »Östereichisches Abendblatt«, ki izhaja na Dunaju.

— Za vse poklice oddamo vajence siromašnih staršev, za katere iščemo mojstre-obrtnike in trgovce, ki bi jih sprejeli z vso oskrbo. Starši, ki bi radi dali svoje sinove učiti za katerikoli poklic, naj se nam javijo. — Pišite na naslov: Dobrodolno društvo »Varstvo«, Ljubljana, Tyrševa cesta 17.

— Geometrija za I., II. in III. razred srednjih šol, priredil Josip Mazi — s 247 slikami — ponatis tretje izdaje, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, je izšla pravkar v novem natisu, cena 32 Din. Kot učno knjigo odobrilo ministristvo prosvete z odlokom S. N. br. 17511 od 10. avgusta 1932.

— Pri slabosti je naravna »Franz-Josefova« voda prijetno učinkujoče domače zdravilo, ki znatno zmanjšuje telesne nadloge, ker se izkaže že v malih količinah, koristno.

Milkovičovo pismo očetu

Belgrad, 23. maja.

Belgrajska policija, ki z nezmanjšano vnemo vodi preiskavo proti morilcu Markoviču in zasledovanje pobelega morilca Milkoviča, je sedaj prestregla pismo, ki ga je Milkovič pisal svojemu očetu. V tem pismu pravi Milkovič, da se skriva in da se trudi, kako bi dosegel italijansko ozemlje. Prepričan je, da bo to dosegel in da bo našel kakšno ladjo, ki ga bo pripeljala do italijanskih ladij, ki vozijo po naših vodah, najraje do onih, ki vozijo ponoči.

Milkovič je vsekakor pobegnil iz okolice Velebita in se skrival dalj časa, ker so se tam pojavile povečane orožniške patrulje in so vasi obveščene, tako da mu je bilo gibanje onemogočeno. Zaradi tega je od tam pobegnil v kraje, ki so mu boljše znani. Njegov namen je bil najprej, da bi prišel do Zadra, ker pa je ta meja dobro zastražena, namerava Milkovič doseči otok Lastovo, ki je pod Italijo, ali pa Albanijo. Albanija mu je kakor vse kaže, dobro znana, ker je bil med vojno tam avstrijski vojak.

Pismo, ki ga je Milkovič pisal svojemu očetu, je zelo obširno in obsega štiri pisane strani. Po tonu pisma izgleda, da je to izpoved morilca, ki hoče biti iskren pred koncem svojega življenja, da ne bi ostali njegovi zločini neznani in da ne bi teh zločinov dolžili druge ljudi. V resnici je Milkovič napisal mnogo zanimivih podatkov v svojem pismu, zlasti pa je točno popisal, kako je bil izvršen zločin nad trgovcem Stankovičem. Milkovičevi podatki se v glavnem ujemajo s tem, kar je doslej ugotovila policija. Točno ni samo to, kako sta si z Markovičem denar razdelila. Zlasti so zanimive Milkovičeve navedbe, kdo mu je v raznih podjetjih vse pomagal. Sodeč po obširnosti pisma sklepajo, da je imel Milkovič dovolj časa, da ga je mogel napisati v miru in da se mu tedaj ni mnogo mudilo pred preganjalci. Milkovič pravi, da si bo morda sam vzel življenje, če se mu ne bo posrečilo pobegniti. Razen tega sumi policija, da je Milkovič napisal še eno pismo nekemu svojemu znanecu v Belgradu.

Mariborske vesti:

Žalosten konec smeje podjetnosti

Od Beljaka po Dravi do Crnega morja...

Maribor, 24. maja.

Začetkom maja je pristal ob Pristanu velik čoln, iz katerega so stopili mladi in korajžni fantje. Čoln je vzbujal splošno pozornost pri obiskovalcih Pristana in mariborskih čolnarjev. Opremljen je bil za daljšo plovidbo. Na krovu so si mladi popotniki uredili vse udobno, imeli so spalnice, kuhinjo in celo električno razsvetljavo, ki jo je napajal s tokom akumulator. Prišli so iz Koroskega iz okolice Beljaka. Vsi štirje so bili brezposelni, pa so si z zadnjimi sredstvi sami zgradili čoln ter se podali po Dravi v svet. V bližini Labuda so se fantje izkazali kot neustrašeni junaki. Rešili so življenje več splavarjem, katerim se je razbil splav ter so se oklenili razbitih brun. Fantje so splavarje položili v čoln ter jih prepeljali na suho. V Mariboru so se čolnarji mudili več dni ter zbirali sredstva za nadaljno pot z razkazovanjem svojega čolna in s prodajo razglednic po javnih lokalih. Pred seboj so imeli še dolgo pot: nameravali so po Dravi do Donave, po Donavi v Črno morje in ker so imeli na čolnu tudi pripravo za jadranje, so hoteli po

□ **Birmska slovesnost v Mariboru.** Na binokstno nedeljo bo delil prevzvišeni naslovni škof dr. Ivan Tomažič v tukajšnji stolnici zakrament sv. birme. Pontifikalna sv. masa bo ob 9. Okoli 10 se začne birmovanje. Birmanci iz stolne župnije, ki ne obiskujejo več šol, naj se zgledajo k nauku v stolni župnijski pisarni in sicer: v ponedeljek, dne 29. t. m. ob petih pop. dečki, in v torek, dne 30. t. m. ob isti uri deklice.

□ **V Rim! Lavantinska Katoliška akcija priredi** dne 3. julija t. l. božjeptno potovanje v Rim, in sicer za inteligentne, ako se jih javi vsaj 20 do 30. Odhod bi bil iz Maribora dne 3. julija s popoldanskim brzovlakom, prihod v Rim dne 14. julija okoli 2 popoldne. Prvi dan ogled znamenitosti, drugi dan obisk Vatikana in nekaterih cerkev. Tretji dan ogled nadaljnjih znamenitosti, četrti dan ogled katekamb. Stroški za potovanje bi znašali Din 1250. S tem je plačano: vožnja od Maribora do Rima in nazaj, italijanska legitimacija za znižano hotelsko hrano in prenočišče. Obenem s prijavo je vplačati prvi obrok v znesku Din 800. Prijavitelj se je do 3. junija t. l. Informacije v podrobnostih pri predsedniku Kat. akcije za lavantinsko škofijo (g. Franc Jerebič, ravnatelj Zadrugne gosp. banke, Maribor, Aleksandrova 6).

□ **Slovesen sklep majniških pobožnosti** bo v tukajšnji stolnici v sredo zvečer z zaključno majniško pridigo, nato pete lavretanske litanije in ob koncu zahvalna pesem »Tebe Boga hvalimo«. — V baziliki Matere Milosti po nemških sklepkih šmarnicah slovesni sv. blagoslov.

□ **Vincencijev konferenca.** V petek, dne 26. t. m. ob petih popoldne pri oo. franciskanih seja upravna sveta.

□ **Mrtvaški zvon.** V splošni bolnišnici je umrla v starosti 45 let Veronika Kren, soproga uslužbenca drž. žel. Pogreb blage žene bo danes ob štirih popoldne iz mrtvašnice splošne bolnišnice na magdalensko pokopališče. Plemeniti rajni svetila večna luč, žalujočim naše iskreno sožalje!

□ **Pred oltar.** Te dni so se poročili v Mariboru: Franc Mak, poštni uslužbenec in Terezija Schreiner, pletilja. — Jožef Dikavčič, tovarniški delavec in Barbara Gmeiner, poljska delavka. — Alojzij Mursec, delavec in Terezija Horvat, hišnica. Novoporočencem: Bog daj srečo!

□ **Obrtne zadeve.** Ustanovne seje Okrožnega odbora dne 22. t. m., ki je trajala od 8 zjutraj do 5 popoldne so se udeležili tudi obrtnozadružni inšpektor Založnik, zbornični svetnik F. Hohnjec in tajnik TOI dr. Pretner. Odbor je razpravljal o vseh aktualnih vprašanjih, o obveznem mojsterkem zavarovanju, o šušmarstvu, o sestavi davčnih odborov, o eksistenčnem minimumu, o mojsterskih izpitih, o prirejanju pomožniških in mojstrskih izobraževalnih tečajev. Važno je bilo zlasti sprejetje zahtev, da je ustanovitev državne obrtne šole v Mariboru potrebna in nujna.

□ **Cesto nam bodo zožili** — se pritožujejo meščani, ko gledajo pričetna tlakovalna dela na Aleksandrovi cesti, kjer so že od ponedeljka odvezli od sedanjega cestišča pas v širini treh metrov ter ga bodo izpremenili v hodnik. Cestišče bo res nekaj zoženo, pa ne toliko, kakor izgleda sedaj, ker bo zato pomaknjeno proti južni strani. Novodobna prometna pravila pa sploh zahtevajo ožje ceste in širše pločnike za pešce, ker je dokazano, da se razvija promet na ožji cesti bolj nemoteno, kakor na preširoki.

□ **Glavni naborni dan** za mariborsko okolico je bil včeraj. Ceste, ki so že od ponedeljka odmevale od ukanja in vriskanja, so bile včeraj kar polne veselih in prešernih fantovskih gruč. V priznane fantom pa je treba poudariti, da ni bilo videti pijanih in grdih prizorov ter ni imela policija niti enkrat med nabori prilike za intervencijo. Seveda pa ob takih priložnostih sicer strogi stražniki malo pogledajo skozi prste...

□ **Promenadni koncert** je danes med 11 in 12 v mestnem parku. Koncertna vojaška godba pod vodstvom kapelnika Svobode. Koncert prireja Oleševalno društvo.

□ **Redovanje učencev.** Društvo »Šola in doma« priredi prihodnjo sredo ob 8 zvečer v dvorani kina Apolo predavanje, ki ga ima prof. Šilih o rejevanju otrok. Vstopnine ni. Starsi, šolniki in prijatelji mladine!

□ **Mladinski dom** priredi danes ob 5 popoldne v dvorani na Aleksandrovi cesti ob znano trodejsko komedijo »Pogodba«. Prijatelji društva in postojena razvedrila vabljene.

□ **Mali trg** je bil včeraj res bogato založen in dobro obiskan. Kmetje so pripeljali 3 voze krompirja po 5 Din za merico, sicer po 1.25—1.50 Din, letošnji pa po 7 Din za kg. Tudi perutnine je bilo veliko na trgu. Pojavil se je grah v stročju po 8 Din; tudi sadja je bilo in sicer jabolka od 2 do 5 Din, hruške 4—8 Din za kg.

□ **Pasja steklina v Mariboru.** Radi ugotovitve ne stekline odreja mariborsko mestno načelstvo do nadaljnjega strogi pasji zapor in sicer v običajnem smislu.

□ **Potepuhom je šlo za nohte.** Stražniki so napravili včeraj pravo racijo nanje ter so ustavljali na ulicah vsako sumljivo osebo. Polovili so jih na ta način lep kup, ki so jih včeraj reševali na kriminalnem oddelku in v razvidnici. Bili so pa med njimi samo štirje taki, ki so imeli na vesti pregrehe ter so bili izročeni sodišču.

□ **Gori!** Včeraj zjutraj okoli 8 so švigili iz strehe gospodarskega poslopja Antona Janžekoviča v Nasipni ulici v bližini tovarne Konstein planeni, ki so kmalu zajeli celo napol iz lesa zgrajeno poslopje. Na mestu požara so se kmalu znašli pobreški požarniki, takoj pa so prihiteli tudi Mariborci s svojo motorko. Rešiti se ni dalo več mnogo, zato so se ognjeogasci bolj omejili na lokaliziranje ognja, kar se jim je povsem posrečilo.

morju dalje skozi Carigrad in Dardanele do Sredozemskega morja in do Egipta. Mislili so, da bodo dobili tam kako delo ali zaposlitev. — Zalobog pa se je njihova pot kaj kmalu in tragično končala. V Mariboru sta se jim pridružila celo dva mlada, pustolovščina željna domaćina, ki sta se pa kmalu skesala, morda v svojo srečo. Prvi je izstopil pri Dupleku, drugi pa pri Ormožu. Korošci pa so potovali dalje in pripluli do Ludberga, kjer jih je zadela usoda. Tok jim je potegnil čoln pod mlin, ki stoji v strugi na čolnih. Lopate mlinškega kolesa so razbile lahko ogródje čolna, čolnarji pa so bili k sreči vsi dobri plavalci ter so prišli živi iz neprestovljive nenadne kopelji, toda rešili so si le golo življenje. Ni jim preostajalo drugega, kot podati se nazaj peš. Morali so prositi pri usmiljenih ljudeh za jed in prenočišče in včeraj so prišli vsi obupani in izmučeni nazaj v Maribor, ki so ga šele pred nekaj dnevi zapustili z veselo nado. Ker so brez sredstev, bodo morali na isti način nadaljevati žalostno pot v domovino, če se jih ne usmili oblasti ter jih pošljejo domov po izgonu.

Požar je nastal najbrže radi slabega dimnika, pri katerem so se vneli leseni del ter je oženj preskočil na strešno ogródje. V poslopju so se nahajali svinjaki, drvarnice in pralnica. Lastnik je bil zavarovan.

□ **Deček padel s prvega nadstropja.** Včeraj je padel 4letni delavec sin Slavko Miklošič v Jezdarski ulici 8 iz prvega nadstropja ter zadobil teške poškodbe na glavi in na ramenih. Prepeljali so ga v splošno bolnišnico.

□ **Z lizolom in mišjim strupom v smrt.** Na tragičen način je končala v torek zvečer svoje mlado življenje 22letna služkinja Ivanka L. iz Lobnice pri Rušah. Dekle je v torek menjalo službo. Pri novi gospodinjji je dobila popoldne prosto, pa je prišla nazaj na prejšnje službeno mesto ter potopila, da se bo usmrtila. Gospa je o dekletovi nameri obvestila policijo, ki pa mladenke ni mogla najti, dokler ni zvečer ob 9 dobila sporočilo, da se je zastrupila pri svoji prijateljici v Kamniški ulici. Prepeljali so jo v bolnišnico, bilo pa je že prepozno ter je kmalu po prevozu umrla. Zavžila je zavojček mišjega strupa ter izpila steklenico lizola.

Celje

□ **Poročili so se:** Podgoršek Martin, žel. uradnik v Celju, in Leopoldina Prešern, pos. hči v Poljanah; Nikolič Mihajlo, peš. narednik v Celju, in Krajnc Elsa, tov. delavka v Gaberju; Šostarec Stefan, zas. uradnik na Sp. Hudinji, in Veber Terezija, šivilja v Gaberju. Obil osreč!

□ **Nov rekord v drobnopisanju.** G. Rudolf Kovač, katerega poznamo, da ima zelo vročo kri, saj si jo je hladil v Savinji meseca februarja, je moister tudi v drobnem pisanju. Na eno stran navadne dopisnice je napisal 2386 besed in 123 števk v 87 vrstah. Vseh črk je spravil na dopisnico 13.627. Pisal je 15 ur in 20 minut, in sicer 2 dni, prvi dan 8 ur, drugi dan pa 7 ur in 20 minut. Svojo dopisnico misli podariti celjskemu muzeju. Na tej dopisnici je popisana cela zgodovina stare lekarne »Pri orluc« v Celju. — G. Kovač je sploh človek rekordov. Sedaj pripravlja v Celju zopet novo senzacijo. Rad bi dosegel rekord v igranju na brač. Pravi, da si upa igrati skupaj 106 ur, z malenkostnimi presledki, ki bi jih rabil za okrepčilo.

□ **Se k nesreči v Smarjeti.** Pri našem poročilu o avtomobilski nesreči v Smarjeti, pri kateri je zgrbil življenje uslužbenec tvrdke Weiner, smo poročili, da je bil avtomobil last tvrdke Rakusch. Zaradi natančnosti, moramo naznaniti javnosti, da je bil avtomobil last tvrdke Rakusch — Mestni mlin.

□ **Zaradi nesrečne ljubezni** si je pogнал krogljo v glavo. V torek okrog 10 zvečer si je v nekem vinotoku na Miklavškem hribu pogнал 20letni trgovski vajenec Guzej Tonček krogljo v glavo na desni strani sence, ki mu je nato izstopila na levi strani. Baje je vzrok obupa nesrečna ljubezen.

□ **Cvetlični dan** Drž. krajevne zaščite dece in mladine v Celju se bo vršil v soboto, dne 30. junija t. l. Krajevna zaščita dece in mladine priredi ta cvetlični dan, da nabere vsaj nekaj denarnih sredstev za bedno dečo. Naj bi se obštevno zavedalo plemenitega namena te prireditve in pridno poseglo po cvetlicah, ki jih bodo ponujale deklice in naj nikdo ne odkloni prošnje malih, nego naj vsak po svojih močeh nakloni dar, ki bo dobrodošel in hvaležno sprejet.

□ **Današnji nogomet.** Danes se vrši ob pol 5 popoldne na igrišču pri Skalni kleti prijateljska nogometna tekma med SK Olimp-om in SK Jugoslavijo.

□ **»Ojlika« iz Celja** priredi dne 25. maja t. l. ob pol 4 popoldne v telovadnici osnovne šole v Sv. Juriju ob juž. žel. koncert sloveske pesmi.

Ptuj

K uboju v Drstelju. O uboju, o katerem smo včeraj poročali, smo doznali še sledeče podrobnosti: Zakonca Jožef in Marija Herič sta iz šent-ruperske fare in sta se v Sv. Urbansko faro preselila šele pred 3 leti, ko sta kupila posestvo od pokojnega Petka. Do prepira je prišlo usodnega dne radi tega, ker je Petek zahteval užitek (imel je letno 1000 Din v denarju in skupno hrano) katerega pa ni dobival. V prepiru je pograbila Marija Herič 6 kg težek železni drog in udarila Petka po glavi, da se je zgrudil. Ko se je pa hotel dvigniti, je udarila še dvakrat, narkar je Petek v nekaj trenutkih izdihnil. Mož morilke, Josip Herič, je bil v kritičnem času od doma in ni v nikaki zvezi z umorom, kar je dognala dosedanja preiskava. Sodna komisija, ki je v torek 23. t. m. truplo raztelesila, je ugotovila na glavi tri smrtonosne udarce, ki so lobanjo, odnosno črepijo dobesedno zdrobili na kose, radi česa je nastopilo otrpnenje mozganov. Marija Herič dejanje priznava, izgovarja pa se na razburjenje in silobran. Prič ni bilo zraven.

Mestno kopališče ob Dravi bo odprto od 1. junija dalje.

Središče ob Dravi

Slabi časi. Mnogi niso mogli plačati davka, zato je davčna uprava zaplenila nekaj živine, koles in drugih reči. Denarja pač ni. Nekateri ponujajo hranilne knjige, pa ne veljajo. Ah, ti penazi, kam ste se zgubili!

Mladina išče lepih vzorov. Prihodnjo nedeljo bo 22 deklet sprejetih v Marijino družbo. Razveseljivo je to, zlasti, ker že dalje časa ni bilo sprejema. Mladina, le v živi veri in v poštenem življenju je tvoja rešitev.

Kranj

Misli k obšernemu zboru združenja trgovcev. Za petek popoldne je napovedan občni zbor združenja trgovcev v Kranju, kar je »Slovenec« med gospodarskimi vestmi že poročal. Nam in še marsikom drugemu pa ni jasno, ali naj se ta občni zbor smatra kot nadaljevanje nedokončanega lanskega, ki se je vršil 15. septembra, ali je to samostojen, nov občni zbor brez organske zveze z lanskim. Ker se mora po statutu sklicati občni zbor v teku prvih 3 mesecev leta, je bil torej oni septembra že 6 mesecev prepozen. — Dolžnost nam veleva, da okoliščine tega prepozno vršnega se občnega zbora združenja trgovcev nekoliko ilustriramo. Prvo polovico dnevnega reda je izpolnilo čitanje brezpomembnih dolgovernih poročil in razni nepotrebni govori. Ko je občni zbor prišel do volitev, je bilo že precej pozno zvečer, čeprav so v 5 urah opravili komaj polovico programa. Volitve so se sicer vršile, pokazale pa so veliko zmago opozicije. Ob tem dejstvu se je nenadoma ugotovilo od strani odbora, da je ena glasovnica preveč ter da več članov ni imelo volivne pravice, kar bi se seveda itak moralo urediti in ugotoviti že pred pričetkom volitev. Ponovne volitve se pa niso mogle vršiti, ker je načelnik združenja Franc Sirc občni zbor zaključil, češ da ni več časa. Odbor pa ni storil svoje dolžnosti, da bi sklical v doglednem času nadaljevanje prekinjenega občnega zbora in dal članom pravico in priliko, da izvedejo volitve, da izvolijo odbor in dokončajo občni zbor, marveč je zavlačeval nadaljevanje vseh 8 mesecev do danes, sedaj pa je na ta nedokončani občni zbor pozabil in brez obvez, ki jih nalagajo pravila, sklicil povsem nov občni zbor. — Ali je odbor smatral, da je še nadalje upravičen voditi posle, ko mu je manjkalo vsako soglasje in pritrdilo članstva, katero je s svojimi volitvami 15. septembra 1932 naravnost izreklo nezaupnico. Logično in po statutih edino pravilno je, da se nadaljuje lani nedokončani občni zbor. To zahtevno naj članstvo na občnem zboru tudi postavi. — O tem naj razmišlja članstvo združenja trgovcev v Kranju, ko bo prišlo na napovedani občni zbor in naj vsak tak nered in take nepravilnosti v poslovanju v bodoče strogo prepreči.

Kamnik

Strelnska družina v Kamniku je imela v torek zvečer občni zbor z volitvijo upravnega odbora. Od 111 članov se jih je udeležilo zbora 90, kar je pač dokaz, da je vladalo za volitve veliko zanimanje. Za predsednika je bil izvoljen župan Fran Kratnar, od vloženih treh list pa je dobila prva 29, druga 2, tretja pa 47 glasov. Na izvoljeni listi je 7 članov dosedanjega pripravljalnega odbora in po en zastopnik iz Mekinj in Podgorja. Odbor se je konstituiral tako, da je podpredsednik dr. Zvoček, tajnik Ivan Golob, blagajnik pa Lado Gogala. Kamničane so prehiteli strelci iz Stranj, ki so si že izbrali strelišče, ga vzeli v zakup in uredili formalnosti z lastniki. V torek so prejeli 2 puški in 2000 patronov in bodo takoj lahko pričeli s streljanjem.

Zanimiva razprava. V petek se bo pričela v Ljubljani razprava proti mlademu posestniku Vomergerju iz Tunjic pri Kamniku, ki je podkupil nekakega svojega prijatelja, da je umoril Vomergerjevo teto, gostilničarko v Tunjicah.

Trbovlje

Za planince. SPD Trbovlje nujno naproša članee, da poravnajo letošnjo članarino (25 Din) vsaj do konca junija t. l. drugače julija ne bodo uživali več članskih ugodnosti v našem Domu na Mrzlici. Članarina se lahko osebno plača v podružnici trgovine Radej na Vodah. Legitimacijo je treba prineseti s seboj. Istotam se lahko javijo novi člani. — Glasom sklepa odbora skupni šolski izleti ne plačajo nikake vstopnine. Prenočnica (na skupnem ležišču) pa je znižana na 2 Din od učenca. Spremljevalci pa uživajo članski popust.

Danes — na praznik popoldne igrajo v Društvenem domu »Guzajci«, katerega spomin se je ohranil v živih sporočilih med narodom, sedaj pa je vsa snov zgoščeno prirejena za oder. Zanimanje za igro je veliko.

Birmovanje v laški dekaniji se začne v soboto 27. maja pri Sv. Rupertu, v nedeljo v Laškem, v ponedeljek pri Sv. Lenartu, v torek v Jurkloštru, v sredo v Loki pri Zid. mostu in v četrtek 1. junija na Dolu pri Hrašniku. V Trbovljah letos ne bo, ker je bila lani.

Šoštanj

Reševalne vaje. V nedeljo, 21. t. m. so priredili na Glavnem trgu reševalni oddelki gasilnih društev šaleške župe poiskusne obrambne vaje proti plinskim in bombnim napadom. Sodelovali so tudi rudniške reševalne edince in samaritance. Tovarniška sirena je naznanila prihod »sovražnih letal«, nato so sledili »bombni« atentati... mrtvi, ranjeni... Reševalci in samaritance so stopili s polno paro v akcijo. Pred in po prireditvi sta imela predavanja o obrambnih delih proti plinu ing. Keda in dr. Korun. Gledavcev in poslušavcev je bilo čez 1000.

Turnir šoštanjskega Šahovskega kluba je zaključen. Rezultat: Resnik, Zalar, dr. Scheibel 6½ točk. Koren 4½, dr. Medic, Schorner 3½, Straus 3, Movk 2½, Veingerl 1, Vitrih ½.

Slovenigradec

Adaptacija in gradbena sezona. Gradbena podjetnost je to leto dokaj pičila. Vse, kar je, so le manjša gradbena dela in adaptacije. Veleposestnik Fr. Čas v Dovžah, je prizidal svoji pritlični hiši še eno nadstropje, ki bo kmalu končano. Brivec V. borny je prizidal svoji enonadstropni hiši še fasado z enim nadstropjem ozir. podstrešnimi sobami. Ivan Rojnik adaptira na svoji preteklo zimo kupljeni hiši v Cankarjevi ulici pritlične prostore v stanovanja, na podstrešju pa namerava graditi fasado s podstrešnimi sobami. Gospe Schehel in Prateker grade na mestu prejšnje kovačnice, ki so jo podrle, novo visokopritlično hišo. Trvdka Klobasa in Smolčnik dogotavlja še v jeseni dozidano hišo na Slomškovem trgu. Klobučar Debelak je dal napraviti v svoji hiši nov trgovski lokal.

Novi park. Tujkoprometnemu in oleševalnemu društvu se je po parletnem trudu posrečilo dobiti svet med bolnišnico, meščansko šolo in gasilskim domom v svojo upravo, katerega je preuredilo v lep park. Okrog in okrog ter počez so napravljene nove poti ter pet gred za cvetlice. Na zidani podstavek nekdanjega spomenika pride kamenita vaza za cvetlice, v sredino pa večje stvelo smrečic, sčasoma nove železne klopi. Za dosedanja dela je izdalo društvo okrog 2000 Din. Klopi pridejo morda že prihodnjo espomlad. Sedanj park ob Suhodolnici, ki ga je tudi društvo primerno uredilo, ostane še nadalje tudi v oskrbi društva, prebivaletvu bodeta pa na razpolago kar dva priazna parka.

Plavanje

Skoraj pride čas, ko bo staro in mlado hitelo k našim vodam, da se nekoliko ohladi od poletne vročine. Po vseh bregovih rek in ob morski obali bo videti nebroj kopalcev, katerih število se od leta do leta veča. Zakaj tudi ne? Vsaj vendar solnce, zrak in voda tako blagodejno vplivajo na naše telo. Plavanje je sploh najboljši zdravilni sport, ker nam nudi vse ono, kar mi potrebujemo za naše zdravje. Solnčenje, globoko dihanje na svežem zraku ter gibanje v vodi, kjer se obenem tudi temeljito skoplujemo, to so stvari, ki prinašajo našemu zdravju neprecenljive koristi. Zato ne sme biti med nami človeka, ki bi se v vročih poletnih mesecih ne hodil kopat. Zlasti našo doraščajočo mladino in otroke moramo navajati na to, da se začne baviti s plavanjem. Dandanes je ta sportna panoga že tako razširjena in priljubljena med ljudstvom, da si skoraj ne moremo predstavljati človeka, ki ne bi znal plavati. Toda, žal, mnogo jih je celo med rednimi kopalci, ki ne znajo plavati, ogromno veščino pa tvorijo oni, ki se sploh ne hodijo kopat. Jasno je, da ti o plavanju nimajo nobenega pojma.

Naša prva in največja skrb bi morala biti, da pripravimo ljudstvo na to, da se začne kopati na eni, in da se priuči plavanja na drugi strani. Nikogar ne bi smelo biti med nami, ki bi ne znal plavati. Sportne organizacije in drugi kopalkani činitelji bi morali najprvo učiti široke ljudske mase plavati, potem jih pa priučiti še reševanja. Ko bi to že znali, potem pridejo šele na vrsto razni načini plavanja, s katerimi pridemo čim hitreje naprej. Toda danes so žal tako redki klubi, ki bi skrbeli za to, da se priuči mladina plavanja. In še to, kar delajo ti klubi, je namenjeno predvsem vzgoji takih plavačev, ki naj bi dosegli pri tekmovalnih kake uspehe. Saj je posvečena glavna njihova skrb crawlu, s katerim se doseže najhitrejša brzina. Je že prav, da jih vadijo crawljanja, toda veliko važneje je, da se sploh priuči plavanja in najmanj tako važno pa je tudi reševanje utopljenec.

Vsako leto nam ta mokri element pobere mnogo sinov in hčera našega naroda. Komaj se začne kopalna sezona in že slišimo žalostne novice s savske, dravske ali pa z jadranske obale. Najžalostnejše je pa to, ko se mora neredkokrat kdo potopiti v valovih vprko nebroj kopalcev — dobrih plavačev. Nihče se ne upa ponj, ker ne ve, kako naj bi ga rešil in ker se boji, da ga ne bi utopljenec tako prijel, da bi potem oba izginita v valovih. To pa samo zato, ker se premalo ali bolje rečeno nič važnosti ne polaga pri nas na reševanje. Poudarjam še enkrat, da je reševanje najmanj tako važno kakor plavanje. Kaj ti pomaga, če še tako dobro crawljaš, če se pa mora v tvoji navzočnosti utopiti tvoj — morda največji prijatelj, ki ga je slučajno prijel krč —, ki pa je drugače prvovrsten plavač. Zatorej ne bomo mogli nikdar dovolj poudariti velike važnosti, ki jo ima in mora imeti reševanje pri tej sportni panogi.

Pri kopanju moramo biti zelo previdni, zlasti tedaj, če ne poznamo vode. Ko pridemo v kak nov kraj, se moramo predvsem prepričati, kako globoka je voda in kakšno temperaturo ima. Kadar se kopamo v večjih skupinah, mora biti zraven prvovrsten plavač, ki zna tudi reševati. Najbolje bi bilo, da bi bil povsod kak reševalec zraven, najidealnejše bi pa seveda bilo, da bi znal vsak plavač tudi reševati. Nikdar ne smemo v vodo vroči ali premraženi, temveč moramo počakati, da se ohladimo, oziroma ogrejemo. Tudi ni dobro, da gremo s praznim ali pa s polnim želodcem v vodo; zdrav človek naj pa hitro skoči notri. Oni, ki so bolni v ušesih, naj si jih zamašijo z bombažem. Pri temperaturi (vodni namerč) pod 15 stopinj ne smemo ostati dalje kot 5 minut v vodi; v splošnem pa temperatura 15—20 stopinj zadostuje. Kakor hitro pa čutiš, da te začne zebsti, takoj zapusti vodo. Kadar plavaš v jezeru ali tekoči vodi, te mora vedno spremljati dober plavač, ki je obenem tudi dober reševalec. Nikdar pa ne skači z glavo v nizko ali nepoznano vodo, četudi si dober plavač. Tudi pri solnčenju je potrebna kar največja previdnost: moraš se dosti gibati ter paziti, da te solnce, zlasti v začetku, preveč ne opeče. To so glavne stvari, ki bi se jih bilo treba zapomniti, preden se podamo v vodo.

Marsikdo pa je radoveden, kako bi se na najlažji način priučil plavanju. Brez dvoma delajo celo izkušenim plavalnim učiteljem začetniki precej skrbi, tako da dostikrat ne vedo, kako bi si pomagali, da bi odstranili te zapreke. Seveda se dobe tudi taki učenci, katerim niti največji umetnik v učenju plavanja ne ume nič pomagati. V splošnem se pa lahko reče, da se v najkrajšem času pokažejo uspehi, če se stvar pravilno zagradi.

Pri začetnikih moramo najprej odstraniti strah, ki ga imajo pred vodo, in pa skrb, češ, da bodo šli takoj pod vodo. Šele nato pride na vrsto odprava nerodnih kretenj, ki se jih neplavalci v vodi poslužujejo. Oni, ki počuje plavanje, mora na svoje učence tako vplivati, da si že v začetku pridobi zaupanje in delo mu bo šlo kmalu in gladko izpod rok. Ko se učenci navadijo na vodo in ko bodo spoznali njeno nosilnost, bodo kmalu dobili občutek, kakšno pozno naj pri plavanju napravijo.

V zadnjem času se je mnogokrat pisalo o tem, da je najbolje, če se pri začetnikih začne s crawlom. Brez dvoma je dosti razlogov, ki govorijo za to, vendar zahteva ta način plavanja neprimerno več časa in še nismo vselej sigurni, da bo vsakdo svoj cilj tudi dosegel. Pri začetnikih je najbolje začeti s prsnim plavljenjem — tega mnenja so razni strokovnjaki in tudi jaz se z njimi strinjam. — Jako dobro je, če delamo razne plavalne vaje na suhem, preden se podamo v vodo. Najpreje obdelamo gibe rok, nato gibe nog, nato pa istočasno gibe rok in nog. Pri tem pa vadimo seveda tudi pravilno dihanje. V vodi pa predelamo v začetku take vaje, da se jih čim hitreje privadimo. Najpreje se večkrat potopimo pod vodno gladino, nato se potopimo pod vodno gladino in izdihnemo v vodi. Nato se vlečemo v vodo, roki vzročimo (jih damo naprej) ter ležimo pod vodno gladino. Za to vajo je najbolje, ako jo izvajamo v nalahno tekoči vodi, da dobimo takoj občutek, kako nas voda drži gor, zlasti s tem, ko nas nese naprej. Isto vajo ponovimo in obenem vzdihavamo v vodi. Zopet isto vajo ponovimo ter izdihavamo in gledamo v vodo. Potem skrimo roki pred prsi, se vlečemo v vodo (pod vodno gladino), sunemo z rokama naprej ter gremo z njima vstran in nazaj ter zopet v prvotni položaj pred prsi in zopet od začetku (gibi rok za prsno plavanje). Isto vajo ponovimo, pri tem pa v vodi izdihavamo in gledamo. Nato se vlečemo pod vodno gladino, roki vzročimo (t. j. stegnemo naprej) ter izvajamo gibe nog na ta način, da nogi skrimo ter gremo z njima vstran ter ju zadaj spojimo ter začnemo od začetka. Nato spojimo gibanje rok in nog in to čimdlje ponavljamo, in kar naenkrat se bomo znašli na površju vode in znali bomo plavati. Poleg tega so pa dobre in zelo priporočljive razne igre v vodi, gotovi gibi iz talne telovadbe, da se čim bolj privadimo vode. Ko boš obvladal dobro prsno plavanje, potem se uči tudi druge načine in pa reševanja in postal boš izboren plavač in reševalec.

I. K—er.

Revizija trgovinske pogodbe z Avstrijo

Kakor poroča belgrajska »Politika«, je avstrijska vlada predlagala naši revizijo trgovinske pogodbe v naslednjih točkah:

1. Povečanje avstrijskih uvoznih carin za nekatere kmetijske in živilske proizvode.
2. Zmanjšanje naših uvoznih kontingentov za živila in proizvode.
3. Kontingentiranje uvoza nekaterih agrarnih proizvodov, katerih uvoz je bil doslej po količini neomejen.

Slavija, jugoslov. zavarovalna banka v Ljubljani

je imela dne 23. maja 1933 svoj X. redni občni zbor. Zaključni računi za poslovno leto 1932 so zadovoljivi, posebno še, če upoštevamo, da splošna gospodarska kriza proti lanskemu letu ni popustila, ampak se je še poostila. Skupna premija v poslovnem letu 1932 znaša Din 24 milijonov 577.576,62, lansko leto pa je znašala Din 28.040.000.— Ta odpad na premiji je posledica padea cen gotovim predmetom in pa pomanjkanja gotovine posebno med poljedelskim prebivalstvom, kar je videti predvsem pri zavarovanju proti toči, kjer je celokupna premija padla pri vseh družbah za 1/2 proti lanskemu letu.

Rezerve zavoda so narasle na 53.372.480.— Din od lanskih 49.818.000.— Din. Na škodah, ki jih je likvidirala s priznanim kulancem, je izplačala banka »Slavija« med svoje zavarovance tekom poslovnega leta 1932 Din 13.827.251.—. Glavnica njenih življenjskih zavarovanj znaša koncem leta Din 203.564.990.—.

Radi odpisa akvizitnih stroškov življenjskega oddelka in padea vrednostnih papirjev se izkazani čisti dobiček Din 52.430.71 prideli splošnemu rezervnemu fondu.

Hmeljarji, rešite svoje hmeljske nasade

Vlažno vreme ves mesec, z menjajočimi se hladnimi in vročimi dnevi ter nočmi, zelo neugodno vpliva na razvoj hmeljske trte. Hmelj je znatno zanošal v rasti in se razvija neenakomerno. K temu pa se je pridružila še ena velika nevolja, ki resno ogroža naša hmeljišča. Pri pregledu nekaterih hmeljišč se je ugotovila že precejšnja infekcija po peronospori. Edino radikalno in takojšnje škropljenje z bakreno-apneno brozgo (modro galico) lahko očuva naše nasade pred največjim hmeljskim sovražnikom.

Navarnost je letos tem večja, ker je hmeljska rastlina, zadnjih par let zanemarjena, oslabila in nima v sebi več ene odpornosti, kot jo ima vestno negovana rastlina. Z ozirom na to, da se letos bodo dale doseči in na možnost prodaje našega hmelja v Ameriko, ne bodo investicije za škropljenje hmelja prevelike. Letos moramo skrbeti za to, da pridelamo dobro, lepo, zeleno, težko in dišečo blago, z zlato rumenim lupulinom, ker bo to za naš hmelj najboljše, obenem najcenejša reklama, ki je edina prebričevalna in dovolj vplivna.

Kmetijska družba bi morala v interesu našega hmeljarstva kreditirati modro galico do meseca septembra. Če tega ne stori, nima hmeljar danes denarja, da kupi in plača takoj galico, zato pa ne bo škropil, kar bo imelo nedogledne zle posledice za naše hmeljarstvo. Kajti če letos zamudimo, so se odpirajo za kmelji nova tržišča, in če letos s svojim dobrim blagom ne zadobimo simpatije Amerikancev, potem nas bodo položoma Čehi in Bavarci pritiskali ob steno. Tudi banska uprava bi morala v tem pogledu priskočiti našim hmeljarjem v pomoč, ker je naše hmeljarstvo posredno od velike važnosti za celokupno gospodarsko življenje.

Sedaj, dokler je hmeljska trta visoka šele 1 m, moramo takoj prvi škropiti z 1% raztopino bakreno-apnene brozge, da zadržimo širjenje bolezni. Čez teden ali 14 dni, ko je hmeljska trta preko polovice droga, pa škropimo drugič z 1% brozge. Važno je pri škropljenju to, da škropimo spodnjo stran lista, kajti bolezen napada list na spodnji strani. Da naredimo n. pr. 1% močno brozgo moramo imeti dve posodi (kadi), eno ki drži najmanj 50 l in drugo, ki drži najmanj 100 l. V prvo kad nalijemo 50 l vode in v njej raztopimo 1 kg modre galice. V drugo večjo kad malijemo takisto 50 l vode in v njej ugasimo 1 kg ne-gašenega (živega) apna. V to večjo kad, v kateri imamo apneno mleko, vlijemo raztopino modre galice, obenem pa moramo tekočino v kadi stalno mešati s palico. Na ta način pripravljena brozga, ako je živo apno dobro, je gotova za škropljenje. Glavno je da odtetihamo točno enako količino modre galice in živega apna, da se tekočina neutralizira, ker modra galica povzroča kisel tekočino, kisel tekočina pa osmoli listje. Če pa dodamo preveč apna, postane tekočina alkalna, kar ima zopet drugo neugodno stran, da je takšna brozga manj učinkovita.

Hmeljarji, premislite dobro, predno izrečete svojo odločitev, da hmelja ne boste škropili.

Ing. J. Teržan.

Borza

Denar

Dne 24. maja 1933.

V današnjem deviznem prometu so ostali neizpremenjeni tečaji Bruslja, Curiha in Pariza. Popustili so Berlin, Newyork, Praga in Trst, uvrstili pa so se tečaj Londona in Amsterdama. Avstrijski šiling je bil na ljubljanski borzi zaključen po 8,90, na zagrebški pa po 8,86. Grški boni so v Zagrebu notirali 39 denar.

Ljubljana. Amsterdam 2310,96—2322,32, Berlin 1342,36—1353,16, Bruselj 799,13—803,07, Curih 1108,35—1113,85, London 193,86—195,40, Newyork 4930,48—4958,74, Pariz 225,88—227, Praga 170,79—171,65, Trst 298,24—300,64.

4. Zmanjšanje naših uvoznih carin za predmete, ki so važni za avstrijsko industrijo.

K tem predlogom pripominja Politika, da se da govoriti o onih točkah avstrijskih zahtev, ki hočejo ustvariti ugodnejše pogoje za izvoz Avstrije k nam, nasprotno pa a limine odklanjamo vse predloge, ki imajo namen znižati ali omejiti naš izvoz v Avstrijo.

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 52.941 Din.

Belgrad. Borza ni poslovala radi praznika sv. Cirila in Metoda.

Curih. Pariz 20,38, London 17,51, Newyork 44,6, Bruselj 72,10, Milan 26,95, Madrid 44,20, Amsterdam 208,55, Berlin 121,10, Dunaj 73,26 (58,75), Stockholm 90, Oslo 89, Kopenhagen 78, Praga 15,41, Varšava 58,08, Atene 2,97, Carigrad 2,50, Bukarešta 3,08.

Vrednostni papirji

Tendence za vojno škodo in 7% Bler je bila čvrstejša in so tečaji teh papirjev deloma bili višji kot včeraj. V ostalih papirjih pa ni bilo izpremembe. Promet je bil skoraj isti kot včeraj. Na zagrebški borzi je znašal: vojna škoda 200 kom., 7% Blerovo posojilo 2000 in 7% inv. pos. 50.000. Nadalje je bilo zaključenih 30 delnic Trboveljske.

Ljubljana. 7% inv. pos. 43,50—45, agrarji 23,50—25, vojna škoda 194—196, begl. obv. 31,50—33, 8% Bler. pos. 32—35, 7% Bler. pos. 31—33, 7% pos. DHB 42—45, Trboveljska 160—165.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 43,50—45 (43,50), agrarji 23,50 den., vojna škoda 195—197 (194, 196), 6% begl. obv. 31,75 den., 8% Bler. pos. 32—34, 7% Bler. pos. 31,75—32 (32,75), 7% pos. DHB 41,50 den. — Delnice: Narodna banka 8000 den., Priv. agr. banka 215—220, Sladkor Osijek 145—150, Impex 50, Isis 80 bl., Trboveljska 160—165 (160).

Dunaj. Don. sav. jadr. 58,50, Alpine 12,18, Trboveljska 16, Rima Murany 20,75.

Žitni trg

Novi Sad. Borza ni poslovala radi praznika sv. Cirila in Metoda.

Chicago. Pšenica: maj 39,875, julij 41,50, september 43,25, dec. 55,75. — Koruza: julij 46,50, sept. 49,25, dec. 50,25. — Oves: maj 25,625, julij 26, sept. 27,75.

Živina

Mariborski sejem 23. maja 1933. Priganih je bilo 13 konj, 7 bikov, 142 volov, 361 krav in 25 telet, skupaj 548 glav. Cene so bile sledeče: debeli voli (1 kg žive teže) 4—4,25, poldebili 3—3,50, plemenske 3,75—4; bikji za klanje 3—3,50; krave klavne debele 2—3,50, plemenske 1,50—2,50, klobasarije 1,50—2, molznice 2—2,25, breje 2—2,25; mlada živina 3—4,50, teleta 4,50—6. Prodanih je bilo 279 glav. — Mesne cene: volovsko meso I, 10—12, II, 8—10; meso od bikov, krav, telic 5—7; telečje meso I, 10—12, II, 6—8; svinjsko meso sveže 10—16 Din kg. — Prihodnji živinski sejem bo 30. t. m.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Četrtek, 25. maja: 8.15 Poročila. — 8.30 Gimnastika (M. Dobovšek). — 9 Versko predavanje (dr. Ciril Potočnik). — 9.30 Prenos cerkvene glasbe iz fračijske cerkve. — 10 Grška filozofija in Slovenci (dr. Veber). — 10.30 Mladinski pokret narodne odbrane (B. Santic). — 11 Samospevi gđ. Gostiča in Marjana Rusa. — 12 Čas, plošče. — 15.30 Magistrov šramel-tercet. — 16.30 Recitacije (Valo Bratina). — 17 Radio-orkester. — 20 Pevski koncert Završnega kvarteta. — 20.45 Pilihov šramel-kvartet. — 21.30 Čas, poročila. — 21.45 Salonski kvintet.

Petek, 26. maja: 11. 15 Šolska ura: Ogled apnece in tovarne za cement (Josip Zabkar) 12.15 Plošče 12.45 Dnevne vesti 13.00 Čas, plošče, borza 18.00 Salonski kvintet 19.00 Francosčina (prof. Prezelj) 19.30 Geologija (prof. Peterlin) 20.00 Duet: klavir in harmonij, izvajata gđena Gnejzda in g. Kaškarov 21.00 Brameve samospeve poje gđena Korenčanova 21.30 Čas, poročila 21.45 Salonski kvintet.

Sobota, 27. maja: 12.15 Plošče 12.45 Dnevne vesti 13.00 Čas, plošče 17.00 Salonski kvintet 18.00 Iz našega narodopisja (Viktor Pirnat) 18.30 Angleščina (ga Orthaber) 19.00 Pedagogika in kultura (dr. S. Gogala) 19.30 Počitnice pod platneno streho (Miroslav Zor) 20.00 Prenos opere iz Zagreba 22.30 Čas, poročila, plošče.

Drugi programi

Četrtek, 25. maja.

Zagreb: 20.30 Koncert radio-orkestra. — Milano: 21 »Puritanci«, opera. — London: 21 Orkestralni koncert. — 22 Romance in pesmi. — Stuttgart: 21 Koncert operetne glasbe. — Leipzig: 20.05 Orkestralni koncert. — Suisse Romande: 20.15 Kabaretni program. — Beograd: 19 Narodne pesmi, poje Zarko Ristić. — 19.30 Slovenska glasba, igra radio-orkester. — 20.30 Narodne melodije in pesmi. — Rim: 20.45 »Puritanci«, opera. — Langenberg: 21.03 Simfonični koncert. — Praga: 19 Harmonike. — 20 Gledališki večer. — Dunaj: 21 Joseph Haydnov koncert. — Budimpešta: 19.40 Ogrske pesmi. — 20.50 Komedija.

Petek, 26. maja:

Zagreb: 20.00 Prenos koncerta iz Beograda. — Milano: 21.00 Simfonični koncert. — Barcelona: 22.15 Instrumentalni koncert. — London: 22.00 Koncert sodobne glasbe. — Leipzig: 21.40 Beethovnova III. simfonija v es-duru op. 55. — Suisse Romande: 21.00 Harmonični koncert. — Beograd: 20.00 Večerni koncert. — Rim: 21.00 Operetni prenos. — Praga: 20.05 Simfonični koncert. — Dunaj: 20.00 Zabavni koncert. — Budapešt: 19.30 »Trubadur«, opera (Verdi). — Varšava: 20.15 Simfonični koncert varšavske filharmonije.

Sobota, 27. maja:

Zagreb: 20.00 Pririditev »Doma slepih« v Zagrebu. — Milano: 21.00 Operni prenos. — Barcelona: 20.15 Prenos glasbenega festivala iz gledališča. — London: 21.00 Koncert BBC orkestra. — Stuttgart: 20.30 Opereta »Neumni Avgust«. — Leipzig: 20.15 Koncert simfoničnega orkestra. — Suisse Romande: 20.00 Poljudna ruska glasba 20.30 Vokalni simfonični koncert. — Beograd: 20.00 Operni prenos iz Zagreba. — Rim: 21.00 Operni prenos. — Langenberg: 20.05 Koncert godbe na pihala. — Praga: 19.25 Koralni koncert. — Dunaj: 20.00 Koncert združenih vojaških godb dunajske garnizije. — München: 20.30 Opereta »Cirkuska princesa«. — Budapešt: 20.30 Violinski koncert 22.55 Ciganska glasba. — Varšava: 20.00 Lahka glasba 22.05 Chopinov koncert.

KULTURNI OBZORNIK

Organizacija mednarodnega miru in ljubezni zboruie

Danes ob enajstih dopoldne se bodo zbrali v Dubrovniku mnogi ugledni člani evropskih in izvenevropskih Pen klubov k otvoritveni seji XI. mednarodnega kongresa, na katerem bodo razglabljali o svojem poslanstvu v vrvežu sodobnih političnih in kulturnih zmed Evrope kakor tudi ostalih delov sveta. Prvič v naši državi literati s vsega sveta! Vsekakor pomeni to za nas izredno čast, a hkrati korist; zakaj po publikacijah o naši duhovni kulturi (o čemer je bil že na tem mestu govor) ter osebnih stikih z našimi kulturnimi delavci in ustanovami bodo dobili inozemski gostje pač dovolj pozitivnih vtisov o naši kulturni sili. In po njih kajpada njihovi rojaki!

Naj ob tej priliki razvijemo v kratkem nastanek in misijo te plemenite organizacije. — Svetovna morja, ki je slonela na osnovi medsebojnega nezaupanja in sovraštva evropskih držav, je pretresla vse plemenite duhove; tembolj, ker so to sovraštvo podžigali celo nekateri pisatelji, katerim je vzel krvavi čas sleherni razsodnost in zmisel za skupno človečanstvo. Bolest kalnega vzdušja v Evropi je čutila tudi gospa Dawson Scott ter dala že leta 1921 pobudo za ustanovitev svetovne organizacije književnikov, kateri bi se zavezali, da ne bodo nikoli pisali v prilog vojne ali kakršnega koli nasilja. Povabilu imenovane gospe se je prvi odzval London, kjer je vzniknil prvi Pen. lme pa je dobil klub po vejah književne umetnosti, ki so v njem zastopane. Vanj sme namreč stopiti pesnik (poezija) ali esejist (kritika) ali novelist (proza). Prve črke imenovanih vej leposlovne umetnosti (Pen) pa pomeni tudi pero. Društvo ni politično, v njem so lahko vse narodnosti, vse vere, vsa nazoranja. Je to torej mednarodno združenje književnikov in kot tako predstavlja nelokalo slovensko elito vsega sveta. Temelji pa v samostojni literaturi vsakega naroda; tako da ima sleherni avtonomno slovo svoj lastni center Pena, ki pa je seveda priključen osrednjemu centru s sedežem v Londonu. Danes je združenih v Penu 50 narodov, ki žive v 35 državah. Ker se Pen ne krije z državnimi mejami, marveč narodnimi, more biti član vsakega centra tudi tuj državljan, ki narodno pripada k isti literaturi. Tako more biti član ljubljanskega centra koroški Slovenec, ki živi v Avstriji.

Sleherno leto imajo vsi centri skupno mednarodno zborovanje, kjer uporabljajo le angleški, francoski in nemški jezik. V drugih jezikih pri zborovanjih govoriti ni dovoljeno. Vsak govor pa se takoj prevaja še v druga dva jezika, predvsem velja to za predlagane resolucije. Pri so velikega pomena zlasti danes, ko se bohotita v svetu dva ekstrema politične organizacije, internacionalizem in pretirani nacionalizem. Niti prvi niti drugi ne sme zatemniti umetniku po-

glada. Pisatelj, ki korenini po svoji umetniški sili v domači zemlji, ne sme nikoli zatajiti te ljubezni, a prav tako ne čuta za skupno človeštvo. Iz njega se mora pretakati pomirljivost v vse narode, on mora čuvati mednarodno duhovno skupnost. Prav radi tega je v pravih federacijah, da se mora sleherni novi član pred vstopom sveto zavezati, da ne bo nikoli ničesar napisal, kar bi moglo netiti vojno. Mir je potemtakem glavno geslo penovcev, mir doma in zunaj. Po tem mora stremeti vse delo celote in posameznikov. Blizu ideje svetovnega miru pa je popolno odmaknjenje od sleherne politike. V programu imajo Pen klubi tudi zaščito svobode v literarnem udejstvovanju; zatorej jemljejo v varstvo preganjane književnike kakor tudi njihova dela. Velik pomen imajo Peni tudi za male narode. Iz informativnega glasila penovcev zvedo namreč kulturniki velikih držav tudi za dela in pisatelje malih, komaj znanih narodov, kar bi bilo sicer komaj mogoče. Peni skrbje tudi za to, da se dela malih narodov publicirajo v tujih jezikih. Seveda mora biti sleherno tako delo najprej prevedeno v francosčino, nakar ga prečitajo člani vseh centrov in eventualno potrdijo ali zavrnejo. Peni posredujejo tudi, da se odpre pot literarnim spisom (nepolitičnim seveda) v one države, ki povsem nepotrebno zabranjujejo uvoz tujezičnih knjig — zlasti oni mdržavljanom, ki govorje jezik prepovedanih knjig, n. pr. Slovencev v Italiji slovenske knjige!

V Jugoslaviji imamo po principu samostojnih književnosti tri centre, v Belgradu, Zagrebu in v Ljubljani. Tu se je torej praktično rešilo zamotano vprašanje treh kultur v Jugoslaviji! Vsi trije centri so si v prisrčnih odnosih med seboj. To priča zlasti dejstvo, da si priznavajo medsebojno samostojnost tudi v inozemstvu: na mednarodnih sestankih se zastopajo izmenoma. Tako je pred petimi leti zastopal O. Zupančič na mednarodnem kongresu Penov v Oslu vse tri jugoslovanske centre, predlaskimi sta isto storila v Haagu dr. Stele in Juš Kozak. Lani pa je to funkcijo vršil v Budimpešti belgrajski center. Tudi letos se je prijateljsko rešilo delikatno vprašanje treh kultur v Jugoslaviji in sicer na ta način, da se bodo inozemski udeleženci razcepili po kongresu v tri skupine, katerih ena bo obiskala Belgrad, druga Zagreb, tretja Ljubljano...

Tako vidimo, da so ravno Peni tista silna organizacija, ki je dejansko razrusila sovražne meje držav, a iz nje se pretaka po žilah ljubezen in mir na vse celine. Vse mirovne konference ne bodo opravile tega poslanstva tako nesebično kakor ravno penovci, ki podirajo s peresom in besedo stare zidove sovraštva. — Naj ponoso od tu najlepše vtise na naše morje, našo miroljubnost in našo kulturo.

L. G.

Sarajevsko gledališče. Gledališka sezona v Sarajevu za leto 1932/33 se je 15. maja zaključila. Statistika njenih predstav znaša 212, izmed teh 192 rednih. Vsekakor je zanimivo, da odpade od 29 premijer 18 na domače pisatelje, ostalih 11 pa na L. e. Med domačimi je tudi Slovenec Anton Novčan s svojim »Hermanom Celjskim«.

Krsto Hegedušić: Podravski motivi. 34 crteža. S predgovorom Miroslava Krleža. 1933. Minerva, nakladna knjižara, Zagreb. — K. Hegedušić, eden glavnih članov zagrebškega umetniškega kluba »Zemlja«, je v tej knjigi objavil 34 risb, ki podajajo življenje hrvaškega Podravja. O tem, kaj je razumeti pod to krajevno označbo, se dobro pouči na strani 20. Krleževnega predgovora, kjer avtor ponavljajoč neki svoj esej starejšega datuma, primerja Podravje z Brueghelovim Brabantom: »Brabant u vrijeme cvata antwerpenske republike pokazuje niz izyjesnih dotirnih tačaka s našim (kopričnikom) krajem. Slamnat krovovi seljačkih koliba izpod kojih kulja dim... debela, crna, plodna brabantna zemlja, i seljaci, govedari, vinogradari, rumeni, nabijeni krvlju, sa barilom vina, s kobasicama i vijencem luka... Stoje (po željeznici) tračnicama Brueghelovi prosjaci, padavničari i pijane stare prosjakinje itd. Tam so reke »neregulirane« in vode blatne in kalne, življenje na njihovih bregovih je teško in polno krivic, po vodah plavajo živalska in človeška trupla, naselja ljudi pa so kot domovi brodolomcev. Sredi teh zaostalih oblik se šepirajo boleči in izjavljajo značji civilizacije, reklama, z onstran vode te pozdravljajo madijarske ciprese, glavno pa je, da se za te zapuščene in zanemarjene kraje nihče ne zmeni in Krleža pravi o Hegedušiću, da je prvi prinesel to najpristnejšo »stvarnost« v likovno umetnost. Tega mnenja mora biti tudi vsak bralec in gledalec te knjige, čeprav ta vtis iz njenih risb ne sledi povsod enako močno.

Hegedušić je ta predmet upodobil tudi v olinatih barvah, to se pravi v mnogobarvnih slikah in vsiljuje se človeku prepričanje, da se da o njih govoriti o večji uspelosti. Neizrečena nadložnost in zanemarjenost hrvaške pa sploh panonske pokrajine, neizrečena turopnost ondotojnega življenja po mojem mnenju ne pride tako do izraza kot ravno v podobah barvne pisanosti ondotojnih oblik. Tega risbam v knjigi manjka, črnobela tehnika tu odpove, odpove pa še neke drugje, v detajlu. Krleža sam večkrat omenja za primero Brueghla, naj tedaj tudi mi omenimo nekaj, kar je z njim v neobhodni zvezi. Brueghlove slike so močne po svoji posameznosti, po detajlu, ki je, tako pravi naše izkustvo, zanimiv in privlačen, v sliki, dočim v grafiki ni. Detajl postane v grafiki dolgočasen in dolgovzen, manjka mu vidno pomembnostnih in modulatorijskih možnosti, človek se ga hitro naveliča in risba ostane brez učinka. Več ali manj je to usoda vse moderne veristične grafike, tudi Grofove, ki te v velikih množinah ubije, ker je v njej premalo onega, kar grafiko vzdržuje: izraza fantazije. Prej ali slej se bo zato morala tudi ta stvar, o kateri se je že mislilo, da je v moderni risani reportaži dobila svoj najvišji izraz, vrniti k svojim osnovam, da morda bo sploh prenehala biti samostojna v modernem smislu besede in bo prešla v ta ali oni podrejenosti odnos, na kar vse njeno današnje stanje, večno in neprestano risanje, kaže.

Ti Podravski motivi seveda niso povsem nujno samo Podravje, čeravno zabrni iz njih ta zemlja z zelo zgovornimi in sugestivnimi potezami. Teritorialno tedaj niso preveč določeni, toda to nikakor ni napaka. Manj jim prihaja v prid, da so pojmovani preveč priložnostno, da mnogo preveč izhajajo iz danosti posameznih znakov in figur, iz t. zv. tipov, namesto da bi se bili najprej pojavili kot obtožujoča podoba v likovni predstavi umetnika ter elementarno bruhili na papir. Ako se niso, je znamenje, da je socialno čuvstvo teh risb slabo nekam sekundarno in ulomljeno, preobličena posameznosti je požrla smisel stvari in celo njeno umetniško moč. In to je glede na Hegedušičeve slike škoda.

gleda. Pisatelj, ki korenini po svoji umetniški sili v domači zemlji, ne sme nikoli zatajiti te ljubezni, a prav tako ne čuta za skupno človeštvo. Iz njega se mora pretakati pomirljivost v vse narode, on mora čuvati mednarodno duhovno skupnost. Prav radi tega je v pravih federacijah, da se mora sleherni novi član pred vstopom sveto zavezati, da ne bo nikoli ničesar napisal, kar bi moglo netiti vojno. Mir je potemtakem glavno geslo penovcev, mir doma in zunaj. Po tem mora stremeti vse delo celote in posameznikov. Blizu ideje svetovnega miru pa je popolno odmaknjenje od sleherne politike. V programu imajo Pen klubi tudi zaščito svobode v literarnem udejstvovanju; zatorej jemljejo v varstvo preganjane književnike kakor tudi njihova dela. Velik pomen imajo Peni tudi za male narode. Iz informativnega glasila penovcev zvedo namreč kulturniki velikih držav tudi za dela in pisatelje malih, komaj znanih narodov, kar bi bilo sicer komaj mogoče. Peni skrbje tudi za to, da se dela malih narodov publicirajo v tujih jezikih. Seveda mora biti sleherno tako delo najprej prevedeno v francosčino, nakar ga prečitajo člani vseh centrov in eventualno potrdijo ali zavrnejo. Peni posredujejo tudi, da se odpre pot literarnim spisom (nepolitičnim seveda) v one države, ki povsem nepotrebno zabranjujejo uvoz tujezičnih knjig — zlasti oni mdržavljanom, ki govorje jezik prepovedanih knjig, n. pr. Slovencev v Italiji slovenske knjige!

V Jugoslaviji imamo po principu samostojnih književnosti tri centre, v Belgradu, Zagrebu in v Ljubljani. Tu se je torej praktično rešilo zamotano vprašanje treh kultur v Jugoslaviji! Vsi trije centri so si v prisrčnih odnosih med seboj. To priča zlasti dejstvo, da si priznavajo medsebojno samostojnost tudi v inozemstvu: na mednarodnih sestankih se zastopajo izmenoma. Tako je pred petimi leti zastopal O. Zupančič na mednarodnem kongresu Penov v Oslu vse tri jugoslovanske centre, predlaskimi sta isto storila v Haagu dr. Stele in Juš Kozak. Lani pa je to funkcijo vršil v Budimpešti belgrajski center. Tudi letos se je prijateljsko rešilo delikatno vprašanje treh kultur v Jugoslaviji in sicer na ta način, da se bodo inozemski udeleženci razcepili po kongresu v tri skupine, katerih ena bo obiskala Belgrad, druga Zagreb, tretja Ljubljano...

Tako vidimo, da so ravno Peni tista silna organizacija, ki je dejansko razrusila sovražne meje držav, a iz nje se pretaka po žilah ljubezen in mir na vse celine. Vse mirovne konference ne bodo opravile tega poslanstva tako nesebično kakor ravno penovci, ki podirajo s peresom in besedo stare zidove sovraštva. — Naj ponoso od tu najlepše vtise na naše morje, našo miroljubnost in našo kulturo.

L. G.

S črnobelo ploskvijo risb je v najočitnejšem nasprotju uvod M. Krleža, naslikan v plamenčih in žgočih barvah, zase umetnina, manj pa uvod. Kaj si K. predstavlja kot umetnost in česa ne, je iz teksta težko razbrati, gotovo pa je, da brani ta človek umetnost kot močna umetniška narava. In morda je zato važnejše ono, kar ima K. povedati glede metode umetnosti, nego kar pove glede njene-ga smisla in bistva. V Hegedušiću vidi nastavke nekega pravilnega realizma, čut za današnjost, torej pravo pojmovano socialnost, dočim odklanja vso papirnato tendenčno marksistično umetnost, kar bo brez dvoma zbudilo ostre polemike. Vendar se s tem domislekov preobličujočim člankom ne moremo dalje baviti, ogromna erudicija avtorja bi nas kmalu privedla do obravnavanja več vprašanj.

R. L.

»Arhitektura«, št. 3-4. Ta naša v vsakem pogledu reprezentativna revija, ki odlično posreduje poznavanje jugoslovanske arhitekture, umetnosti v tu-in inozemstvu, prinaša v zadnji številki med drugim zanimiv članek japonskega inž. Masami Makina »O arhitekturi Japonske«, kjer pravi, da se je Japonska tako zagledala v zapadni gradbeni slog, da je pri tem povsem ob strani pustila psiho svojih pokraj in ljudi. Najnovejši arhitekti pa se vračajo v japonsko narodno svojstvenost. Omenbe vredne je tudi članek »Problem gradnje mest danes«. Tu so izčrpo podane nove naloge ob bodočji gradnji mest, naj bo to na, nad ali pod zemljo. Saj so razne tehnične iznajdbe zadnje dobe razbile stoletne pojme mestne arhitekture. Dober je tudi članek »Grad i društvo«, kjer razpravlja inž. Vl. Antolič o nalogah bodočjih mest v razmerju do družbe, do poedincev kakor tudi do mase, ki se išče v nezdruhljivih prostorih. Poslednjo misel podčrtava avtor s pretresljivimi številkami. Kajpada ima »Arhitektura« na vseh straneh razne osnutke domačih in tujih arhitektov kakor tudi preznimih v sestavkov, a zaradi pomanjkanja prostora se ne moremo vseh dotakniti. List zasluži občo pozornost.

Naznanila

Cerkveni koncert Glasbene Matice. V petek, dne 2. junija izvajajo pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske v stolnici ciklus Gallusovih mešanih zborov, pri koncertu sodeluje kot solist na orglah mons. Stanko Premrl. Spored je naslednji: 1. Hladnik: Slavnostni preludij za orgle. 2. Gallus: Pater noster. Ave Maria. Media vita. Ecce, quomodo moritur justus. 3. Bassani: Larghetto za orgle. 4. Gallus: Ubi Plato. Vaenobis. Laus et perennis gloria. 5. Bach: In dulci jubilo, za orgle. 6. Gallus: Impe-tum inimicorum. Alleluia. Cantate Domino, dva mešana zbora za 3 zборе. Vstopnice za Gallusov koncert so v predprodaji v knjižarni Glasbene Matice. Cene sedežem so po 25, 20, 15 in 10 Din, stojšča po 5 Din, dijaška po 4 Din.

Moste pri Ljubljani. Ustanovni občni zbor Jadranske Straže. Nadaljevanje ustanovnega obnega zbora Krajevnega odbora JS v Mostah pri Ljubljani, ki je bilo določeno za 24. t. m. se bo vršilo šele 31. maja ob 20 v osnovni Sali v Mostah.

Breznica. Prostovoljno gasilno društvo Smokuč in Breznica vprizori v nedeljo, dne 28. t. m. ob 7 zvečer Vomergerjevo »Vodoc.

Zakaj se Kitajci ne morejo braniti?

Kitajska - dežela brez strojev

Kitajci, 420 milijonski narod, so kaj čudni ljudje. Včasih tako visoko kulturno ljudstvo je zdaj na zelo nizki stopnji kulture. Ozemlje, ki ga zasedajo Japonci skoro brez odpora, ljudstvu ne daje zadosti življenjskih potrebščin, da bi lahko dalo ne samo za Kitajce, ampak tudi za druge narode mnogo živil. Krivda je v tem, da je danes v 20. stoletju Kitajska še vedno dežela brez strojev. Res jo tarejo naravne neizgode, kot poplave, potresi, neuspele setve, res je, da na Kitajskem včasih zavlada lakota v vsej svoji grozi in da marsikaj doprinešajo k socialni stiski številni ropi; vendar je vzrok v tem, da je Kitajska brez strojev, da je Kitajska še vedno le primitivna dežela.

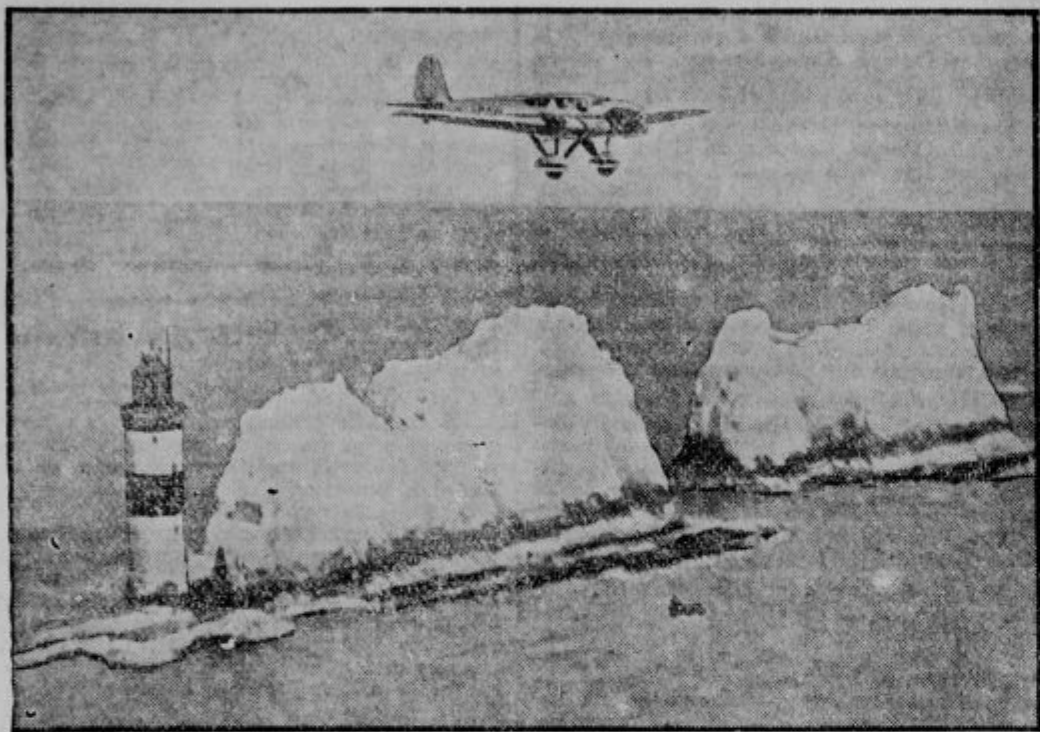
V okolici glavnih mest so še stroji; kakor hitro pa človek stopi malo bolj v notranjost dežele, vidi, da tu vlada še tista preprostost, ki je tako značilna za primitivne narode.

Tako na primer v notranjščini Kitajske ne poznajo avtomobila. Ljudje vse prenesajo in znosijo kot nosači na dolgih, elastičnih drogih, ki so na koncih okrepljeni z železom. Na te droge navežejo cele kupe slame, da se človek mora čuditi, kako to naredi in kako nosijo. Na drogih prenašajo pohištvo, sode olja (na vsakem koncu droga enega), cele skladovalnice drva itd. Ker so drogi elastični in se zibljejo, so nosači nekako prisiljeni hitro hoditi in skoro tečejo. Ob vogalih so nekaka počivališča, kjer nosači počivajo, pije čaj, jedo melone, se smejo in pojo. Ko delavci izvrše svoje delo, si seveda pomagajo, da počivajo včasih prav dolgo in vse zajedlo ali pa zapijo, kar so zaslužili. — Če bi prišel mesto teh tovarni avto, bi bili vsi tisoči lačni — brezposelni. — Če bi vsi ti ljudje obdelovali zemljo, ki bogato rodi, bi na Kitajskem

ne bilo tako kmalu take stiske kot je včasih. Tako pa vsak v glavnem pridela le, kar rabi. Sicer je pa Kitajec zadovoljen z neverjetno majhno količino.

Če pogledamo že mesto, moramo reči, da tudi tu ni strojev. Seveda v večjih mestih so že, navadno pa ne. Mesto ima navadno štiri ulice in tu se vrši vsa kupčija. Tu so pekarije, lončarne, tiskarne (seveda ročne), trgovine za vse. Za trgovca ni potrebno drugega kot stojalo in košara na njem. V košaro položi svoje blago in je vsakemu na ogled in si kupi, kar poželi. En dolar zadostuje, da otvori podjetje. Pekar peče na ulici in na ulici prodaja. Seveda opravi vse to en sam človek. Pomočniki so nepotrebni. Če je treba kaj kam nesti, pogleda trgovec na cesto in takoj pride nosač in nese skoro zastoj kamor kdo hoče. Trgovina ne pozna avtomatične blagajne, tu ni telefona, ne pisalnega stroja. Kar je treba narediti, se naredi z rokami.

Na cesti stoji slikar in tudi na cesti poslika hišo. Svoje ropotije sploh ne nese v hišo. — Tudi vodovoda ne poznajo. Saj so vodonošci, ki prodajajo vodo od hiše do hiše. — Prav tako nosi brivec svoje orodje od vogala do vogala in obrije in ostrže človeka kar sredi ulice. Rabi le nož in gorko vodo. — Sredi ceste meljejo ženske žito v moko, zraven se love otroci, delavci čakajo, jedo in pije, če imajo. — Vse je cesta, tu je življenje. Tako preproste dežele si človek skoro misliti ne bi mogel. — Zato pa tudi nič čudnega ni, če Japonci tako zlahka opravljajo s Kitajci, ki so prišli iz notranjščine in jim je vse novo. Kitajska je zares dežela brez stroja.

Z letalom družbe »Spartan-Air-Line« si v 40 minutah na otoku Wight. Letalo te nese čez tako zvano kredno skalovje, ki nam ga kaže slika in te po kratkem času spusti na otoku Wight sredi Oceana. Na tem otoku je že skoro čisto tropično rastlinstvo. Londončani se kaj radi podajajo ob petkih popoldne na ta otok, da tam prebijejo sredi Oceana v soboto in nedeljo tako zvani weekend.

Maharadža na razpoloženju

Maharadža države Alvar v Indiji, ki je pod angleškim protektoratom. Indijski podkralj je maharadžo prisilil, da je podal ostavko in zapustil svojo državo, ker je pod njegovim vladanjem zmanjkalo iz državne blagajne mnogo denarja.

Kitajski roparji so ustrelili misijonarja

Nedavno so evropski listi poročali o smrti p. Otomara Stimpfla na Kitajskem. P. Stimpfl je doma z južnega Tirolskega. Te dni so prispele svojem podrobnosti o njegovem žalostnem koncu. P. Stimpfl se je z vso dušo posvetil misijonu in tudi deloval, dokler ga niso kitajski roparji umorili. Njegov tovariš o. Bilger pripoveduje, da so se dne 29. marca t. l. ob 5 popoldne nenadoma pojavili štirje oboroženi roparji pri misijonski postaji Futiat Cun. Rekli so, da nujno rabijo zdravnika in o. Stimpfl jih je, nič hudega sluteč, sprejel. O. Stimpfl je v resnici mislil, da hočejo zdravnika

in je poizvedoval o bolezni, ki naj bi bila zadela nekoga. Ko so roparji opazili, da je oče sam doma, so zahtevali od njega denar. O. Stimpfl se nikakor ni upiral, temveč je izročil roparjem ključke, češ, naj si sami vzamejo, kar želijo. Roparji so prevrgli vse omare, našli so pa samo malo denarja. Tedaj so zgrabili patra in ga pričeli tepsti. P. se je instinktivno branil, nenadoma pa je neki ropar pogrešil revolver in izstrelil več strelcev na nesrečnega patra. Zadel ga je v trebuh. Kakor da bi to ne bilo še zadosti, je začel nanj streljati ropar še enkrat. O. Stimpfl se je kmalu zgrudil na tla. Roparji so ga slekli in vzeli s seboj obleko. Kljub temu, da je bil o. Stimpfl hudo ranjen, se je še privlekel do postelje in se nanjo vlegel. Kmalu so mu pritekli na pomoč kmetje iz njegovega misijona, ki so poklicali drugega duhovnika. Dva mladeniča sta odšla v Junkov, da bi tam našla zdravnika. V resnici sta našla nekega protestantskega zdravnika, ki je drugega dne zjutraj obiskal bolnika. Toda bilo je vse zaman. Požrtvovalni pater je ob 9 zvečer izdihnil svojo blago dušo.

★
»Kako ti ugaja moj roman?«
»Zaključek je šibak.«
»Priatelj! Tonče pa trdi, da je za šibak.«
»Bržkone je bral samo začetek.«

Los, vrsta jelena, ki prebiva v severnih krajih, že izumira in je v nekaterih državah tudi z zakonom zavarovan. V berlinskem zoološkem vrtu pa se je zgodilo, da je jelenica skotila dvojčke

... ki je šel v nebesa

Rusija ima velike tovarne

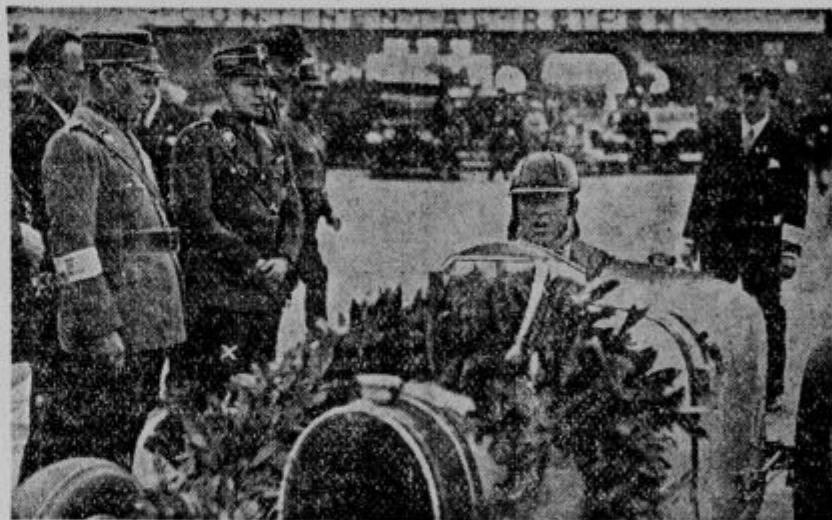
Velike tovarne avtomobilov in traktorjev, ki so jih postavili v sovjetski Rusiji, so že pokazale, kakor poročajo sovjetski listi, lep uspeh. Tovarna v Stalingradu delje s polnim obratom. Vsak dan zapusti tovarno 144 traktorjev. Ruski delavci, ki delajo v tovarni, so prišli po večini z dežele in niso imeli doslej pojma o industriji. Danes pa njihova produktivna zmoglost morda že prekaša zmoglost ameriškega delavca. Kovač Fedjuški, ki je bil v zadnjem času odlikovan z Leninovim redom, izdelal dnevno 800 osi, medtem ko Američani ne presežejo števila 400. Toda Fedjuški ni edini, ki je zmožen tega dela, temveč sovjetska Rusija razpolaga danes že z mnogimi takšnimi delavci. Zdvigom produkcije traktorjev se je posrečilo tudi znižati ceno zanje.

Tudi tovarna traktorjev v Charkovu obratuje izvrstno. Produktivno zmoglost delavcev lahko cenimo po vrednosti na 3096 rubljev, kar pomeni 42% napredka v primeri s prejšnjim letom. Pri povišanju proizvodnje in skrajšanju stroškov je bilo mogoče znižati ceno za 3,2% v primeri s prejšnjim letom.

V najkrajšem času bo pričela delovati tretja velikaneska tovarna v Čeljabinsku v zapadni Sibiriji, ki bo največja tovarna traktorjev na svetu. Tovarno so opremili s sovjetskimi

in inozemskimi stroji. Računajo, da bo letno izdelala 40.000 traktorjev.

Po poročilu sovjetskih listov je tudi avtomobilska industrija zelo napredovala. Predsedstvo osrednje eksekutive sovjetske zveze je odlikovalo 14 delavcev z Leninovim redom, in 15 je podelilo red rdeče delavske zastave. Ti delavci so se posebno pokazali v avtomobilski tovarni »Stalin« v Moskvi. S pomočjo te tovarne je bilo mogoče znižati produkcijske stroške za polovico. Januarja, l. 1932 so potrebovali za izdelavo enega avtomobila 481 delovnih ur, letos pa potrebujejo samo 315 delovnih ur. Ruski delavec v Stalinovi tovarni že kaže vsaj iste sposobnosti kakor delavec v ameriških avtomobilskih podjetjih. Delavci sami so stavili že več predlogov za bolj racionalno delo. Prav radi teh predlogov in radi iniciative delavstva samega je bilo mogoče lansko leto prihraniti 7 milijonov 500.000 rubljev. Tudi v Molotovih tovarnah v Gorkiju je bilo mogoče pospešiti ritem dela in s tem tudi dvigniti proizvodnjo avtomobilov. V štirih mesecih tega leta so v sovjetski Rusiji zgradili 13.637 avtomobilov, medtem ko je bilo lansko leto v istem času zgrajenih 6260. Tovarne traktorjev so izdelale v štirih mesecih tega leta 21.672 traktorjev, medtem ko je znašala proizvodnja lanskega leta v tem času 20.382.

Pri tekmi z lažjimi avtomobili na dirkališču Avus v Parizu je zmagal Francoz Veyron, ki je vozil z avtomobilom tvrdke Bugatti. Poleg njega na levi sportni komisar za vso državo, Tschammer-Osten.

Avtomobilska dirka skozi puščavo Kara-Kum

Boljševiki so organizirali tekmo skozi puščavo Kara-Kum v Taškent in Samarkan. Tekme se udeležijo tudi inozemski dirkači. Boljševiki bodo dirkali na avtomobilih tvrdke »Molotov« in »Stalin«. Od inozemskih tvrdk bodo zastopani »Ford« (Amerika), »Merris« (Anglija), »Tatra« (Češkoslovaška), »Austro-Daimler« (Avstrija), »Renault-Sahara« in »Cytroen-Sahara« (Francija). Obe zadnji znamki sta se povsem obnesli v saharski puščavi.

★
Dekle poboža Jožeta: »Ali me boš še ljubil, ko bom stara?«
Jože odgovori: »Le počakaj! To boš kaj kmalu doživela.«

SOS

Ruski inženjer Lanskov je sestavil radijsko postajo, ki avtomatično kliče na pomoč, to je, oddaja klic SOS. Uporaba te oddajne postaje je silno enostavna. Zadostuje, da pritiseš na gumb in postaja že prične oddajati klic na pomoč. Postaja je dodana priprava, ki po svoji zunanosti spominja na računski stroj in ki v treh do štirih sekundah določi zemljepisno lego ladje in jo oddaja na valu 600. Iznajdba se je pri poizkusu izvrstno obnesla.

Skupina madjarskih ovčjih psov (Commodores), ki je nastopila na pasji razstavi v Lipskem

★
»Alek,« je pričel sinček motiti očeta, ki je bral list. »Pavel ima 28 zob, jaz pa samo 25!«
»Pustite me v miru, paglavci. Razdelita si jih bosta.«

Prilporočamo Vam
naiboljše šivalne stroje
in kolesa

**Adler -
GRITZNER**

Švicarski
pletilni
stroji

DUBIED

edino le pri trdki

Jos. Petelinc, Ljubljana

Teler. št. 2012

sa vodo.

Teler. št. 2013

Brezplačen pouk v vezenju. Večletno jamstvo.

Zaloga v Kranju:
Trgovina Levičnik

*Inserati
v Slovenscu*
imajo največji uspeh

Toplo se priporoča

gostilna v Rokodelskem domu

Ljubljana, Komenskega ulica 12

Izvršna in po ceni vina, dobra in tečna hrana, keglijšče, vrt.

Mestno načelstvo mariborsko.
Štev. 6954/1059-1933.

V Mariboru, 18. maja 1933.

Razglas o licitaciji

Mestno načelstvo v Mariboru razpisuje za izvršitev parketarških del pri zgradi poslopja za carinsko pošto in carinske urade na glavnem kolodvoru v Mariboru

II. javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 9. junija 1933 ob 11 dopoldne

v sobi št. 5 mestnega gradbenega urada v Mariboru. Pojasnila in ponudbeni pripomočki se proti plačilu napravni stroškov dobivajo med uradnimi urami istotam, soba št. 3.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na vsoto odobrenega proračuna, ki znaša

za parketarška dela 244.222.22 Din.

Pri prvi licitaciji je bil dosežen popust 12% na cene uradnega proračuna.

Ponudbe je kolekovati po § 9 zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o taksah z dne 25. III. 1932, Službene Novine br. 70 — XXIX z dne 26. III. 1932.

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglašene licitaciji v Službenih Novinah in na razglasni deski mestnega načelstva mariborskega.

Mestno načelstvo mariborsko.

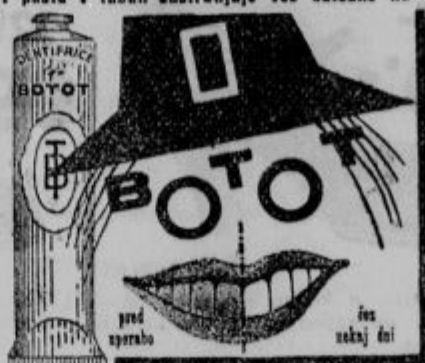
V palači GRAFIKI se odda

LOKAL

s 1. junijem.

Poizve se: Uprava palače Grafike IV. nadstr.

BOTO-pasta v tubah odstranjuje vse obloške na zobeh

**trebujemo
zanesljive poverjenike**

v vseh krajih naše banovine. Častna funkcija. Lepa bodočnost. Postranski zaslužek. Važno, vendar lahko delo. Nobenih kupčij. Več v pismu. Prijave z znamko do 30. maja na podružnico »Slovenca« Celje pod »Zaupnik« št. 5906.

Brezplačno vožnjo

boste imeli, ako za čas velesoja kupite perje in puh pri nas, ker so cene za 50% nižje. — Velika izbira v originalnem tovarniškem pakovanju. — Poslužite se ugodne prilike!

RUDOLF SEVER, Marijin trg 2.

Tužnega srca naznanjamo, da je Gospod poklical po plačilo, v 34. letu življenja, našega pridnega, za našo hišo tako skrbnega očeta

Valentina Babnika

posestnika

večkrat previdenega s tolažili sv. vere. Pogreb se bo vršil 26. t. m. ob 8 zj. iz hiše žalosti, Glince 9, na pokopališče v St. Vid.

St. Vid nad Ljubljano, 24. maja 1933.

Valentin, sin; Julija, sinaha;
Valentin, Mirko in Janko, vnuki;
Julka in Slava, vnukinji.

Brez posebnega obvestila.

Kako

menja nova

**bela koža srečo
v 3 dneh!**

Ko je bila moja koža tenka, raskava in nelepa, z razširjenimi porami in sojedci, nisem imela niti enega oboževalca in nikamor me niso vabili. Z uporabo enostavnega recepta sem dobila v treh dneh novo belo kožo in to je popolnoma spremenilo moje usodo. Preje nisem imela niti enega snubca, a sedaj imam kar tri ženitne ponudbe.

Vsaka žena zamore polepšati svojo kožo ter jo storiti nežno in belo, ako uporablja vsak dan nove kremo Tokalon, bele barve (ne masne). Sestoji iz preparirane sveže smetane in olivnega olja s primesmi, ki kožo osvežujejo in jo delajo belo.

Krema Tokalon pronic neprestano v kožo, ublažuje razdražene kožne žleze, zožuje razširjene pore, odpravi sojedce ter omehča najbolj temno in raskavo kožo in jo stori belo. Krema Tokalon daje koži v treh dneh tako lepoto in svežost, kakršne ne bi mogli na noben drug način doseči. Uporablja naj se vsako jutro.

Specijelni entel oblek, ašuriranje, predtisk najhitrejša postrežba — najfinišje delo pri

Matek & Mikeš, Ljubljana

poleg hotela Štrukelj

Vezenje raznovrstnih monogramov, perila, zaves, pregrinjal, entlanje, izdelovanje gumbic. Velika izbira predtiskanih žen. ročnih del. Vsi deli najmodernejše ureditve podjetja — najnižje cene.

Hraste in izpuščaje

po nosu, ušesu, obrazu in telesu popolnoma posuši in ozdravi Ljekovita Bartulovičeva mast. Cena 1 škatle samo 10 Din. Proizvaja in stavlja v promet stara, leta 1599, ustanovljena Kaptolska lekarna sv. Marije, Zagreb, Dolac, poleg tržnice, lekarnar Vladko Bartulič.

Potrji neizmerne žalosti javljamo znancem in prijateljem tužno vest, da se je v starosti 73 let danes zvečer ob 7 po dolgotrajni in mučni bolezni preselil v boljšo večnost, večkrat previden s svetotajstvi, naš predobri, zlati soprog, oče, dedek itd.

Ivan Roškar

bivši poljedelski minister, državni, narodni in deželni poslanec, župan, načelnik okrajne hranilnice in posestnik pri Sv. Juriju v Slovenskih goricah.

Pogreb predragega pokojnika bo na Vnebohod 25. maja ob 4 pop. pri Sv. Juriju. Prilporočamo dragega rajnekega vsem znancem in prijateljem v molitev in spomin! Sv. Jurij v Slovenskih goricah, dne 23. maja 1933.

Žalujoča žena in otroci.

Zahvala

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki sva jih prejeli ob prebriski in nenadomestljivi izgubi naše nepozabne, zlate mamice, gospe

Pavle Aleševe

zasebnice

kakor za poklonjeno krasno cvetje in vence, se tem potom vsem najiskreneje zahvaljujemo. Posebno zahvalo sva dolžni častiti duhovščini, g. primariju dr. Jenku, častitim sestram-ustmiljenkam, g. kuratu Berletzu za tolažilne obiske, ravnanstvu in uradništvu pivovarne »Union«, kakor tudi trdke Toennies, pevskemu društvu »Slavec« za tolažilno žalno petje ter končno vsem prijateljem in znancem, ki so blago pokojnico v tako častnem številu spremili na njeni poslednji poti. Vsem najina ponovna iskrena zahvala.

V Ljubljani, dne 25. maja 1933.

Žalujoči hčeri Vera in Marica.

Samuel Lover:

RORY O'MORE

Irski ljudski roman.

»Da, tako je, in okoli šestih zvečer boste tam videli skupino treh mož.«

»Kaj pa, če bosta dve skupini po tri?« je pripomnil Rory, ki je mislil na vse, kar bi se utegnulo pripetiti.

»Naše prijatelje boste lahko spoznali na čisto preprosto način, tako da nihče ne bo nič zapazil. Če boste rekli: ena, dve, tri, je to znamenje, ki ga poznajo in na katero vas bodo nagovorili. Vsak pogovor z njimi morate potem začeti z besedami: 'To so zelo lepe rase.' Nato bodo zapustili gostilno in vi jim sledite, kamorkoli bodo šli.«

»Da, kako bom pa spoznal, da so pravi možje?« je vprašal Rory.

»Dam vam besedo, da se lahko zanesete nanje,« je dejal de Lacy.

»O, saj ni vaša beseda, gospod, kateri ne bi verjel. Bog obvaruj, a mislim, kako da se bom prepiral, da govorim s pravimi možmi?«

»Če vas bodo spoznali po pravem znamenju, vam lahko vrnejo znamenje in stisk roke združenega Irca. Dajte mi svojo roko!« je dejal de Lacy in udaril po dlani iztegnjene roke Rorija.

»Saj to je naš stisk!« je vzkliknil Rory ves presenečen. »Kako ste pa prišli do tega?« je dejal Rory, »ali so Francozi združeni Irce?«

»Ne popolnoma,« je odvrnil de Lacy, »a izvoljeni poznajo vaša znamenja. Tako, zdaj sem vam pa povedal vse, kar vam je treba vedeti za vaše poslanstvo. Če se daste spoznati po teh znamenjih, vam bodo povedali, kar mi je treba vedeti, in prinesli mi boste poročilo.«

»Ne smem izgubljati časa,« je rekel Rory. »Jutri ob zori odrinem.«

»Ali bosta vaša mati ali sestra kaj sumili, ko boste zdoma?«

»Da vam resnico povem, ne mati ne sestra me nikoli ne vprašata, kam grem in odkod prihajam, dasi sta zapazila, da kakšenkrat nisem prišel pravočasno domov in dasi so žene natančne v takih rečeh. Da se v deželi nekaj kuha, pač slutita, vesta pa tudi, da ni njuna reč, vtikati se v to, in da mora mož storiti svojo dolžnost. Veste, da je tem bolje, čim manj me izprašujeta. In kljub temu, da me mati in sestra ljubita bolj kakor je bil kdaj ljubljjen kakšen sin ali brat na vsem tem širokem svetu, vendar rajše vidita, da storim, kar moram storiti. Rajši bi umrli, kakor da bi vohunili za menoj in živeli v vednih skrbih in nemiru.«

De Lacy je bil ginjen, ko je spoznal, kako viteško čuti ta skromna družina. Ko ga je Rory še enkrat zagotvil, da prevzema poslanstvo, in ko ga je prosil, naj materi nikar nič ne zine o tem ter je hotel še enkrat slišati vsa navodila, mu je rekel, da je vse v redu in da naj kar brez skrbi zaspi. Bilo je zvečer in zato mu je voščil lahko noč.

»Dragi gospod, vse bom opravil tako, kakor ste mi naročili, zanesite se, a moji materi ne besede o tem. Mene ne bo vprašala, jaz pa se ji ne bom lagal.«

S to modro besedo je Rory zapustil de Lacyja, ki je kmalu zaspal, utrujen od razburjenja, ki ga je pravkar prejel.

VIII. poglavje.

Britanija gospoduje valovom.

Bilo je še v sivi zori krasnega jesenskega jutra, nekako štirinajst dni pred temi dogodki, ko je rezala brza jadrenica s svojim vitkim kljunom penče se vode in

brzela med vrstami bojnih ladij, ki so nepremično in samozavestno ležale v Texelu. Blížala se je obali. Ko je bila dovolj blizu in vrgla sidro, so spustili z nje majhen čoln, ki so vanj sedli trije možje. Naglo so jih potegnili na suho. Kdor ne bi vedel, da je treba za tako ladjo, kakršna je bila ta jadrenica, močne posadke, bi utegnil misliti, da na nji ni več žive duše, odkar so jo zapustili tisti trije; zakaj globok mir je namreč vladal na nji. Tiho in nalahno se je zibala na mirnem morju in nič ni kazalo, da je ladja blagor, v katerem ždi cela truma oboroženih vojščakov.

Proti poldnevu se je čoln vrnil k jadrenici. Iz njega se je izkrcalo pet mož; tisti trije jutrnji in dva nova, ki sta se pa kmalu zopet pustila vanj in odrinila proti vojnemu brodovju, naravnost tja, kjer je z jembora mogočne, štiri in sedemdeset čevljev dolge »Vryheide« vihrala zastava admiralstva de Wintera. Stopila sta na admiralsko ladjo in vstopila v admiralovo kabino. Tista dva moža, katerih imeni sta dobro znani v zgodovini tiste dobe, ko se je toliko dogajalo, in ki je na njuni glavi bila razpisana nagrada, sta bila Theobald Wolfe Tone in Lewines. Prvi je bil nekaj časa izgnan iz svoje domovine, drugi pa je bil v zadnjem času odposlanec izvrševalnega odbora nezadovoljne stranke na Irskem. Tone, ki je stopil v francosko armado, je bil zdaj že major v armadi, katera je bila določena, da napade Veliko Britanijo. Kam na katero točko naj bi se izvršil napad, še ni bilo odločeno, o tem so se šele posvetovali, kakor tudi o tem, ali naj se vojska izkrci na angleški ali na irski obali

General Hoche, ki je hotel postati vsaj tako sloveč kakor Bonaparte in je že komaj čakal, da bi izvršil kaj sijajnega, je predlagal, naj se vojska izkrci kar v Lincolnshireu in koraka naravnost proti Londonu.

»Ljudska knjižnica«: Iz založništva Jugoslovanske knjižnice v Ljubljani: Lovrenčič: Publius in Hipolito, povest, broš. 28 Din. — Pierre L'Ermitte: Deklica z oči, povest, broš. 30 Din. — Pierre L'Ermitte: Kako sem ubila svojega otroka, povest, broš. 35 Din. — Biggers: Kitajčeva papiga, povest, broš. 32 Din. — Verne Jules: 20.000 milj pod morjem, povest, broš. 28 Din. — vez. 40 Din.

VSAKOKRAT NIŽJE CENE

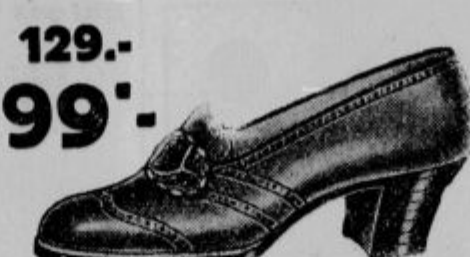
Obiščite našo najbližjo prodajalno. - Postregli Vam bomo.

Vrsta 1645-05
Priprost toda okusen čevlji iz najboljšega črnega ali rjavega boka. Prikladen za nedelje in praznike.

Vrsta 9675-05
Vedno moderni in vedno elegantni enostavni čevlji na zaponko, iz črnega ali rjavega boka.

Vrsta 2605-16
Zelo okusno okrašen čevlji k sportnemu kostumu. Izdelan je iz temnorjavega boka,

Plata

Vrsta 9675 -
Eleganten čevljiček iz rjavega boka, s kombinacijo kačje kože.

ZENSKE NOGAVICE: Najfinejše svilene Din 29.—, svilene WISKOZA Din 25.—, svilene Din 19.—, la flor Din 19.—, iz „Amerika“ bombaza Din 15.—, bombažaste-normal Din 9.—, iz sukanca, „Sport“ Din 10.—.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petična vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Birmanska darila

po nizkih cenah pri
J. VILHAR, urar
Ljubljana, Sv. Petra c. 36

Pouk

Šoferska šola
L. Gaberščik,
bivši komisar za šoferske
izpite, Slomškova ulica.
Garaža Stupica.

Prikojevalni tečaj

za damsko in moško oblačilo
se prične
13. junija — 30. junija 1933

Učnina znižana
za 50%

Ta tečaj je posebno priporočljiv
za izpite bodočih mojstev in
mojstrov.

Prijave do 10. junija 1933.
TEODOR KUNC
lastnik kane, strok. šole,
Ljubljana, Sv. Petra c. 4/II

Oglejte si razstavo risb
tečaja na velesejmu pa-
viljon N!

Denar

Posojila

proti dolgoletnemu od-
plačevanju, za razdolži-
tev, nakup najrazličnejših
premičnih in nepremičnih
za doto itd. podeljuje:
„Mobilna zadruga“, Ljub-
ljana, Mestni trg 25-I -
išče povsod poverjenike!

Razno

Milostljliva!

Vaš krzneni plašč čez
poletje najskrbneje kon-
servira trdka L. Rot,
Mestni trg 5, Ljubljana.
Obenem istega tekom po-
letja za polovično ceno
popravi in modernizira.
Plačljivo šele jeseni pri
prevzemu.

Stanovanja

Večje stanovanje

v moderni vili, 5 sob in
kabineta s pritliklino, viso-
ki parter, solčna lega za
Narodnim domom, z upo-
rabo vrta, prosto po 1.
avgustu, se odda. Dopisi
na poštini predal 219 —
Ljubljana 1.

Več stanovanj

ceneni, družinskih — se
oddaja v centru mesta za
avgust ozir. že za julij.
Pojasnila: Konzorcij, Ga-
jeva 9, pisarna.

Oddaja se junija

dve enosobni stanovanji,
manjše 300, večje 400 D.
event. skupaj za 650 Din.
Zg. Šiška, Kosovo, Špan-
čeva pot 192.

Stanovanje

sobo, kuhinjo — oddam
brezplačno ali sprejemem
v došmrtno oskrbo ona-
ga, ki mi posodi 20.000
Din. — Naslov v upravi
„Slovenca“ št. 5932. (č)

Stanovanje

dvo- ali trisobno, se odda
s 1. junijem. — Bolgarska
ulica 17.

Dvosobno stanovanje

s pritliklino takoj po-
ceni oddam. — Naslov v
upravi „Slovenca“ pod
št. 5939.

Vnajem

ODDAJO:

V Varaždin. toplicah

se da s 1. junijem v na-
jem gostilna z 8 sobami
z vsem inventarjem. Pre-
vzame se lahko samo go-
stilna ali samo sobe. —
Lastnica odda gostilno
tudi na račun. Vprašati:
vdova Cecilija Kovačič,
Koprivnica pri Zagrebu, n

Radi opustitve

več desetletij trajajoče
obrti oddam v Kranju na
najprometnejši točki lokal,
sposoben za trgovino, pi-
sarno ali kaj sličnega. —

**Naslov v oglašnem
oddelku „Slovenca“
št. 5921.**

Vprašati 8—12 in 15—18
v pisarni trdke Fr. Šumi
& Co., Miklošičeva cesta
št. 14/I, Ljubljana.

Objave

Preklic!

Jugoslovanska zavaroval-
na banka „Slavija“ v
Ljubljani izjavlja, da g.
Jerina, stanujoč v Ljub-
ljani, ni več njen zastopnik
ter ni upravičen v
njenemu imenu sklepati
zavarovanj kakor tudi ne
kasirati premij.

Preklic!

S tem preklicujem svo-
jega sina Franca Povše-
ta in izjavljam, da nisem
plačnik za dolgove, ki bi
jih naredil na moje ime.
Štepanja vas, dne 24. ma-
ja 1933. — Janez Povše,
posestnik in gostilničar. o

Posrestva

Kupim zemljišče

v vrednosti do 40.000 Din
v ljubljanski okolici, naj-
raje ob Dunajski cesti.
Večje naplačilo, ostanek
v mesečnih obrokih po
1000 Din. Ponudbe pod
šifro „Uradnik“ št. 5526
na upravo „Slovenca“, p

Mlin

moderno urejen, zaradi
bolezni naprodaj. Ponud-
be pod „Lepa bodočnost“
št. 5882 na upravo „Slo-
venca“.

Prodajam parcelo

vogalno, 730 m², ne da-
leč od Trnovske cerkve,
po ugodni ceni. Del kupi-
nine v hranilnih knjiž-
nah. Pojasnila vsak po-
poldan pri Herman, De-
vinska ulica 9.

Stavbne parcele

ob novo projektir. tram-
vajski progi ugodno pro-
dam. — Naslov v upravi
„Slovenca“ št. 5936. (p)

Prodajam

posestvo, hišo, njive, lep
sadni vrt, ob glavni cesti,
ter gramozno jamo — v
Mostah, Zaloška cesta 88.

Stavbna parcela

ob Dunajski cesti v Sto-
žicah naprodaj. Naslov v
upravi „Slovenca“ pod
št. 5927.

Opekarno

z večjimi poslopi, prvo-
vrstno gline, v Mariboru,
proda Posredovalnica Ma-
ribor, Franciškanska uli-
ca 21.

Malo posestvo

z vinogradom in sadono-
snikom prodam. Hišno po-
slopije z električno lučjo.
Počehova 40, pri Mari-
boru.

Kupim hišo

v okolici Ljubljane ali
Domžal za 25.000—35.000
Din. Ponudbe na upravo
„Slovenca“ pod „Hiša“
št. 5883.

Stavbna parcela

v sredini Maribora na-
prodaj. Pojasnila: Tatten-
bachova 30, Maribor. (p)

Radio

Radio aparat

(Ingelen) štiricevni — na-
prodaj. Naslov v upravi
„Slovenca“ št. 5929. (i)

Glasba

Kratek klavir

črn, skoraj nov, pancer
plošča — krasen glas —
znamke „Luner“ Dunaj,
proda radi odhoda Zwi-
ter, Maribor, Stritarjeva
št. 5, I. nadstropje. (i)

Pohišstvo

Spalnico

nov, 9 kosov, prodam
za 1600 Din. Naslov pove
uprava „Slovenca“ pod
št. 5941.

Kupimo

Bukova drva in oglje
kupi Uran Franc, Ljub-
ljana — Sv. Petra cesta
št. 24.

Vankovrstno

zlato kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana,
Wolfova ulica št. 3.

Pleteršnikov

slovensko-nemški slovar
kupim. Ponudbe na upra-
vo „Slovenca“ pod „Ple-
teršnik“ št. 5928. (k)

Žimal

Kdor si želi nabaviti lepo
in dolgo žimo, naj pride
na Ljubljanski velesejem,
kjer jo bom imel tudi
letos po najnižji lastni
ceni. — Priporočam se.
Stanko Remic, čistilnica
in predilnica najfinejše
žime, Ljubno ob Savinji.

Auto-motor

Motorno kolo

250 cm³, z električno raz-
svetljavo, rabljeno — v
brezhibnem stanju, ugod-
no naprodaj. Poizve se:
Ljubljana, Dolenjska ce-
sta 1. Alojz Možina. (f)

Prodajam

Modna konfekcija!

Najboljši nakup! A. Pre-
sker, Ljubljana, Sv. Petra
cesta 14. (i)

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam oudi v
veliki izbiri najugodnej-
še in naiceenije trdka Karl
Prelog, Ljubljana, Židov-
ska ulica in Star. trg (i)

Vrtne stole

zložljive proda - Tribuč,
Glince, Tržaška 6, telefon
št. 2605. (i)

Otroški vozički

po najnižjih cenah. Trgo-
vina M. Tomšič, Sv. Pe-
tra cesta 52. (i)

Velika izbira

potnih
kovčevkov in usnatih
torbic

Ivan Kravos

Maribor, Aleksandrova 13

Kose

garantirane vinograde-
ske škropilnice, port-
land cement kupujte
pri

IOSIPU JAGODIČ

CELJE - GLAVNI TRG

Velika zaloga
železnine-specerije

»Zdrava Marija«

112 pesmi, III. zvezek —
uredil Vodopivec, 75 Din,
„Gospodov dan“ je do-
biti za 50 Din — v Dom-
žalah, Šolska ulica 12. 1

Velika izbira SVILE

v vseh modnih
barvah, gladka in
vzorčasta, različne
kakovosti, za
obleke, bluze in
perilo

R. Miklauc
Pri »Škofu«
Ljubljana

Dnevno sveže praženo

kavo

priporoča

KARL LOIBNER

Celje, Kralja Petra c. 17
pri »Zvoncu«.

Perje

pubasto . . . kg 32 Din
belo . . . kg 45 Din
beli pub . . . kg 140 Din

razpošilja tudi povzetem;
lepo volno in žimo poceni
prodaja

SEVER
Mariljin trg št. 2.

Kolo

nov, prvovrstno, »Waf-
ferrad Torpedo«, pokro-
mano, zamenjam za radio
na električni priključek
(izmenični tok), novejši
tipe. Pahernik, Krakov-
ski nasip 26. (i)

Birmanska darila

najceneje
dobite pri

Jakov Mulaver

ure, zlatnine in srebrnine
Maribor, Kralja Petra trg 1

Kovčeki

za potovanje

damske torbice, denarnice,
aktivke vse po najnižjih
cenah pri

J. KARLO, Maribor

Trg Svobode 6.

Krojaški šivalni stroj

»Singer« naprodaj. Sidar
Pobreška 9, Maribor. (i)

Opeko

vsake vrste kupiš najce-
neje za gotovino ali knji-
žico v opekarni Franc
Jerko, Črnuče. (i)

Parketno voščilo!

Nizka cena, ekonomično,
trajen blesk, ne pušča
stopinj. Stalni odjemalci
ugledni zavodi in privat-
niki. »Jelodvor«, Ljub-
ljana, Gosposvetska cesta
št. 8/I.

Poceni naprodaj:

stroj za vrezavanje (Stanz-
maschine) za podplate,
nožni pogon, v zajamče-
no dobrem stanju in gla-
divnica (Glättmaschine)
za težje delo, mehanični
pogon. — Vprašanja na:
Ivette, Zagreb, Ilica 31. 1

Obrt

Posteljne žične vložke

izdeluje in popravlja vse
vrste najceneje Alojz An-
dlovic, Komenskega 34. t

Priporočam

cenj. damam in gospo-
dom moderno friziranje
in manikiranje. — Jože
Strgar, Miklošičeva 13. (t)

Martine Anton,

soboslikar, se najtopleje
priporoča za svojo stro-
ko spadajoča dela. Naro-
čila se sprejemajo: Tyr-
ševa cesta 17, v mlekarni.
Cene zmerne. Solidno
delo. (t)

Za preobliko zof

foteljev i. t. d. nailaže
kupite blago iz krasne
zaloge po konkurenčnih
cenah pri:

R. SEVER

Mariljin trg št. 2.
Zavese, odeje, perie, puh.

Kašo

fešprenj, ajdova moko
vedno sveže oddaja na debelo
vletrgovina

A. VOLK, LJUBLJANA

Rešjeva cesta 24.

Čitajte in širite

»Slovenca«!

Nimate še prospekta hotela „JADRAN“ - JELSA!?

To je edini hotel s slovensko upravo, zato svoji k svojim! Prospekti
v vseh pot. pisarnah na razpolago.

Ako želite, da Vam bo dete tako zdravo in veselo - dajte mu Energin

za krepitev krvi, živcev in teka

„Energin“ krepi kri, krepi živce, daje tek in pospešuje
razvoj otroka. Otrokom od 5 do 15 let 3 krat na dan po 1
malo žličko okusnega „Energina“.

„Energin“ se dobiva v lekarnah v politerskih steklenicah po Din 35—
S pošto razpošilja Laboratorij „ALOA“ na Sušaku. 3 steklenice „Ener-
gina“ Din 110—, 6 steklenic „Energina“ Din 220— in 1 zastoj, 12
steklenic „Energina“ Din 440— in 2 zastoj.

(Odobreno po min. soe. politike in nar. zdravja št. 4787 z dne 23. marca 1932)